

Diye Di Odo

Diye di odoo booka goo eyo bei

Lukaye daga malalo o booka mapoo to tekepo Yesu Kelisowo goo hoguguloso, see Diye di odoo booka hagee hoguguso.

Odo Luka yo daga melesenee neli odoo badolone, o odoo Poloye Godeeyo to takomo sileeme, yibolo sileeso.

Booka hagooso Yesuye toloso see hogabuloso kei mi ma dokodoo polome, hamamee sosee bei mooloogoo goo ee takooso. Diye di odoo booka hageeyo kuloduga taka goo ee dugo 30 egeesi ee ma kulodu sibulone peledobomo simiso.

Esiga sapta 1 abaga dino sapta 7 amaga takooso, daga malalo Yolusalem mapoo to tekepo Yu odoowe dibusomo toloso debei goo ee. Esino sapta 8 abaga dino sapta 12 amaga takooso, to tekepo Yu odoo abo Yolusalem peegoo debeli odoo mapoo takomo di goo ee. Osoloso see sapta 10 maga takooso, Yu dele poogoo odoo oso daga malalo to tekepo duloso tei too goo ee. Osoloso hamamee sapta 13 abaga dino hoo poogoo maga takooso, Poloye mi opusomo opusomo di susuga mapoo Yu odoo sabolo, osoloso Yu dele poogoo odoo sabolo dimapoo to tekepo takomo di goo ee.

Lukaye Diye di odoo booka hageeyo kulodu hogugu goo toowa bakadio hagooso. Malalo goo hagooso. To tekepo hagee mi opusomo opusomo di mapoo debeli odoo susuga dibada. Bei, Godeeyo to tekepo tenee hagee hedebe Yu odoo

mapoo tenele. Haye, Yu dele poogoo odoo diba nosee to tekepo dimapoo teneeso.

Osoloso goo hee hagooso. Diye di odoo booka oso daga malalo Dio Tei oso tei telaga odoo mapoo meledaba goo ee eligiso. Osoloso amaga bei moologoloso abaga simino epedee hamapoo Dio Tei oso tei telaga odoo susuga pidilone kitulugu ka tonomoloso.

Yesu kei mi ma dokodoo ido pala goo

1-2 Tiyopoles emegei,

Ayo daga namapoo booka hoguguloso tenee omapoo, Yesuye goo tomo sili sabolo yayo eligi goo sabolo hoguguso. Osoloso yo kei mi mapoo ido palai goo sabolo hoguguso. Osoloso yo kei mi mapoo ido pelega badolone, Dio Tei oso kitulugu maga diye di odoo yayo gilimadoo odoo dimapoo kokodo takaso. ³ Osoloso Yesu toloso midoo maga hogabuloso beame 40 eyo kulodu yayo tei hogabia goo ee diayo ogoloso tei talame yayo silone, o hamamee dili odoo mapoo peledoboo demeleso. Osoloso dibolo silone, Godeeye wiligi doloso badeli goo dimapoo takomo siliso. ⁴ Osoloso beame hedebeso Yesu o hamamee dili odoo gilimadoloso nei nolone badolone, Yesuye to kitulugu sabolo takaso, “Niba Yolusalem poogoloso na di! Esino mo maye taka Dio Tei oso sibilei omapoo dulone bolone ka debbe, bei mo maye to hagee nimapoo olo takaso. ⁵ Esiga Yoneeye niba howodeeso sauwidigaso, esino beame koola mapoo Dio Tei oso sibilesa nimapoo kitulugu tenelaiso,” diso.

⁶ Esemе diye di odoo Yesubolo Olipi mubi mapoo mooloogoodoloso dobolone, diayo yimapoo woosaso, “Lodee, nayo epedee hamapoo Isalael odoo oso ibada mi gidabalame kitulugu see imapoo tenelaisomo?” diso.

⁷ Esemе Yesuye dimapoo nei egeesee takaso, “Hedebe maye beeamе hageesi yayo kitulugu sabolo mageliso. Esiga beeamе egeesi niyo gooleedalai nibada goonee. ⁸ Esino Dio Tei nimapoo meledobooga, niba kitulugu talaiso. Osoloso niyo mo goo mi toowa mapoo takomo dileiso, Yolusalem abaga bei mooloogoloso abaga dino, Yudiya mi toowa mapoo, osoloso Samalia abaga dino mi toowa hoopogoo mapoo takomo dileiso.”

⁹ Yesuye to hagee takoloso tobudulone, diayo balaga molome, Godeeyo kitulugu oso kei mi mapoo yo ido palaso. Esemе kei ma dokodooga kolobo oso sibilesо Yesu goologoo bugume diayo egele poogooso.

¹⁰ Diba Yesuye kei ma dokodoo pala mapoo osee balaga molome, odoo bakadio dugo heliye megiga oso dima koola omapoo saga sibilesо, tebisa meleeso. ¹¹ Diayo egeesee takaso, “Gelili odoo, niba bei kasee maga kei ma dokodoo ka balaga malala? Nibada howo woola Godeeye Yesu kei mapoo ido palaso. Esiga Yesu kei ma dokodoo poolome niso egemenee, yayo hamamee kolobo ma dokodooga, see egeesee siboga agalaiso,” diso.

Diye di odoo hee, Matiyas hesia goo

¹² Diye di odoo oso Yesu kei mi ma dokodoo pala ogoloso, Olipi mubi maga Yolusalem mapoo

wedi diadeeso. Yolusalem ee Olipi mubi abaga hoogoonee. ¹³ Diba Yolusalem mapoo peledoboloso, diso debeli moso mapoo paladeeso. Odo abo hagooso moso eyo kulodu debeiso: Pita, Yonee, Yemes, Endulu, Pilipi, Tomas, Batolomu, Matiyu, Alpiyeseeyo owolo Yemes, Saimon (daga Loum gamalee maga ha teli odo), osoloso Yemesyo owolo Yudas. ¹⁴ Diye di odo, sobo abo sabolo, osoloso Yesuwo owee Meli sabolo, osoloso Yesuwo omolo dio sabolo hagee hodobo mooloogoodoloso beame susuga dokodoo take-liso.

¹⁵ Beame hedebe mapoo tei telaga odo susuga 120 oso hodobo mooloogoodoloso do-boome, Pitaye toposo dimapoo egeese takaso, ¹⁶⁻²⁰ “Mo odo, ayo Yudaseeyo goo nimapoo taka. Yo ibada mooloogoodoo ma kulodu Godeeyo tou hodobo tomo siliso. Esino yayo Yesu ha teli odo mapoo tiasooso.”

(Eseme tei moso wiligi odo tebisa oso Yudas yimapoo molee teneme, yayo molee oso mi su neiso tooso. Osoloso yo mi omapoo dileso, miyomoo homodobuloso, beliye tologonuloso, kakobo gwadobuloso taso. Eseme Yolusalem mapoo debeli odo susuga oso goo hagee du-losa, mi egee dibada toso hu egeese hediso ‘Akeledama.’ Hu hageeyo bei, ‘sawo go.’)

Eseme Pitaye see egeese takaso, “Esiga Godeeyo to booka mapoo hogugu oso tei diso. Bei, Dio Tei oso Deibidi mapoo eligi maga yayo Yudaseeyo goo daga hoogo Godeeyo to hogugu Sam booka mapoo egeese hoguguso, ‘O mi mapoo odo mauwe pagalaiso.

Odo heeso omapoo badalaime.’
 Osoloso see egeesee hoguguso,
 ‘O tou su see odoo heeso talaiso,’” diso.

²¹⁻²² Pitaye see egeesee takaso, “Esiga Yudaseeye tou teli ee see odoo heeso talame odoo hee hesiamo. Yayo ibolo silone Yesuye toloso hogabia goo ee takomo silame. Osoloso odoo yayo beame susuga ibolo hodobo silone, Yonee odoo howomoo howo sauwiga molome egei sabolo, osoloso abaga simino Yesuye kei ma dokodoo polome egei odoo ee hesileiso,” diso.

²³ Esemte tei telaga odoo susuga oso Yosep dio Matiyas dio hesiaso. Yosep hagee hu bakadio hedebe di (Balasabas osoloso Yositas). ²⁴⁻²⁵ Diayo odoo bakadio hagee hesialoso dobolone dokodoo egeesee takaso, “Lodee, no odoo susuga oso goo goolee no gooleedooso. Esiga odoo bakadio hamapoo nayo hesia imapoo eligi, yayo Yudaseeyo debi omapoo badolone, diye di odoo eyo tou su ee talame. Bei, Yudas yo tokenee tooga, eyo nei yo dou mi mapoo diso,” diso. ²⁶ Diba dokodoo taka koodobuloso, diye di odoo heeso yo bakadio toloso hee mapoo Matiyaseeyo hu magoo, osoloso hee mapoo Yosepeeyo hu magoo doloso toloso halabume, yo hedebe miyomoo homodobiaso, diayo odoo bakadio hesia ma kulodu Godeeye hesia odoo ee talame. Diayo egeesee moodooloso, odoo hedebe Matiyas tooso. Esemte yo diye di tou ee talame diye di odoo 11 sabolo hedebe diso.

2

Di Tei oso meledaba

¹ Pentikos beame omapoo, tei telaga odoo susuga moso hedebe mapoo mooloogoodoloso debeiso. ² Esem e haga booloogelega kei ma dokodooga iso goowa masi oso diayo mooloogoodoloso debei moso omapoo tooso. ³ Esem dou paiya masi oso odoo susuga moso kulodu mooloogoodoloso debei, dimapoo tugusume egeiso. ⁴ Esem Dio Tei oso dibada kulodu mele-doboloso molome, Dio Tei oso kitulugu maga to opusomo opusomo di kesaso.

⁵ Beame omapoo Godeeyo goo dia gooleedoo Yu odoo mi susuga maga sibilesa, Yolusalem mapoo debeiso. ⁶ Esino diba iso goowa masi goowa ee duloso, goo ee agalame sibadeeso. Diba sibilesa egeino, tei telaga odoo susuga oso to opusomo opusomo di kesamolome duso. Diayo to opusomo opusomo di kesamelee ma kulodu diayo dibada to kei duloso, dia howoogadooso. ⁷ Esem diba howoogadoloso goo tiadoo sabolo dobolone egeese takaso, "Odoos to egee kesa, Gelili odoo oso kesa. ⁸ Bei kasee maga diayo ibada to kesa iyo ka dusomo? ⁹ Bei, iba mi opusomo opusomo di hamaga sibadee odoo: Patia abaga, osoloso Media, Elam, Mesopotamia, Yudiya, Kapadokia, Pontus, Asia, ¹⁰⁻¹¹ Piligia, Pampilia, Isipi, Libia mi toowa ma kulodu mi pepooko Kulene abaga sibadee. Osoloso odoo abo Loum mi abaga sibadee. Osoloso Yu dele poogoo odoo abo Loum mi abaga sibadee oso, Yu odoowo Godee mapoo tei too maga, Yu odoowo hu too odoo oso. Osoloso odoo abo Kiliti sabolo Alabia mi abaga sibadee odoo oso. Iba mi opusomo opusomo di amaga

sibadee oso. Esino diayo ibada to keseme duso. Esiga diayo to hagee boowoo Godeeye goo toowa moodoo maga ka boowoo,” diso. ¹² Diba howooga sabolo, goo tiadoo sabolo, dobolone diso nediliyo egeesee takaso, “Hagee ogoo goowo?” diso.

¹³ Esino odoo abo Yolusalem mapoo sibadee oso tei telaga odoo dimapoo manolone diso nediliyo egeesee takaso, “Odo hagee yugune naloso ka halapaga,” diso.

Pitaye to taka goo

¹⁴ Esem Pitaye goo hagee duloso, diye di odoo sabolo tebisaloso to neligidi takolone, odoo mooloogoodoo mapoo egeesee takaso, “Yu odoo Yolusalem mapoo debeli sabolo, osoloso odoo soo sibadee, niba mo to hagee medee dui! ¹⁵ Odo abo niyo imapoo takolone, iba yugune naloso ka halapaga, diso. Esino iba egeesee koo seeso. Bei, gesikolo osoko simi domo taba mapoo, edebeeyo yugune naloso koo halapagali. ¹⁶ Esino to niyo du sabolo, osoloso niyo egei goo sabolo egee, Godeeyo to tosili odoo Yoweliye to taka goo sabolo olo tebiaso:

¹⁷ ‘Godeeye egeesee takaso, “Beeame hamameedee omapoo ayo Dio Tei odoo susuga mapoo tenelaiso. Osoloso nibada giso holaiso sabolo, sobo holaiso sabolo, oso to Godeeye taka goo ee takalaiso. Nibada holaiso gie kakauwa oso howo opusomo doloso, Godee maga simi goo ee agalaiso. Osoloso nibada adaga oso Godee maga simi goo ee sapootileiso.”

- 18 Osoloso Godeeye see egeese takaso, “Beeame hamameedee omapoo mo tou teli odo susuga, giso sabolo, sobo sabolo, dimapoo Dio Tei tenelaiso. Osoloso diayo Godeeye taka to ee duloso odo mapoo takalaiso.
- 19 Osoloso kei ma dokodoo osoloso mi hamapoo goo mudu opusomo di moodoolaiso. Beeame omapoo mi toowa hamapoo niyo hatoo sabolo, dou sabolo, osoloso de i toowa sabolo agalaiso.
- 20 Osoloso kei ma dokodoo osoko neligidi bigileiso. Osoloso a see sawo masi bigileiso. Goo egeesi oso peledobooga, Lodeeyo beeame goo toowa oso sibilei koola too-booga ka salai.
- 21 Osoloso edebeeyo Lodeeye pidilame yimapoo woosaga, nei yayo yimapoo gie badeli tenelaiso.’
- 22 Esiga Isalael odo, niba to hagee dui! Yesu, Nasalet odo, Godeeye niba gooleebugulone hesiaso. Osoloso Yesuye nima kulodu goo mudu opusomo opusomo di moodoomo silone, Godeeye yo hesia goo ee woola yilige buguso. Esiga goo oso peledaba niba gooleedooso. 23 Esino Godee eyo goomoga maga daga hoogoo Yesu toloso nimapoo tenelame to takoloso magooso. Egeesee maga yayo Yesu toloso nimapoo teneme, Yu odo niyo osoloso Godeeye tei magoo mapoo koo mesili odo sabolo oso yo homo bulubo magoo ma dokodoo yoguso eniga maga yo woolomaso.
- 24 Esino Godeeye Yesu dala teli goo maga peegoo tamagalame, Godeeye yo ta maga hogabidiso. Bei, teli oso yo talai tebile. 25 Esiga ibada amawe

wiligi odoo taba Deibidiye Yesuwo goo Godeeyo to booka mapoo hogugu maga egeesee takooso, 'A beeamе susuga Godeeye mo mudugiyopoo to-budo doloso gooleedeliso. Yo koola mapoo tobudoso. Esiga a ebileime.

²⁶ Esiga mo sooloo ma kulodu goomoga toowaso molone, goomoga goo hagee ka taka. A tei toso, mo su see gie badalaiso.

²⁷ Bei, Godee nayo a toga mo gie badeli ee odoo wedia eyo dio oso debeli mi mapoo a pagalaime. Nayo hesia odoo eyo su midoo ma kulodu hunulame pagalaime.

²⁸ Osoloso gie badeli eli nayo amapoo eligiso. Esiga ayo nobolo badolone, dia goomogalaiso,' diso.

²⁹ Emegei, Deibidiye goo taka hagee, yayo o goo eyo nediliyo takele. Bei, yo teme midoosooso. Osoloso midoo ibolo moloso. ³⁰ Esiga Godeeyo to tosili odoo daga malalo badebeiso. Esiga Godeeye to takoloso magoo ee gooleemeleeso. Bei, Godeeye yimapoo to magolone egeesee takaso, 'Deibidiyo amawe heeso Deibidiye wiligi doloso badeli mi omapoo, see yayo wiligi doloso badalaiso,' diso. ³¹ Esiga Deibidiye malalo hoo-goo peledabalai goo ee ogoloso, Godeeye hesia Kelisoye midoo maga hogabilei maga egeesee takaso, 'Godeeye yo midoo mapoo pagalaime, osoloso o su hunuleime,' diso. ³² Esiga Godeeye Yesu ta maga see gie badeli mapoo hogabidiso. Goo ee iyo susuga ogoloso ka takomo siloso. ³³ Osoloso Godeeye Yesu kei ma dokodoo ido peleso, o dee deede dokolo badoso, yayo yimapoo hu toowa tenelame. Osoloso yayo to magoo ee

dodolone, o Dio Tei Yesu mapoo teneme, see Yesuye imapoo teneeso. Goo hagee niyo epedee hamapoo ogolone dulone ka badoso. ³⁴ Esiga Deibidi yo kei ma dokodoo pele. Haye! Yayo taka egee Yesuwo goo ee taka,

‘Godeeye mo Lodee mapoo takaso: No abolo wiligi doloso badalame mo dee deede dokolo bie. ³⁵ Osoloso namapoo ha teli odoo nama hemi debee dalaiso.’

³⁶ Esiga Isalael odoo, niba goo hagee medee goolee! Niyo Yesu homo bulubo magoo ma dokodoo yoguso eniga ee, Godeeye yo Lodee wiligi toowa taba doloso hudi magoo Keliso,” diso.

³⁷ Esem e odoo mooloogoodoo oso to hagee duloso, diso nediliyo dibada goo tokenee gooleedoloso, sooloo dala sabolo, ebia sabolo, Pita diye di odoo abo sabolo mapoo egeese takaso, “Emegei, iyo ogoo goo moodolaiyo?” diso.

³⁸ Esem Pitaye dimapoo nei egeese takaso, “Niba susuga nibada goo tokenee maga miligi pialoso, Yesu Kelisowo hu maga howomoo howo sawwidige. Egeeseega nibada goo tokenee hapoloso boobado bigileiso. Egeeseega niba Godeeye Dio Tei wulayo egee tenemolo niyo talaiso. ³⁹ Bei, Godeeye to magoo ee dodolone, yayo Dio Tei nimapoo, osoloso nowolo dimapoo, osoloso eli sage debeli odoo dimapoo tenelaiso. Osoloso odoo susuga Godeeye gilimadalai goo ee dimapoo tenelaiso.”

⁴⁰ Esem Pitaye to sage takolone kokodo takaso, “Goo tokenee teli odoo epedee hamapoo egee do

dala talaiso. Esiga niba dala teyaga, goo tokenee ee pagalame Godeeye pidilame yimapoo takee.”

⁴¹ Esemee odoo Pitayo to duloso, tei too odoo diba howomoo howo sauwidigaso. Esiga beame omapoo 3000 odoo oso howomoo howo sauwidigaloso, tei telaga odoo sabolo hedebe doloso mooloogoodooso. ⁴² Osoloso diba howomoo howo sauwidigaloso, beame susuga eyo kulodu disono mooloogoodoloso, diye di odoo oso eligime, medee duluga meleeso. Osoloso diba Lodee gooleebugu wo nalagamo silesibulone, beame susuga dokodoo takeliso.

Tei telaga odoo oso mooloogoodoloso debei goo

⁴³ Diye di odoo diayo Godeeyo kitulugu sabolo goo mudu opusomo opusomo di moodoogamo silesibume, odoo susuga oso ogoloso dia ebia sabolo howoogadooso. ⁴⁴ Osoloso tei telaga odoo susuga oso beame susuga hodobo mooloogoodoloso, bi nei pidi, nei pidi deliso. ⁴⁵ Egeeseemo silesibulone, dibada mi sabolo, bi sabolo, odoo mapoo teneloso, nei molee tooso. Osoloso molee oso tei telaga odoo abo bi mauwe odoo ee pidigamo siliso. ⁴⁶⁻⁴⁷ Osoloso beame susuga diayo howo gisilame, Yu odoowo tei moso mapoo hodobo mooloogoo deliso. Osoloso diayo Yesu gooleebugu wo nolone, diba moso opusomo opusomo di mapoo nalagaliso. Osoloso diayo silesibulone, dibada sooloo ma kulodu goo goolee hedebe doloso, goomoga goo Godee mapoo poudiliso. Esemee Yolusalem odoo susuga oso dibada goo ogoloso tekepo deliso. Osoloso Lodeeye beame susuga odoo abo mapoo gie

badeli teneliso. Egeeseelone tei telaga odoo bei deliso.

3

Pitaye odoo kido todobia tekepo moodoo goo

¹ Beeame heeso habe omapoo Pita dio Yonee dio Yu odoowo tei moso mapoo howo gisilame palaso. ² Diba omapoo peleso egeino, odoo kido todobia osulu mi eyo hu Osulu Medee Tekepo deli omapoo badoboome egeiso. Odo hagee soomagolone kido todobia sabolo sooma-gooso. Esiga beame susuga o odoo abo oso yo sa mapoo magoloso imado peleso, osulu mi hamapoo ka ibedi deliso. Osoloso yo omapoo badolone, odoo tei moso mapoo pala ogoga, yayo dimapoo molee howaliso. ³ Yo omapoo howolone badolone egeino, Pita dio Yonee dio moso kulodu gadime, dimapoo molee howaso. ⁴ Esemé Pita dio Yonee dio yimapoo bolone, Pitaye yimapoo egeese takaso, “Imapoo ege!” diso. ⁵ Esemé yayo goolee, yimapoo molee tenelame kasabelee dolone dimapoo egeiso.

⁶ Esemé Pitaye yimapoo egeese takaso, “Amapoo molee tei mauwe. Esino goo hagee amapoo egee molo wulo namapoo tenelaiso. Esiga ayo Yesu Keliso Nasalet odoowo hu maga namapoo ka taka, no toholoso di,” diso. ⁷ Yayo egeese takoloso, odoo kido todobia o dee deede mapoo toloso tebidime, o kido see tekepo paso. ⁸ Yo o kido tekepo poloso silone, Pita dibolo tei moso ma kulodu galaga diso. Yo tei moso ma kulodu gadilesó pupulodomo silone, Godee

mapoo goomoga poudooso. ⁹⁻¹⁰ Odo susuga oso odo kido todobia yayo Godee mapoo goomoga poudooso sili ogoloso howoogadooso. Osoloso diso nediliyo egeese takaga meleeso, “Odo hagee kido todobia Osulu Medee Tekepo deli eyo osulu miyopoo badolone molee howali hagooso. Esino yo kasee toboloso silone, goo hageesi ka tomo silosomo?” diso.

Pitaye Yu odoowo tei moso mapoo to taka

¹¹ Odo daga kido todobia oso Pita dio Yonee dio dee mapoo toloso, Solomonowo hau* mapoo silesibi ogoloso, odo susuga oso howoogadoloso, diayo debei omapoo hoguga sibadeeso. ¹² Esem Pitaye odo susuga ogoloso, dimapoo egeese takaso, “Isalael odo, niba bei kasee maga ka howoogowala? Osoloso bei kasee maga niyo imapoo bologolone, goo dia ka tiadowala? Bei, odo hagee ibada kitulugu sabolo osoloso iyo tekepo doloso debei maga tekepo poloso koo siloso. ¹³ Esino Eibalaham, Aisek, Yekob, osoloso ibada amawe dibada Godeeye o tou teli odo Yesu mapoo kitulugu toowa olo teneloso, o hu dokodoo poudooso. Esino diayo yo wooloomalame, niyo yo Yu odoowo wiligi odo tebisa mapoo teneeso. Osoloso yo goo meedilame Paillet mapoo ido dime, Pailleteeye egeese takaso, ‘Ayo yimapoo goo tokenee koo ogo,’ dee takeme, niyo yo goweso. ¹⁴ Esino Yesu tekepo, tokenee mauwe odo oso. Esino niyo yo gowolone, Balabas odo

* **3:11:** Solomonowo hau: Solomonowo yo daga hoogoo Yu odoowo wiligi odoo taba Deibidiyo owolo oso. Yolusalem mi mapoo Yu odoowo tei moso tegei mapoo hau meleeso, hau eyo hu Solomonowo hau.

wooloomali odo ee Paileteeye neliga moso ma kuloduga peego di diso. ¹⁵ Esino niyo Yesu gie badeli teneli wooloomaso. Esino Godeeye yo ta maga see hogadiso. Esiga yo ta maga see hogabuloso silime, iyo egei goo ee ka takomo siloso. ¹⁶ Esiga odo kido todobia oso Yesu mapoo tei too maga yo tekepo paso. Esiga niba odo hagee gooleedooso, yo daga kido todobuloso badebeiso. Esino yayo Yesuwo kitulugu mapoo tei too maga odo susuga oso balaga molome, yo tekepo paso.”

¹⁷ Osoloso Pitaye odo mooloogoodoo mapoo see egeese takaso, “Emegei, a gooleedooso, nibada wiligi odo tebisa sabolo oso Yesu boobadolone, yimapoo goo moodoo eyo bei niba gooleedele. ¹⁸ Esino daga hoogoo Godeeye o to tosili odo dimaga Kelisoye dala talai goo ee malalo olo takaso. Esiga goo hagee peledabalame Godeeye moodooso. ¹⁹ Esiga nibada goo su wuduloso, goo tokenee maga miligi pialoso, Godee mapoo bidiga debee. Egeeseega Godeeye nibada tokenee hapoloso boobado bigileiso. Nibada goo su wuduloso, goo tokenee maga miligi pialoso, Godee mapoo bidiga dobooga, Godeeye nimapoo kitulugu dia tenelaiso. ²⁰ Osoloso owolo Yesu, Godee yayo hesia Keliso nimapoo di dalaiso. ²¹ Esiga epedee beeam hamapoo Yesu kei ma dokodoo badoso. Yo kei ma dokodoo badolone Godeeye goo susuga dia daga, omapoo sibileiso. Esiga Godeeye o to tosili hesia odo daga hoogoo debei dimaga goo hagee olo takaso. ²² Esiga Godeeyo to tosili odo hee Moseseeye Godeeyo to booka mapoo egeese takaso, ‘Godeeye niba gooleebugulone, nima kuloduga o

to tosili odo hee a egeesi masi hesileiso.

Esiga goo susuga yayo taka mapoo medee dui.

²³ Osoloso edebeeyo o to dulosu, tei telega poo-googa,

odoo ee Godeeyo mooloogoodoo ma kulduga peegoo peledoboloso, talaiso,' diso.

²⁴ Godeeyo to tosili odo hee Samiyolowo hamamee tebisa sabolo oso epedee beame hamapoo peledabalai goo ee takaso. ²⁵ Esiga

Godeeye nibada amawe sabolo, osoloso o to tosili odo daga hoogoo debei sabolo, oso to magoo ee nibada. Bei, yayo Eibalaham mapoo egeesee takaso, 'Namawe hee maga ayo odo susuga mi toowa mapoo hagee do ee pidileiso,' diso. ²⁶ Esiga Godeeye hesia tou teli odo Yesu ee nimapoo di diso, niyo malalo to tekepo dulame. Esiga yayo niba pidi maga nibada goo goolee mudu opusomo doloso, nibada tokenee maga miligi pilame," diso.

4

Pita dio Yonee dio goo meedilame ido pala

¹⁻⁴ Pita dio Yonee dio odo mooloogoodoo mapoo to takolone Yesuye ta maga hogabia eyo goo takaga meleeso. Esiga diayo egeesee takaso, "Yesu ta maga hogabia maga niba ta maga see hogabileiso," diso. Esem e omapoo Pitaye to taka dulosu tei telaga odo sabolo, osoloso daga tei telaga odo sabolo, hodobo mooloogoodeme 5000 tugodooso. Esem tei moso wiligi odo tebisa sabolo, tei moso gibadili odo dia wiligi odo taba sabolo, Sedisi odo sabolo sibilesu, Pitaye Godeeyo to takolone, ta maga see hogabilei

goo maga taka duloso, dia kamaso. Osoloso diayo Pita dio Yonee dio tooso. Osoloso olo neligime diba epedee neliga moso tegei ma kulodu toosooso, osoloso see gesikolo Yu odoowo wiligi odo tebisa mapoo ka ido dilame.

⁵ Osoloso gesikolo Yu odoowo tei moso wiligi odo tebisa sabolo, osoloso Yu odoowo wiligi tebisa adaga susuga sabolo, osoloso Godeeye tei magoo ee eligili odo susuga sabolo, Yolusalem mapoo mooloogodooso. ⁶ Dibada mooloogoodoo ma kulodu tei moso wiligi odo taba Anasee sabolo, o soosoo Kayapas sabolo, Yonee sabolo, Alesenda sabolo, osoloso o soosoo abo sabolo mooloogodooso. ⁷ Esiga wiligi odo tebisa susuga oso omapoo mooloogoodoloso dobolone, diayo odo abo oso Pita dio Yonee dio ido sibe, diso. Esem Pita dio Yonee dio omapoo doboome, wiligi odo tebisa oso dimapoo egeese woosaso, “Niyo odo kido todobia tekepo kasee moodoowo? Niba agamo kitulugu osoloso agamo hu maga yo tekepo ka payo?” diso.

⁸ Pita Dio Tei oso kitulugu toloso badolone Dio Tei maga dimapoo to nei egeese takaso, “Wiligi odo tebisa sabolo, Yu odoowo wiligi tebisa adaga sabolo, niba mo to dui. ⁹ Niba iyo odo kido todobia yo pidilone tekepo moodoome niyo ogoloso, ibada goo meedilame ka ido diala? Niba yo tekepo pa eyo bei gooleedalai goomogosomo? ¹⁰ Esino nibolo Yu odo susuga sabolo goo hagee gooleedalai tekepo. Bei, Yesu Keliso, Nasalet odo, niyo woolooma Godeeye ta maga hogadi eyo kitulugu maga, iyo epedee niyo egee ogo odo hagee olo tekepo paso. ¹¹ Esiga Yesuwo goo

Godeeyo to booka mapoo hogugu maga egeese takooso,

‘Moso tegeli odo diayo omou gowoome poogo, omou oso epedee hamapoo moso omu domo pupodoo ka moloso.’

¹² Esiga Yesu mapoo gie badeli teneli ka moloso. Esiga mi toowa hamapoo odo hee mauwe edebeyo badoboso gie badeli talai, hedebe Yesu yimapoo moloso.”

¹³ Esem Yu wiligi odo tebisa oso Pita dio Yonee dio dimapoo ebilega, diayo dimapoo to nei tekepo taka duloso, diba dia howoogadooso. Pita dio Yonee dio sukulu tele osoloso wulo mosoowe odo. Esem wiligi odo tebisa oso egeese gooleedooso, odo bakadio hagee Yesubolo silido, diso. ¹⁴ Osoloso diayo Pita dio Yonee dio odo kido todobia tekepo moodooloso, Pita dibolo tebisa melee ogoloso, wiligi odo tebisa oso to nei takele poogooso. ¹⁵ Diayo to nei takalai mauwe poogoome, Pita dio Yonee dio moso kuloduga peegoo galaga diye doloso, balaga melee diso. Osoloso wiligi odo tebisa diono to mouso. ¹⁶ Esem diono to moulone egeese takaso, “Iyo dimapoo ogo goo moodolaisomo? Bei, Yolusalem odo susuga oso diayo mudu opusomo di goo toowa moodoo egee egeiso. Esiga iyo goo hamapoo gamenee takalai tekeponee. ¹⁷ Esiga goo hageesi oso toowa diaga, odo bakadio hagee toloso, see Yesuwo hu maga odo susuga mapoo na eligimo silesibe, kitulugu sabolo egeese takalaiso,” diso.

¹⁸ Esiga wiligi odo tebisa oso Pita dio Yonee dio gilimadoloso dimapoo egeese takaso, “Niyo

silesibulone, Yesuwo hu maga goo abo na eligi,” diso. ¹⁹ Esem Pita diayo dimapoo to nei egeesee takaso, “Esiga niba niso nediliyo goo hagee medee goolee. Tekepodo, Godeeyo howo woola abaga, nibada to mapoo iyo mesilone, nei iyo Godeeyo to mapoo mesilega pagalai. ²⁰ Bei, iyo Yesuye goo tomo silime egei goo sabolo osoloso Yesuye takeme du goo ee takalai pagalaime,” diso.

²¹ Esem wiligi odo tebisa oso dimapoo to kitulugu sabolo takolone, “Yesuwo hu maga niyo see eligimo silesiboga, iyo nimapoo dala tenelaiso,” dee takoloso, goo meedili moso maga peegoo diye diso. Bei, odo susuga oso odo kido todobia tekepo pa maga Godee mapoo dia goomogome. Esem wiligi odo tebisa oso Pita dimapoo dala tenelai beame egele poogooso. ²² Esiga odo kido todobuloso badebei dugo 40 poogooso.

Tei telaga odo oso Godee mapoo dokodoo takeli goo

²³ Pita dio Yonee dio goo meedili moso maga peegoo galaga dilesos, tei telaga odo sabolo mooloogoodoloso tei moso wiligi odo tebisa sabolo, osoloso Yu odoowo wiligi odo tebisa diayo taka goo ee dimapoo takaso. ²⁴ Esem tei telaga odo oso to hagee duloso, disono mooloogoodoloso Godee mapoo takolone egeesee takaso, “Kitulugu Godee, nayo mi sabolo, kei sabolo, osoloso abei sabolo, osoloso bi susuga ee ma kulodu egee molo moodooso. ²⁵ Esiga nayo Dio Tei maga nee tou teli odo ibada amawe Deibidiye egeesee takaso,

‘Bei kasee maga Yu dele poogoo odoo oso dia ka kamanaliyo? Osoloso goo bei mauwe maga to wulo ka moumo siliyo?’

²⁶ Mi toowa eyo wiligi odoo tebisa oso disono hodobo mooloogoodoloso kitulugu Godee sabolo, osoloso yayo hesia Keliso sabolo, mapoo hatalame mopoodoo doloso doso,’ diso.

²⁷ Deibidiye tei goo takaso, bei Yu odoowo wiligi odoo taba Helodee sabolo, Loum gamalee odoo Ponetas Paillet sabolo, osoloso Isalael odoo sabolo, Yu dele poogoo odoo sabolo, disono Yolusalem omapoo mooloogoodoloso Yesu nayo hesia tou teli odoo Keliso wooloomalame to mouso. ²⁸ Esino diayo goo moodoo hagee, daga hoogoo nayo gooleedoloso, goo hagooso peledabalame, nayo kitulugu sabolo goomoga magooso.

²⁹ Esiga kitulugu Godee, wiligi odoo tebisa hagooso epedee nee tou teli odoo imapoo ebili to taka ee nayo duso. Esiga imapoo kitulugu tenee, iyo nee to takomo silesibilone, ebia goo mauwe pagalame. ³⁰ Esiga nayo kitulugu eligilone, odoo paigiga tekepo pe. Osoloso nee tou teli odoo nayo hesia Yesuwo hu maga goo toowa mudu opusomo di moodee,” diso.

³¹ Esino diba dokodoo taka koodobuloso, diayo debei moso ee halabume egeiso. Esem Dio Tei oso dimapoo meledoboloso, diba Dio Tei oso kitulugu toloso dobolone, ebia goo mauwe poogoloso, Godeeyo to takomo silesibilame bei mooloogooso.

Tei telaga odoo oso debei goo

³² Esiga tei telaga odoo mooloogoodoo oso dibada sooloo ma kulodu goo goolee hedebe

doloso dobolone, odoo heeso bi koo good-egeli, diba diso biso nei pidi, nei pidi deliso. ³³ Egeeseelone diye di odoo oso kitulugu toowa sabolo silesibulone, Yesuye toloso hogabia eyo goo takomo silesibiliso. Osoloso Godeeye tei telaga odoo susuga dimapoo goo tekepo mood-eliso. ³⁴⁻³⁵ Esiga tei telaga odoo oso dibada mi sabolo moso sabolo odoo mapoo teneloso, nei molee toloso diye di odoo mapoo teneliso. Egeeseega diye di odoo oso molee egee papisaloso, tei telaga odoo abo bi tebile poogoo mapoo teneliso. Osoloso dibada kulodu odoo heeso bi mauwe koo sili.

³⁶⁻³⁷ Osoloso tei too odoo hee Yosepeeye o mi odoo abo mapoo teneloso nei molee tooso. Osoloso yayo sibilesi, molee ee diye di odoo dimapoo teneeso. (Yosep hagee Saiples mi te omapoo badeli, yo o bala Libai. Esino diye di odoo oso yimapoo hu hee teneeso, Banabasi, hu eyo bei emegei pidili odoo.)

5

Ananayas dio osobo Sapila dio dibada goo

¹ Osoloso odoo hee badebeiso, o hu Ananayas, osoloso osobowo hu Sapila, diayo dibada mi su pepooko odoo mapoo teneloso nei molee tooso.

² Osoloso mosopoo sibilesi, obakadio to mouloso, molee abo mada magoloso, Ananayaseeye diye di odoo dimapoo molee abo tosibilesi teneeso.

³ Esem Pitaye Ananayas mapoo egeese takaso, “Bei kasee maga nayo Saitenso gamenee taka to mapoo mesilone, Godeeyo Dio Tei mapoo gamenee takolone, mi molee too abo mada ka

magoowo? ⁴ Mi hagee odoo mapoo tenelega melee omapoo nee mi diso. Esino nayo odoo mapoo mi teneloso, nei molee too egee neeso. Esiga nee molee oso, no goomoga goo ee talai tekepo. Bei kasee maga, nayo molee abo nee mosopoo mada magoo egee imapoo takele, esino nayo gamenee takolone, ayo molee susuga tosimi hagooso, dee ka takayo? Esino nayo hedebe imapoo gamenee takele, esino nayo Godee mapoo gamenee takaso,” diso.

⁵⁻⁶ Esemе Ananayaseeye to hagee duloso, yo toloso homodobiaso. Esemе odoo gie kakauwa oso dugoso o su tiadoloso midoosooso. Esemе goo hagee takeme duluga, odoo susuga oso dia ebigaso.

⁷ Esino Ananayaseeyo osobo goo hagee dule. Esino yo osoko howo bakadio hedebe di poogoloso, hamamee Pita diayo debei mapoo simiso. ⁸ Esemе Pitaye yimapoo egeesee takaso, “Amapoo takee, niyo mi su odoo mapoo teneme molee too ee hagoosomo?”

Esemе Ananayaseeyo osoboye nei egeesee takaso, “O, molee iyo too olo ogoso.”

⁹ Esino Pitaye yimapoo egeesee takaso, “Bei kasee maga nee bakadio Godeeyo Dio Tei mapoo gamenee takalame goomoga ka magoowo? No ege, gie kakauwa odoo oso nomo midoosoo odoo, osulu miyopoo tebisa moloso. Osoloso no toga, diayo no midoosolaiso,” diso.

¹⁰ Osoloso yo to kemelee beeamе omapoo Ananayaseeyo osobo toloso, Pitayo homo beiyomoo homodobiaso. Esemе odoo gie kakauwa odoo oso sibilesa ogoloso yo ta molome, diayo o

su toloso, omowo midoo hodiokooga midoosooso.
¹¹ Esemte tei telaga odoos susuga sabolo, osoloso
 goos hagee du odoos susuga sabolo oso dia ebigaso.

*Diye di odoos oso odoos paigiga susuga tekepo
 moodoo*

¹² Diye di odoos oso goos toowa mudu opusomo
 opusomo di odoos ma kulodu moodoogamo silesi-
 biliso. Osoloso tei telaga odoos susuga oso tei moso
 tegei Solomonowo hau mapoo disono mooloo-
 goodeliso. ¹³ Esemte tei tele poogoo odoos oso,
 diye di odoowo goos ee tekepo dee takeliso. Esino
 diayo dibolo hodobo mooloogoodoloso hedebe
 dalai dia ebigeliso. ¹⁴ Esino beeamte susuga ma
 kulodu, sobo sabolo, giso sabolo, Lodee mapoo
 tei toloso, tei telaga odoos mooloogoodoo sabolo
 hedebe deliso. ¹⁵ Diye di odoos oso goos mudu opu-
 somo opusomo di moodoogamo silesimi ogoloso,
 odoos susuga oso odoos paigiga iyado sibilesi, eli
 domopoo kida palagaloso, kida mapoo tiedige-
 liso. Bei, Pitaye osoko pa maga dulone, o dio taba
 oso gooloogooga, diba ka wedilame. ¹⁶ Esemte
 Yolusalem koola omapoo mosobia pepooko oso
 odoos paigiga sabolo, odoos bo holo paladee oso
 dala temelee sabolo, iyado siba diliso. Egeeseega
 diye di odoos oso diba tekepo peliso.

Diye di odoos oso Yesuwo goos maga dala too

¹⁷ Diye di odoos oso goos mudu opusomo opu-
 somo di hagee moodoogamo silesibume, tei moso
 wiligi odoos taba sabolo, osoloso o emegei Sedisi
 odoos sabolo, goos hagee ogoloso, diye di odoos
 dimapoo dia kooloogaso. ¹⁸ Esemte diayo diye
 di odoos toloso neliga moso tegei ma kulodu

toosooso. ¹⁹ Esino gesi mapoo Lodeeyo momaiye oso sibilesa neliga moso eyo osulu kisi yamagooso. Esem diye di odo neliga moso ma kuloduga peegoo iyado dilesa, dimapoo egeesee takaso, ²⁰ “Niba tei moso tegei mapoo dilesa odo mapoo gie badeli goo dia hagee takee,” diso.

²¹ Esem diye di odo oso o to mapoo mesiloso, gesikolodee osoko gie sibume, tei moso ma kulodu galaga dilesa, Yesuwo goo ee eligilame bei mooloogooso.

Esem tei moso wiligi odo taba sabolo, osoloso Sedisi odo sabolo, oso diye di odo eyo goo mapoo to meilame, Yu odoowo wiligi odo tebisa susuga gilimadooso. Osoloso diayo neliga moso gihadili odo dimapoo to takaso, diayo diye di odo susuga iyado sibilame. ²² Esem gihadili odo oso neliga moso tegei mapoo dilesa egeino, diye di odo me molo egeiso. Esem diba see wedi dilesa, wiligi odo tebisa mapoo egeesee takaso, ²³ “Iyo dilesa neliga moso mapoo egeino, osulu dia kisina, osoloso gihadili odo oso pee maga gidoboome egeiso. Esem iyo osulu yamagoloso, moso kulodu galaga dilesa egeino, diye di odo mauwena,” diso. ²⁴ Esem tei moso tegei wiligi odo tebisa sabolo, osoloso tei moso gihadili odo dia wiligi odo taba oso goo hagee duloso, goo dia gooleeso, ogo goo oso hamamee ka peledo-boomobele doloso.

²⁵ Esem odo heeso dimapoo sibilesa egeesee takaso, “Dui! Niyo odo neliga moso tegei mapoo tooso ee, see dilesa tei moso mapoo odo eligi moloso,” diso. ²⁶ Esem to ee duloso, tei moso gihadili dibada wiligi odo taba oso o odo sabolo

diye di odoo ee see iyadalame, diso. Esino diayo diba iyadoloso wele. Bei, edebeeyo gibadili odoo mapoo gowolone, yoso diba piligiyaga.

²⁷ Esino diayo diye di odoo wiligi odoo tebisa dibada mudugiyopoo iyado simiso. Esemte tei moso wiligi odoo taba oso dimapoo egeesee takaso, ²⁸ “Iyo to kitulugu sabolo nimapoo egeesee takaso, ‘Niyo Yesuwo goo eligimo na silesibe,’ diso. Esino niyo ibada to mapoo mesile. Esiga niba ege! Niyo eligi goo oso Yolusalem mi toowa ee tooso. Osoloso Yesuye ta goo ee see niyo imapoo gigidilame ka see,” diso.

²⁹ Esino Pitaye diye di odoo abo sabolo to nei egeesee takaso, “Iba Godee mapoo mesimo silesibiliso. Esino edebeeyo goomoga goo ee talaime. ³⁰ O, tei takoo, niyo Yesu homo bulubo magoo mapoo yoguso eniga oso wooloomaso. Esino ibada amaweyo Godeeye Yesu niyo woolooma ta maga see hogadiso. ³¹ Osoloso Godeeye Yesu ta maga hogadiloso o dee deede dokolo mapoo ibediso, yayo wiligi doloso badolone gie badeli ee pidili odoo dalame. Esiga epedee hamapoo yimapoo kitulugu moloso, Yu odoo susuga oso dibada goo goolee opusomo doloso, dibada goo tokenee mapoo miligi piaga, goo tokenee hapoloso boobado bigileiso. ³² Esiga goo susuga hagee Yesuye moodoomo sili goo sabolo, osoloso yimapoo peledaba goo sabolo, ee iyo ogoloso, see odoo mapoo takomo silesibiliso. Osoloso Dio Tei ima kulodu egee molo oso goo hamapoo tei takoo, deeso. Bei, Godeeyo to mapoo mesimo silesibili odoo mapoo Dio Tei teneliso,” diso.

³³ Esemee Yu odoowo wiligi odoos tebisa oso goo hagee duloso komonolone, diye di odoos pilligilame goomogaso. ³⁴ Esino dima kulodu Pelisi odoos hee, o hu Gamaliyoye tabaso, odoos hagee Godeeye tei magoo ee eligili odoos. Osoloso odoos susuga oso yo tekepo odoos dolone, yo dokodoo maluguso. Esino yayo tobudulone, diye di ee epedee beeamee deiyepo peegoo gilimadoo di, diso. ³⁵ Esemee wiligi odoos tebisa mapoo egeesee takaso, “Isalael odoos, niyo odoos hagee dimapoo goo moodoolame medee gooleemeleso ka moodee. ³⁶ Bei, niba goolee, daga odoos hee Tudaseeye goo hageesi moodoolone o su toowa diso. Osoloso 400 odoos oso yibolo silesibiliso. Esino edebeeyo yo wooloomome, yibolo silesibili odoos 400 diba kukulo diadeeso. Egeesee maga goo mauwe poogooso. ³⁷ Esemee yima hamamee, gamalee odoos oso odoos susugayo hu tomo silesimi beeamee omapoo odoos hee Yudas Gelili odoos oso peledabaso. Yibolosee o su toowa doloso, odoos gilimado sileeso. Esemee edebeeyo yo wooloomome, yibolo silesibili odoos ee kukulo diadeeso. ³⁸ Esiga ayo goo hagee gooleebuguloso, nimapoo ka kokodo taka, odoos hagee dimapoo goo hee na moodee. Bei, diayo goo moodoogamo egee silesibo, odoos maga simi daga, goo hagooso mauwe pagalaiso. ³⁹ Esino goo egee Godee maga siboga, niyo diba hamaga takooga tebileime. Esino wulo niyo Godee mapoo ha talame ka selai,” diso.

⁴⁰ Esemee wiligi odoos tebisa oso Gamaliyowo to mapoo tei takoo diso. Osoloso diayo diye di odoos see iyado sibe diso. Osoloso diye di odoos

diba sibilesa doboome, edebeeyo diba woolooge, diso. Osoloso diba wologaloso, wiligi odoo tebisa oso diba diye dolone to kitulugu sabolo egeesee takaso, “Niba see Yesuwo goo ee takolone eligimo na silesibe!” diso.

⁴¹ Diye di odoo oso wiligi odoo tebisa diba poogoloso dulone, dia goomogaso. Bei, diayo Yesu mapoo tei too maga dala teme, Godeeye diba dokodoo poudooso. ⁴² Osoloso diba beame susuga tei moso tegei ma kulodu, osoloso odoo abo dia moso ma kulodu odoo mapoo to hagee eligimo silesibulone, “Yesu Godeeye hudi magoo Keliso oso,” dee taka koodobile.

6

Pidili odoo 7 daga hesia goo

¹ Beame omapoo tei telaga odoo oso bei moodooso. Esino tei telaga odoo susuga ma kulodu, Guliki to kesali odoo oso Hibulu to kesali odoo sabolo toso agadigaso. Bei, diayo mooloo-goodoo ma kulodu, Guliki to kesali dibada sobo bau mapoo wo toowa koo teneme. ² Esiga diye di odoo oso tei telaga odoo susuga gilimadoloso egeesee takaso, “Tekeponee, iyo Godeeyo to takomo sili poogoloso see sobo bau mapoo wo pilei. ³ Esiga emegei, nima kulodu pidili odoo giso 7 hesie. Niyo diba hesiaga, odoo goo goolee medee tekepo, osoloso Godeeyo Dio Tei oso kitulugu toloso debeli giso ee hesie. Egeeseega diba iyo emegei pidili tou dimapoo tenelaiso. ⁴ Esino iba wulo Godeeyo to takomo silesibulone, dokodoo takomo silesibileiso,” diso.

⁵ Esiga tei telaga odo susuga oso to hagee du-
 loso tekepo doloso, odo 7 hagee hesiaso: Sitiben
 (odo hagee tei too kibuloso badolone Dio Tei
 oso kitulugu toloso badeli), osoloso Pilipi, osoloso
 Polokolu, osoloso Nikanolo, osoloso Timono, os-
 oloso Palemena, osoloso Antiyoka odo, Nikola.
 Odo hagee Yu dele poogoo odo, esino yayo Yu
 odoowo Godee mapoo tei too maga Yu hu ka
 too. ⁶ Diba odo 7 hagee hesialoso diye di odo
 mapoo iyado sibadeeso. Esem diye di odo oso
 dimapoo deeso sigolone dokodoo takaso, bei diba
 tou hageese teli odo dalame.

⁷ Esem tei telaga odo oso odo susuga mapoo
 Godeeyo to takomo sileeme, tei telaga odo oso
 Yolusalem mi ee ma kulodu bei moodooso. Os-
 oloso tei moso wiligi odo tebisa bei oso Yesu
 mapoo tei tooso.

Tei moso wiligi odo tebisa oso Sitiben too

⁸ Godeeye Sitiben tei pidilone kitulugu teneeso,
 yayo odo ma kulodu goo toowa mudu opu-
 somo opusomo di moodolame. ⁹ Esino Yu odo
 abo Libetini howo gisili moso ma debeli odo
 oso yimapoo toso agadigaso.* Odo hagee Ku-
 lene mapoo debeli, osoloso odo abo Alesendilia
 mapoo debeli, osoloso Kilikia mapoo debeli, os-
 oloso odo abo Asia mapoo debeli. Diayo sibileso
 Sitiben mapoo toso agadigaso. ¹⁰ Esino diayo

* **6:9:** Libetini howo gisili moso ma debeli odo: Odo hagee
 dibada goo egeesi: Daga hoogoo Loum odo oso gidabamelee
 beeamo mapoo, diba iyado dileso neliga moso tegei ma kulodu
 toosooso. Osoloso odo abo nei mauwe tou talagamo silesibe, diso.
 Osoloso hamamee Loum odo oso dibada mi mapoo wedi diadee,
 diso.

toso agadiga ma kulodu, Sitibeneeye Dio Tei oso kitulugu maga to takeme, odoo susuga oso to takalai eli egele poogooso.

¹¹ Esemе Sitibenbolo toso agadiga melee odoo oso Sitiben maga gamenee takalame, odoo abo mapoo mada sibilesо toso pupume, diayo egeesee takaso, “Sitibeneeye Godeeyo hu sabolo, osoloso Moseseeyo hu mapoo duwa takeme duso,” diso.

¹² Esemе odoo susuga sabolo, osoloso Yu odoowo wiligi odoo tebisa sabolo, osoloso Godeeye tei magoo ee eligili odoo sabolo oso to hagee dulosо, dia komonolone Sitiben tooso. Osoloso diayo Sitiben tolosо wiligi odoo tebisa oso to kesamelee mapoo ido palaso. ¹³ Diba omapoo pelesо dobolone, Sitibeneeyo goo maga gamenee takeli odoo oso gamenee egeesee takaso, “Odoо hagooso ibada tei mosо maga tokenee goo takeliso, osoloso Moseseeye eligi goo hogugu goo maga tokenee goo takeliso. ¹⁴ Osoloso iba yayo egeesee takeme duso, ‘Yesu Nasalet odoo oso ibada tei mosо tegei guobugulosо, see Moseseeye tei magoo hogugu ee abo poogulosо, see tei dia abo magalaisо,’ ” diso.

¹⁵ Esemе wiligi odoo tebisa susuga dobolone Sitiben mapoo bolone egeino, Sitibeneeyo mudu Godeeyo momaiye eyo mudu masi polosо tobudume egeiso.

7

Sitibeneeye to toowa taka goo

¹ Esemе tei moso wiligi odoo taba oso Sitiben mapoo egeesee woosaso, “Odoo susuga oso nee goo maga egee takoo teiyo?” diso.

² Esemе Sitibeneeye tei moso wiligi odoo tebisa dimapoo to nei takolone egeesee takaso, “Mo ei dio osoloso mo ma dio, niba mo to hagee medee dui. Ibada amawe Eibalaham yo Halan mi mapoo dilega, Mesopotamia mi mapoo bado-boome, ibada Godee kitulugu toowa oso yimapoo peledabaso. ³ Esemе Godeeye Eibalaham mapoo egeesee takaso, ‘Nee mi sabolo nee odoo sabolo poogoloso ayo namapoo eligilei mi mapoo di,’ diso.

⁴ Esiga Eibalaham Mesopotamia mi poogoloso see Halan mi mapoo badalame diso. Esino Eibalaham yo mi omapoo badoboso, ama teme, Godeeye yo see epedee niyo egee do mi hamapoo sibe, diso. ⁵ Esemе Godeeye mi hamapoo Eibalaham mapoo mi su pepooko tenele. Esino Godeeye Eibalahambolo osoloso amawe dibolo oso hamamee mi hagee talai maga to takoloso magooso. Beeame omapoo Eibalaham yo holo soomagelega badebeiso. ⁶ Osoloso Godeeye yimapoo egeesee takaso, ‘Namawe dio oso mi hee mapoo dileso odoo soo masi dabalaiso. Egeeseega mosobia odoo oso namawe dimapoo tou nei mauwe wulayo talaiso. Osoloso di-ayo dala ma kulodu dobolone dugo 400 pagalaiso. ⁷ Esino namawe dimapoo dala egee tenemolo odoo dimapoo ayo nei dala tenelaiso. Egeeseega namawe diayo mi egee poogoloso see hamapoo sibilesa, amapoo goomoga tenelone mo hu dokodoo poudileiso,’ diso. ⁸ Osoloso

Godeeye Eibalaham dio to takoloso magolone egeesee takaso, 'Ayo nobolo osoloso namawe dio eyo Godee doloso badolone, nima koola hamapoo badalaiso. Osoloso niyo amapoo tei too goo ee eligilone nibolo, osoloso nowolo dibolo, osoloso namawe dio susuga hamamee soolooga magalai sabolo, kolo kookoolone dabalaiso,' diso. Esem e Eibalahamye giso holo Aisek soomageme, beeame 8 poogoloso kolo kooso. Osoloso hamamee Aisekeeye giso holo Yekob soomageme, kolo kooso. Osoloso Yekob sabolo owolo giso holo 12 susuga kolo kookooso. Esiga Yekobowo owolo 12 odo hagooso ibada bala 12 eyo bei ka moloso.

⁹ Esino Yekobowo owolo susuga hagooso dibada omolo Yosep mapoo dia kweliso. Egeeseelone dibada omolo Yosep yo Isipi odo mapoo ido dilesos neiso talame teneeso. Yayo mi omapoo dilesos, nei mauwe tou toowa wulayo tolone badalame. Esino Godee yibolo badolone, ¹⁰ dala goo ma kuloduga yo medee pidiliso. Osoloso Godeeye Yosep mapoo goo goolee tekepo teneeso. Esem Isipi odoowo wiligi odo taba oso goo hagee ogoloso, Yosep mapoo dia goomogaso. Esem Yosep mapoo egeesee takaso, 'Nayo ama hemi tou tolone badolone, Isipi mi toowa nayo gibalalaiso. Osoloso mo moso sabolo nayo gibalalaiso,' diso.

¹¹ Osoloso hamamee Isipi mi sabolo, ibada amawe diayo debei Keinen mi sabolo, mapoo osoko pa toowa beeame oso nei mauwe poogooso. Esem odo omapoo debeli oso dala ma kulodu debeiso. Osoloso ibada amawe sabolo nei mauwe

debeiso. ¹² Esino Yekobeeye Isipi mi mapoo nei melee goo ee dulosu, owolo diayo nei ee neiso talame diye diso. Esem diayo dilesu nei tolosu sibadeesu. ¹³ Nei diayo tosibadee mauwe poogoome, see Isipi mi mapoo nei abo talame diadeesu. Diba dilesu nei talame doboome, Yosep yimapoo pelebada goo ee yayo emei dimapoo woola takaso. Esem Isipi wiligi odoo taba oso Yosepeeyo soosoo eyo goo gooleedoosu. ¹⁴ Esem Yosepeeye ama sabolu, o soosoo sabolu, Isipi mi mapoo sibilesu dabalame to teneesu. Esem diba Yosepeeye to egeese taka dulosu, diba susuga 75 odoo oso Isipi mi mapoo sibadeesu. ¹⁵ Esem Yekobowo owolo dio Isipi mi mapoo dilesu dobolone, yibolu, osoloso owolo dibolu mi omapoo wediaso. ¹⁶ Hamamee diba wedime, dibada su Sekem mi mapoo midoosalame todideesu. Midoo wulu ou hagee daga hoogoo Eibalahamyehamolowo owolo mapoo neisu toosu.

¹⁷ Dugo bei poogoloso hamamee ibada amawe dio oso Isipi mi mapoo bei moodoosu. Esem beame omapoo Godeeye Keinen mi Eibalaham mapoo, osoloso amawe dimapoo tenelaiso, doloso to takoloso magoo beame oso koola simiso. ¹⁸ Esiga wiligi odoo taba dia, Yosepeeyo goo gooleedele poogoo odoo oso Isipi mi ee gibadebeiso. ¹⁹ Wiligi odoo taba hagoosu ibada amawe dio dia gowolone, dimapoo kukulone dala tenelone badebeiso. Osoloso yayo to kitulugu sabolu pupulone, ibada amawe dia holope gie soologamagoo susuga ee wedilame, peegoo maloso peegee diso.

²⁰ Egeeseelone debei beame omapoo, Isael

sobo hedebe oso giso holo mudu medee tekepo soomagooso, o hu Moses. Osoloso a bakadio hedebe di ma kulodu ama dio owee dio oso dibada moso kulodu mada gibadebeiso. ²¹ Osoloso a bakadio hedebe di poogoloso holope peegoo magooso. Esemme Isipi wiligi odoo taba eyo owolo sobo holo oso holope ogoloso, yayo maduloso, owolo doloso mosopoo madio dileso pooposo. ²² Esemme Moses kawume, Isipi odoo oso yimapoo sukulu goo goolee tekepo eligiso. Osoloso yayo to taka sabolo, tou too sabolo, kitulugu toowa tomo sileeso.

²³ Osoloso Moses dugo 40 poogoloso badolone, yayo o odoo Isalael odoo ee agalame dilame gooleeso. ²⁴ Yayo dulone egeino Isipi odoo heeso Isalael odoo hee woomelee ogoloso, yayo nei Isipi odoo hee wooloomaso. ²⁵ Osoloso Moseseeye egeese gooleeso, 'Isalael odoo oso goolee, ayo diba dala ma kuloduga peegoo gilimado dilame, Godeeye a dimapoo ka sibeye di doo,' dee gooleeso. Esino Isalael odoo oso goo ee gooleedele. ²⁶ Beame hee mapoo Moseseeye Isalael odoo bakadio biliga molome egeiso. Esemme yayo diba biliga melee hamaga takalame hodu dileso, egeese takaso, 'Emegei, niba kasee maga ka biliga malala? Niba soosoo hedebe,' diso.

²⁷ Esemme odoo hee emegei woomelee oso Moses halaga buguloso egeese takaso, 'No ibada wiligi tabayo, osoloso goo meedili odoowo?' ²⁸ Nayo eiyo Isipi odoo hee wooloomaso. Esiga nayo a wooloomalame ka sala?' diso. ²⁹ Esemme Moseseeye to ee duloso obulone, Isipi mi maga see Midian mi mapoo pulo diso. Osoloso Midian mi

omapoo odoo soo masi badolone sobo huloso, giso holo bakadio sooloogamagooso.

³⁰⁻³¹ Moses Midian mi mapoo dileso dugo 40 poogoloso badolone, see Sainai mubi esia kumoo miwe poogoo mi mapoo silone egeino, homo su deiyepo o du douso nadelega dou omapoo paiya molome ogoloso howoodooso. Esino dou paiya oma kulodu Godeeyo momaiye oso tebidi egeiso. Esemé Moses yo dou paiya mapoo agalame hodu dimeleeno, Godeeye yimapoo egeesee takaso, ³² ‘A namawe dio Eibalaham, Aisek, osoloso Yekob dibada Godee oso,’ diso. Esemé Moses ebia sabolo kikiligolone see tobu egele poogooso.

³³ Esiga kitulugu Godeeye see yimapoo egeesee takaso, ‘Mi nayo taba egee molo tei mi. Esiga nee homo bi ka egee tiga magee. ³⁴ Ayo mo odoo susuga oso Isipi mi mapoo dobolone dala egee tomolo, ayo egeiso. Osoloso diayo dala ma kulodu dobolone pupusiga melee ayo duso. Esiga ayo diba Isipi mi maga gilimadoloso peegoo dilame ka simi. Esiga no epedee Isipi mi mapoo see wedi di,’ diso.

³⁵ Esiga Moses hagee daga Isalael odoo oso gowolone egeesee takaso, ‘No ibada wiligi tabayo, osoloso goo meedili odoowo?’ diso. Esino Godeeye Moses hedebe yo hesiaso, yayo Isalael odoowo wiligi odoo toboloso badolone, diba dala ma kuloduga gilimadoloso peegoo dilame. Esiga homo deiyepo o du douso nadelega paiya molone, Godeeyo momaiye oso goo hagee takaso. ³⁶ Osoloso Moseseeye o odoo Isipi mi maga gilimadoloso peegoo dilame, yayo goo toowa mudu opusomo opusomo di Isipi mi mapoo, osoloso

Abei Bige mapoo moodoogaso. Esemе yayo o odoo Isalael odoo gilimadoloso Isipi mi maga peegoo diso. Osoloso yayo miwe poogoo mi mapoo o odoo gilimadoloso dugo 40 ma kulodu silone goo mudu opusomo opusomo di moodoogamo sileeso.

³⁷ Osoloso Moses hedebe hagooso o odoo Isalael odoo dimapoo egeesee takaso, ‘Godeeye niba ee gooleebugulone nima kulodu o to tosili odoo a egeesi masi hesileiso,’ diso. ³⁸ Esiga Moses hedebe hagooso ibada amawe dio Isalael odoo sabolo, miwe poogoo mi mapoo silone, yayo Sainai mubi dokodoo peleso badoboome, Godeeyo momaiye oso yibolo to kolone yimapoo gie badeli to imapoo tenelame teneeso.

³⁹ Esino ibada amawe dio oso Moseseeyo to mapoo gowolone, o to mapoo mesile. Esemе diba Isipi mi mapoo wedi dilame goomogaso. ⁴⁰ Osoloso Moses Sainai mubi dokodoo osee bado-boome, odoo susuga oso Moseseeyo emei Elon mapoo egeesee takaso, ‘Moseseeye iba Isipi mi maga gilimado simiso. Esino Moseseeye di, iba gooleedele. Esiga iba ee gilimado dilei godee masi deeso moodee,’ diso. ⁴¹ Esemе beame omapoo Isalael odoo oso gamenee godee be masi deeso moodooso. Osoloso diayo game-nee godee omapoo goomogolone, o hu dokodoo poudalame gala hu wologaso. ⁴² Esiga Godeeye goo hagee ogoloso dimapoo miligi piaso. Esemе diba kei ma dokodoo bi egee molo, a, osoko, osoloso giwo, omapoo godee masi goomogolone doboome, Godeeye diba hamaga takele. Esiga goo hagee Godeeyo to oso booka mapoo taka

Godeeyo to tosili odo heeso booka maga egeese hoguguso:

‘Isalael odo, niba dui! Niyo miwe poogoo mi mapoo dugo 40 ma kulodu silesibulone, amapoo emegeidi bi sabolo gala hu sabolo woloso tenelisomo? Haye! Esino niyo gamenee godee mapoo teneliso.

⁴³ Esiga niba tei moso dugoso tegei ee imadoloso silesibiliso. Osoloso niyo moso oma kulodu goomoga poudili ee amapoo goomoga koo poudili. Esino niyo deeso moodoo gameenee godee Moloko sabolo Lepad godeeyo giwo sabolo omapoo goomoga poudiliso. Esiga niba ayo nibada midee hamaga see mi eli sage Babilon mi hodiokoo hasiso bigileiso,’ diso.

⁴⁴ Esiga tei moso dugoso tegei hagee Godeeye Moses mapoo eligilone egeese tege diso. Esem ebeeyo Godeeyo to ee dodolone, moso hagee tegeiso. Osoloso ibada amawe diayo miwe poogoo mi mapoo moso hagee imado silesibulone, ‘Godeeye ibolo badoso,’ deliso. ⁴⁵ Esem dugo abo poogoloso hamamee see Yosuwaye ibada amawe dio gilimadoloso mi hagee talame silone, tei moso hagee sabolo imado sibadeeso. Esem Godeeye ibada amawe dio ee pidilone, mibia odo susuga ee mi hamaga peegoo hasiso buguso. Osoloso diayo mi hamapoo tei moso dugoso tegei ee toloso dobolone, wiligi odo taba Deibidiyo beame mapoo peledabaso. ⁴⁶ Esem Godeeye Deibidi mapoo goomogaso. Esem Deibidiye tei moso Godee eyo badalame tei moso dia tagalame

woosaso. ⁴⁷ Esino tei moso dia egee yayo tegele. Owolo Solomonoye tegei.

⁴⁸ Esino ibada Godee kitulugu toowa edebeeyo deeso tegei moso oma kulodu koo badeli. Esiga Godeeyo to tosili odo oso Godeeyo goo maga egeesee takaso,

⁴⁹ ‘Godeeye egeesee takooso: Keimi mapoo ayo badolone ka gibadoso. Osoloso mi toowa hagee ayo mo homosoko kookosoloso ka tobusoso. Esiga niyo moso togoga, ayo moso omapoo badalai koo tebili. Osoloso niyo ayo badeli moso ee tegelai koo tebili.

⁵⁰ Ayo mi toowa sabolo, kei mi sabolo, osoloso bi susuga sabolo moodooso,’ diso.”

⁵¹ Osoloso Sitibeneeye o to hamameedee see wiligi odo tebisa mapoo egeesee takaso, “Niba koo mesili odo. Osoloso nibada sooloo ma kulodu tei too goo mauwe. Esiga niba Godeeyo to mapoo koo duli. Osoloso namawe dio Dio Tei oso eligi goo ee gowolone poogooso. Esiga niyo see egeeseelone, Dio Tei oso eligi goo ee gowolone poogooso. ⁵² Osoloso namawe diayo Dio Tei oso eligi gowolone, Godeeyo to tosili odo susuga mapoo dala teneeso. Esiga Godeeyo to tosili odo aboso egeesee takaso, ‘Odo tekepo Keliso hamamee sibileiso,’ diso. Esemamee namawe dio oso diba piluguso. Egeesee ma kulodu odo tekepo Keliso simiso. Esino niyo gowolone yo tiasoloso wooloomaso. ⁵³ Osoloso daga hoogoo Godeeyo momaiye oso Godeeyo tei magoo nimapoo olo teneme, niyo omapoo mesilega poogooso,” diso.

Sitiben woolooma goo

⁵⁴ Esemе wiligi odoo tebisa oso Sitibeneeyo to duloso, dia komonolone, dibada mei dia kumudooso. ⁵⁵ Esemе Sitibeneeye Dio Tei oso kitulugu toloso badolone, kei mi ma dokodoo egeino, Godeeyo gadeebugu kitulugu toowa ma kulodu Yesu Godeeyo dee deedeede dokolo mapoo tobudume egeiso. ⁵⁶ Esemе yayo wiligi odoo tebisa mapoo egeese takaso, “Ege! A kei mi yamagoloso Odoo Holo Godeeyo dee deedeede dokolo mapoo tobudo ogoso,” diso.

⁵⁷ Esemе odoo susuga oso Sitibeneeyo to ee dulei gowolone neligidi agadiga sabolo, dibada dulu toobooga doloso sibilesi Sitiben tooso. ⁵⁸ Osoloso diayo Sitiben mosobia oma kuloduga peegoo ido dileso badoboome, yoso enigilame bei mooloogooso. Osoloso Sitibeneeyo goo mapoo gamenee takeli odoo abo oso dibada kekeisu dugo tigadoloso, odoo giekauwa, Solowo homo beiyomoo tigamagooso.

⁵⁹ Odoo susuga oso yimapoo yoso enigime, Sitibeneeye dokodoo takolone egeese takaso, “Lodee Yesu, mo dio nayo te,” diso. ⁶⁰ Diayo yoso enigime, yo mi mapoo ebiso tugusaloso badolone, toso neligidi takolone egeese takaso, “Lodee, dibada goo tokenee hagee hapoloso boobado bigi!” diso. Sitiben to hagee takoloso taso.

8

¹⁻³ Solo omapoo tobudulone Sitiben yoso enigaloso wooloomalame odoo dimapoo goomoga goo takeme, yo wooloomaso. Esemе tei telaga odoo abo oso sibilesi Sitibeneeyo su midoosoloso dia pupusigaso.

Edebeeyo tei telaga odoos dimapoo gowe

Eseme Sitiben woolooma beeamo omapoo Yolusalem mapoo debeli tei telaga odoos mapoo odoos susuga oso gowolone, dimapoo dala tenelame bei mooloogooso. Eseme Soloye moso susuga mapoo peleso tei telaga odoos, giso sabolo, sobo sabolo, toloso neliga moso mapoo huyaseliso. Eseme tei telaga odoos susuga oso Yolusalem maga kukulo dulone, mi pepooko abo susuga mapoo Yudiya mi mapoo osoloso Samalia mi ma kulodu diadeeso. Esino hedebe diye di odoos susuga Yolusalem mapoo debeiso.

Pilipiye Samalia mi mapoo Godeeyo to taka

⁴ Esiga tei telaga odoos susuga oso Yolusalem maga kukulo dileso, mi pepooko opusomo opusomo di mapoo to tekepo takolone, Kelisowo goo takagamo silesibiliso. ⁵ Osoloso Pilipiye Samalia mi toowa ee ma kulodu Sebasete mi mapoo dileso peledoboloso, Kelisowo goo odoos susuga mapoo takaso. ⁶ Eseme Pilipiye to tekepo Kelisowo goo takolone, goo opusomo opusomo di moodoogamo silee diayo ogoloso, odoos susuga oso o to medee duso. ⁷ Osoloso odoos susuga mooloogoodoo oma kulodu bo holo odoos ma kulodu paladee, Pilipiye peegoo hasiso buguso. Eseme bo holo oso neligidi googa sabolo peegoo galagadiso. Osoloso odoos su kakawa poogoo sabolo, kido tigidiba sabolo, tekepo moodoogaso. ⁸ Eseme Sebasete mi oma kulodu odoos susuga oso goomoga toowa meleeso.

⁹⁻¹¹ Esino Sebasete mi ma kulodu odoos googoo gooleedoo badebeiso, o hu Saimon. Esiga yayo

beame susuga o googoo oso goo toowa opusomo opusomo di moodoogamo siloga, Samalia mi toowa mapoo debeli odoo susuga oso ogoloso howoogadeliso. Egeeseelone yayo goolee, eyo nediliyo yo tekepo doloso, suwa peliso. Osoloso odoo susuga, hu toowa too odoo sabolo osoloso goo mauwe odoo sabolo oso, yayo goo opusomo opusomo di moodoo ogoloso, o to mapoo medee duloso tei tooso. Osoloso diayo egeesee takaso, “Odo hagee Godee masi osoloso o hu Kitulugu Toowa,” diso. ¹² Esino Pilipiye to tekepo takolone, Godeeye wiligi doloso badeli eyo goo sabolo, Yesu Kelisowo goo sabolo, taka duloso, to omapoo tei teme, giso sabolo, sobo sabolo, howomoo howo sauwidigaso. ¹³ Osoloso Saimoneeye Pilipiyo to mapoo tei toloso howomoo howo sauwudoloso, Pilipibolo sileeso. Osoloso yayo yibolo silone, Pilipiye goo toowa opusomo opusomo di moodoogamo silee ogoloso, dia howoodooso.

¹⁴ Esem Yolusalem mi mapoo diye di odoo oso Samalia odoo oso Godeeyo to duloso tei too goo ee duloso, Pita dio Yonee dio Samalia tei telaga odoo dimapoo diye, diso. ¹⁵⁻¹⁷ Esino Samalia mi toowa ee ma kulodu Sebasete mi mapoo debeli tei telaga odoo oso Lodee Yesuwo hu maga howomoo howo sauwidigaloso, debei odoo omapoo Dio Tei oso dimapoo meledebelega debeiso. Esem Pita dio Yonee dio Sebasete mi mapoo sibilesi, tei telaga odoo mapoo dibada deeso sigolone, dokodoo takeme, Dio Tei oso dimapoo meledabaso.

¹⁸ Esem Saimoneeye goo hagee ogoloso, diye di odoo dimapoo molee ayo tosimi ee tenelame goolone, ¹⁹ egeesee takaso, “A goomogo, mo deeso

odoo mapoo sigolone, dokodoo takooga, Dio Tei oso dimapoo ka meledoboo dalame. Niyo kitulugu egee tomo silesibo amapoo tenee,” diso.

²⁰ Esino Pitaye yimapoo egeesee takaso, “No nee molee sabolo dou mi mapoo dileiso. Bei, Godeeye emegeidi bi maga Dio Tei wulayo hagee tenemolo, nayo see moleeso talai diso. ²¹ Osoloso no ibolo Godeeyo tou hodobo talai koo tobuo. Bei, Godeeyo howo woola nee goo goolee egee dia tokenee. ²² Esiga no epedee nayo tokenee goolee omaga mudu opusomo doloso Godee mapoo takee. Egeeseega nayo tokenee egee goolee molo, yayo hapoloso boobado bigilei malaiso,” diso. ²³ Esemé Pitaye Saimon mapoo see egeesee takaso, “Ayo ogoso, nee sooloo ma kulodu emegei hegia toowa molone, goo tokenee mapoo hamamee deedeemo siliso,” diso.

²⁴ Esiga Saimoneeye obulone see Pita dio Yonee dio dimapoo egeesee takaso, “A goomogo, niyo a Godee mapoo dokodoo takee, bei niyo taka goo oso amapoo peledebelega pagalame,” diso.

²⁵ Osoloso hamamee Pita dio Yonee dio oso Yesu sabolo silee goo ee odoo susuga mapoo takoloso, see Yolusalem mapoo dulone, Samalia ma kulodu mibia pepooko abo mapoo to tekepo takomo diso.

Itiyopia odoo Pilipiye howomoo howo sauwidi goo

²⁶ Beeame heeso Godeeyo momaiye oso Pilipi mapoo egeesee takaso, “No toboloso Yolusalem maga Gasa mi mapoo dili eli omapoo di. Eli egee osoko sibili deedeé dokolo mapoo miwe poogoo mi mapoo moloso,” diso. ²⁷⁻²⁸ Esemé Pilipiye

toboloso dulone eli domopoo egeino, Itiyopia wiligi odoo hee, Itiyopia mi eyo wiligi taba sobo Kandake eyo molee gibadili egeiso. Yo Yolusalem mapoo howo gisilame di oso see wedi sibulone, talaka masi, esino be masi mapoo bagagoloso, be oso gisibadoloso dimolome mapoo buloso, Godeeyo to tosili odoo Aisayaye hogugu booka hesigamo sibumeleeso. ²⁹ Esem Dio Tei oso Pilipi mapoo egeese takaso, “No dileso odoo koola omapoo teebee,” diso.

³⁰ Esem Pilipiye odoo hee yima koola omapoo hoguo sibilesu tobudulone duno, odoo yayo Godeeyo to tosili odoo Aisayaye hogugu booka hesigamelee duso. Esem Pilipiye yimapoo egeese woosaso, “Nayo egee hesigamolo goo eyo bei no gooleedoosomo?”

³¹ Esino odoo yayo yimapoo nei egeese takaso, “Haye, oposusu eyo bei a gooleede. Bei, ede-beeyo oposusu hagee eyo bei amapoo koo eligili.” Osoloso yayo Pilipi mapoo egeese takaso, “No talaka masi ma dokodoo peledoboloso ama hodi-okooga bilei sibe,” diso. Esem yo peledoboloso biaso.

³² Esiga odoo yayo badolone Godeeyo to hogugu hesigamelee hagooso:

“Yo sipi be hu wooloomalame ido dili egeesi masi ido diso. Yo sipi be hu masi o too edebeeyo kooga, to mauwe tabameli egeesi masi, edebeeyo yimapoo dala teneme, dimapoo hamaga takele.

³³ Edebeeyo yo manolone yo pepooko dolone, o goo medee hooda meedile. Edebeeyo o amawe dio eyo goo oposisileime, bei yo

amawe dio mauwe. Osoloso edebeeyo yo wooloomaso, esiga yo mi toowa hamapoo holo soomagele,” diso.

³⁴ Esemé Itiyopia odoo oso Pilipi mapoo egeesee woosaso, “Amapoo takee, Godeeyo to tosili odoo hagooso agamo goo takoolo? Eyo nediliyo o goo takoolo, o odoo heeyo goo takoolo?” diso.

³⁵ Osoloso Pilipiye, odoo yayo Godeeyo to hesigamelee eyo bei yimapoo takolone bei mooloo-goolone, to tekepo Yesuwo goo sabolo takaso.

³⁶ Osoloso obakadio eli domopooga dulone, howo tolobo mapoo peledabaso. Esemé Itiyopia odoo oso Pilipi mapoo egeesee takaso, “No ege! Howo tolobo bou hagooso. Nayo a howomoo howo sawidilei soowayo?” diso. ³⁷ [Esemé Pilipiye nei egeesee takaso, “Nee sooloo ma kulodu tei too mologa, no howomoo howo sawilei soowa,” diso. Osoloso Itiyopia odoo oso Pilipi mapoo nei egeesee takaso, “Ayo Yesu Keliso ee Godeeyo owolo doloso yimapoo tei toso,” diso.]* ³⁸ Esemé Itiyopia odoo oso talaka masi be masi mapoo bagagoloso ido dili odoo mapoo egeesee takaso, “Talaka masi omapoo kookode-bee,” diso. Esemé obakadio howo tolobo omapoo meilesa, Pilipiye Itiyopia odoo howomoo howo sawidiso. ³⁹⁻⁴⁰ Osoloso diba howo tolobo maga mubi dokodoo peledoboome, Dio Tei oso Pilipi toloso mi eli sage Asotus mapoo holoogooso. Esemé Itiyopia odoo oso yo see egele poogooso. Esemé yo Godee mapoo tei tooga, yayo dulone

* **8:37:** To hagee odoo abo oso taka Lukaye hogugu, dee takeliso. Esino odoo bei oso taka Lukaye hogugule, dee takeliso.

goomoga sabolo o mi mapoo diso. Esino Pilipiye Asotus mi mapoo peledoboloso, to tekepo Yesuwo goo takoloso, see Kasalia mi mapoo dulone, mi pepooko abo mapoo takomo diso.

9

Yesuye Solo mapoo peledaba goo

¹⁻² Osoloso beame omapoo Soloye Yolusalem mapoo badolone, tei telaga odoo dimapoo komonolone hegia toowa molone, “diba piligileiso”, diso. Egeeseelone yayo Damasko mi mapoo tei telaga odoo, giso sabolo, sobo sabolo, diba dee tiso tegisaloso Yolusalem mapoo iyado sibilame tei moso wiligi odoo taba agalame diso. Esemtei moso wiligi odoo taba oso peipa mapoo to hogugulone egeesee hoguguso, “To hogugu hagee namapoo kitulugu teneeso, nayo Damasko mi mapoo dileso, Yesu mapoo tei telaga odoo susuga talame. Esiga no Damasko mi mapoo dileso, Yu odoowo howo gisili moso wiligi odoo tebisa dimapoo to hogugu peipa hagee tenee,” diso. ³ Esemtei Soloye odoo abo oso kitulugu toloso Damasko mi mapoo debeli tei telaga odoo susuga talame diso. Esemtei diba Damasko mi koola mapoo peledabalame dimeleeno, kei ma dokodooga gadeebugu oso sibilesa Solo tooso. ⁴ Esemtei Solo yo mi mapoo homodobuloso molone, to taka duno, to oso yimapoo egeesee takaso, “Solo, Solo, bei kasee maga nayo amapoo dala ka tenemalala?” diso.

⁵ Esemtei Soloye woosaso, “Wiligi odoo, no ogumo?” diso.

Eseme to oso Solo mapoo egeese takaso, “A Yesu, nayo tei telaga odo dimapoo dala egee tenemolo amapoo tenemoloso. ⁶ Esiga no toboloso Damasko mi toowa ma kulodu di. Egeeseega mi omapoo badeli odo hee oso nayo goo talai namapoo eligileiso,” diso.

⁷ Eseme odo abo Solobolo diadee oso goo hagee ogoloso, ebiga sabolo tebisamolone to takele poogooso. Bei, to taka diba duso, esino odo tei egele poogooso. ⁸ Solo homodobia maga hogabuloso howo puo egeino, howo bakadio siliwe meleeso. Eseme yibolo diadee odo abo oso Damasko mi mapoo dulone, o dee mapoo toloso ido diso. ⁹ Solo howo bakadio siliwe molone Damasko mi mapoo dileso badolone, beame bakadio hedebe di eyo kulodu nei sabolo howo sabolo nelega badebeiso.

¹⁰ Eseme Damasko mi toowa ma kulodu tei too odo hee badebeiso, o hu Ananayas. Beame omapoo Lodeeye Ananayaseeyo howo opusomo doloso yimapoo egeese takaso, “Ananayas!”

Eseme Ananayaseeye nei egeese takaso, “Lodee, nayo egee takoo a duso,” diso.

¹¹ Eseme Lodeeye yimapoo egeese takaso, “No toboloso eli hee, o hu Hooda amaga Yudaseeyo moso ma kulodu peleso, Talesas odo, o hu Solo, yo agalame wose, bei yo amapoo takolone badoso. ¹² Bei, ayo o howo opusomo doloso, nayo sibilesos nee deeso yo sigoga, o howo tekepo palame ka eliga,” diso.

¹³ Eseme Ananayaseeye egeese takaso, “Esino Lodee, odo susuga oso odo hagee eyo o goo amapoo oposususo. Osoloso a gooleedooso, yayo

Yolusalem mapoo Godeeyo odo mapoo dala teneli. ¹⁴ Esiga tei moso wiligi odo tebisa oso yimapoo kitulugu teneme, Damasko mi hamapoo dobolone, Yesu namapoo tei telagali odo susuga iyadoloso see Yolusalem mapoo iyado diadeeso,” diso.

¹⁵ Esino Lodeeye Ananayas mapoo egeese takaso, “Di, bei ayo Solo yo mo tou talame yo hesiaso. Osoloso Yu dele poogoo odo susuga sabolo, osoloso dibada wiligi odo tebisa sabolo, osoloso Yu odo susuga mapoo mo goo woola yilige bigileiso. ¹⁶ Osoloso yayo amapoo tei too maga dala toowa talai goo ee ayo yimapoo eligileiso,” diso.

¹⁷ Esem E Ananayaseeye dileso Yudaseeyo moso kulodu peleso, Solo mapoo o deeso sigolone egeese takaso, “Mo odo, Solo nayo eli domopooga sibulone, Lodee Yesu egei yayo a diye diso. Osoloso yayo nee howo tekepo poloso Dio Tei namapoo meledabalaiso,” diso. ¹⁸ Beeame omapoo di bee masi oso Solowo howo maga homodobume, o howo tekepo paso. Esem Ananayaseeye yo howomoo ido meilesa, howo sawwidiso. ¹⁹ Osoloso Solo nei naloso kitulugu tooso.

Esem beeame abo ma kulodu Soloye tei telaga odo abo sabolo Damasko mi mapoo debeiso.

Soloye Damasko mi mapoo to tekepo Yesuwo goo taka

²⁰ Beeame olo omapoo yayo Yu odoowo howo gisili moso tegei ma kulodu gapeleso, to tekepo Yesuwo goo takolone bei mooloogoolone egeese takaso, “Yesu Godeeyo owolo oso,” diso. ²¹ Esiga

odoo susuga to hagee dulugaloso howoodolone egeesee takaso, “Odo hagooso daga Yolusalem mapoo badolone, odoo susuga oso Yesu mapoo tei telagaga, yayo dimapoo dala teneloso pilig-iliso. Esiga tei moso wiligi odoo tebisa oso yo diye deme, tei telaga odoo susuga ee yayo iyadoloso Yolusalem mapoo dilame ka simidoo,” diso. ²² Esem Soloye Godeeyo to takalame, Godeeye yimapoo kitulugu tenee oso dia toowa diso. Esem yayo Yesu Godeeye hudi magoo Keliso oso doloso dimapoo eligiga, Yu odoo susuga Damasko mi mapoo debeli oso to nei takalai gooleedele pegeeliso.

²³ Osoloso beame bei poogoloso hamamee, Yu odoo oso Solo wooloomalame to mouso. ²⁴ Osoloso diayo mosobia pee beele eyo osulu miyopoo tebisamolone, Solo toloso wooloomalame beame susuga sabolo gesi susuga sabolo gidebeiso. Esino edebeeyo yimapoo sibilesi goo hagee takeme, yo duso. ²⁵ Esem Solo o odoo abo oso yo pidilame yo pulo dilame, gesi hee mapoo yo wogai toowa ma kulodu husoloso beele dokodooga peegoo toosooso.

²⁶ Esem Solo Yolusalem mapoo pulo sibilesi, tei telaga odoo omapoo debei sabolo hedebe dalame seme, diayo yibolo ebiaso. Bei, Soloye Lodee mapoo tei too goo ee duloso, medee tei tele. ²⁷ Esino Banabasiye yo pidilone diye di odoo mapoo Solo ido dileso egeesee takaso, “Solo Damasko eli domopooga dimolome omapoo Lodeeye peledoboloso yimapoo to keiso. Esem Soloye yimapoo tei toloso Damasko mi mapoo kitulugu sabolo Godeeyo to Yesu Kelisowo

goo takalai ebile,” diso. ²⁸ Esem Soloye tei telaga odoo sabolo Yolusalem mapoo badolone, odoobolo ebilega, Lodee Yesuwo goo dia kitulugu sabolo mi ee ma kulodu takomo sileeso.

²⁹ Egeeseelone, Guliki dia to keli Yu odoo sabolo Yesuwo goo maga Soloye dimapoo toso agadigeliso. Eseega diayo yo wooloomalame gweliso.

³⁰ Osoloso tei telaga odoo oso goo hagee duloso, Solo ido dilesa Kasalia mi mapoo peledabaso. Osoloso see abaga o middee Talesas mapoo diye diso.

³¹ Esem Yudiya, Gelili, osoloso Samalia mi bakadio hedebe di hageeyo kulodu mi susuga mapoo tei tele poogoo odoo oso tei telaga odoo mapoo dala teneli goo oso mauwe poogoome, dibada tei too toowa diso. Egeeseelone diba Lodee Yesu mapoo mesilone Dio Tei oso pidi goo sabolo badolone tei too odoo bei moodooso.

Pitaye Ainiyas tekepo moodoo goo

³² Pitaye Yu odoowo mi susuga mapoo silone, Godeeyo odoo mapoo Godeeyo to oso pidimo siliso. Egeeseemo silone, Godeeyo odoo abo Lida mi mapoo debeli odoo mapoo dilesa peledabaso.

³³ Osoloso mi omapoo egeino, odoo su kakawa poogoo, o hu Ainiyas, o kida mapoo teleme egeiso. Yo su kakawoloso dugo 8 ma kulodu beame susuga tiameliso.

³⁴ Esino Pitaye yo ogoloso yimapoo egeese takaso, “Ainiyas, Yesu Kelisoye no epedee tekepo poso. Esiga no toboloso nee kida boologee,” diso. Esem beame omapoo Ainiyas tekepo poloso tabaso. ³⁵ Osoloso Lida mi mapoo debeli odoo sabolo Salon mi kubo mapoo

debeli odoo sabolo oso odoo su kakawa poogoo tekepo poloso silee ogoloso, diayo Lodee Yesu mapoo tei telagaso.

Pitaye Tabita tekepo moodoo

³⁶ Esino Yopa mi mapoo tei too sobo badebeiso, o hu Tabita (o hu hee Guliki toso hedi Dokas). Yayo odoo abo pidimo silone, emegei bi mauwe odoo sabolo dia pidimo siliso. ³⁷ Esino Pita Lida mi mapoo osee badoboome, Tabita paiye toloso taso. Esememe o odoo oso o su howo sauwudoloso moso egi doko tegei ma kulodu debi pooba goopoogoo mapoo magooso. ³⁸ Esino Lida mi egee Yopa mi maga haga hoogoonee. Esememe tei telaga odoo Yopa mi mapoo debeli odoo oso Pita Lida mi mapoo badoso doloso odoo bakadio oso Pita takalame diye diso. Esememe diayo Pita sibilame egeesee takaso, “Pita, no ibada mi mapoo saga sibe!” diso.

³⁹ Esememe Pita dibolo diso. Osoloso yo Yopa mi mapoo peledoboome, diayo Pita yo soboso tamelee debi dokodoo pooba mapoo ido palaso. Moso oma kulodu sobo bau susuga pupusugamelee oso, Pita ogoloso yimapoo Tabitaye telega silone dugo dusa eligiso.

⁴⁰ Esino Pitaye sobo bau sabolo, osoloso odoo abo sabolo peegoo di doloso, ebiso miyomoo tugusaloso badolone dokodoo takaso. Yayo takoloso, sobo ta mapoo bidibuguloso yimapoo bolone egeesee takaso, “Tabita, no teebee,” diso. Esememe Tabita howo puo ogoloso, Pita ogoloso hogabiaso. ⁴¹ Esememe Pitaye yo pidilone, o dee mapoo toloso tebidiso. Osoloso tei telaga odoo

sobo bau sabolo, osoloso odoo abo sabolo gili-madoloso, Tabita tekepo poloso badebei dimapoo eligiso. ⁴² Esemé Yopa mi mapoo debeli odoo oso goo hagee duloso, Lodee mapoo tei telagaso. ⁴³ Esemé Pitaye Yopa mi mapoo beame susuga badolone, gala kolo sabolo tou teli odoo Saimonobolo o mosopoo badebeiso.

10

Godeeye Yu dele poogoo odoo Konelias mapoo to taka goo

¹ Kasalia mi mapoo Loum ha teli odoo mooloogoodoo meleeso. Mooloogoodoo hagee Itali mi toowa eyo mooloogoodoo oso. Esino Konelias mooloogoodoo egee gibadiliso. ² Odo Konelias hagee Godeeye goomoga goo tomo silame goomegeliso. Osoloso Konelias yibolo osoloso o moso kulodu debeli odoo susuga oso Godee mapoo mesiliso. Osoloso yayo bi mauwe odoo mapoo biso pidilone, beame susuga ma kulodu Godee mapoo takolone badebeiso. ³ Osoloso beame hee habe mapoo Godeeye Koneliasseyo howo opusomo doloso, yayo Godeeyo momaiye tei egeiso. Osoloso momaiye oso sibilesi yimapoo egeese takaso, “Konelias!”

⁴ Esemé Koneliasseye Godeeyo momaiye mapoo ebia sabolo bolone egeese takaso, “Wiligi odoo, nayo ogo goomogolo?” diso.

Esemé Godeeyo momaiye oso yimapoo egeese takaso, “Nayo Godee mapoo takemelee goo ee yayo duso. Osoloso nayo bi mauwe odoo pidimelee Godeeye ogoloso goomogoso. ⁵ Esiga

nayo epedee odoo abo Yopa mi mapoo diye, dee takee, diayo Saimon Pita namapoo ido sibilame. ⁶ Yo gala kolo sabolo tou teli odoo Saimonobolo o mosopoo badoso. O moso ee abei toowa palaga mapoo tegei moloso,” diso.

⁷ Osoloso Godeeyo momaiye oso yibolo to kemeleso dime, o tou teli odoo bakadio sabolo, osoloso ha teli odoo hee Godee mapoo tei teli odoo sabolo gilimadooso. Hateli odoo hagee Koneliyas pidili. ⁸ Osoloso Koneliyaseeye Godeeyo momaiye oso yimapoo taka goo ee dimapoo takoloso see diba Yopa mi mapoo diadee diso.

Pitaye howo opusomo di goo

⁹ Esememe diba Yopa mi mapoo dulone eli domopoo tiesaso. Osoloso mi hadobume dulone, osoko oo domo toboome, Yopa mi koola mapoo peledabalame dimeleeso. Osoloso beame omapoo Pitaye Godee mapoo takalame moso omu ma dokodoo palaso. ¹⁰ Esememe yo dokodoo takolone badoboome, hodiase. Esememe odoo abo oso o nei simolome, Godeeye o howo opusomo diso. ¹¹ Esememe yayo egeino, kei mi yamagoloso molome egeiso. Esememe kei ma dokodooga dugo masi eyo pee mapoo tiso bagagisaloso o mudugiyopaga mi mapoo kukoosoo molome egeiso. ¹² Dugo ee ma kulodu gala opusomo opusomo di susuga, homo bakadio bakadio di oso dili sabolo, osoloso beliyeso kolo dili sabolo, osoloso só egeiso. ¹³ Esememe kei ma dokodooga toso yimapoo egeese takaso, “Pita, no gala susuga hagee ma kulodu nayo abo woloso ne,” diso.

¹⁴ Esino Pitaye nei egeesee takaso, “Haye, Lodee, a gala egeesi koo nali. Bei, nayo gala egeesi na ne doloso daga hoogoo tei magooso. Esiga ayo gala abo woloso nalaime,” diso.

¹⁵ Esemе toso see nei egeesee takaso, “Godee, ayo bi susuga tekepo di, bi egee see nayo tokenee dee na takee,” diso.

¹⁶ Godeeye Pita mapoo gala susuga nalai tekepo doloso taka goo ee bakadio hedebe di takoloso dugo masi ee see kei ma dokodoo topeleso osugoboodooso.

¹⁷ Esemе Pitaye o howo opusomo doloso egei goo eyo bei ee goolone badoboome, Koneliyaseeye diye di odoo oso sibilesa, Saimonowo moso beeleе osulu miyopoo tobudulone bameleeso.

¹⁸ Osoloso diayo egeesee takaso, “Odoo hee Saimon Pita yo moso kulodu badolo?” diso.

¹⁹ Esino Pita yayo egei goo ee eyo bei goolone osee badoboome, Dio Tei oso yimapoo egeesee takaso, “Pita, odoo bakadio hedebe di oso no esigamoloso. ²⁰ Esiga no toboloso miyomoo meilesa dibolo di, bei ayo diba no hamapoo esiamo sibe,” diso.

²¹ Esemе Pitaye miyomoo meilesa dimapoo egeesee takaso, “Niyo odoo egee esigamo silesiba odoo ee aso. Esiga niba hamapoo ogoo talame ka sibadeeyo?” diso.

²² Esemе diayo Pita mapoo nei egeesee takaso, “Ibada wiligi odoo taba Koneliyas Loum ha teli odoo gibadili odoo oso iba diye diso. Koneliyas yo Godeeye goomoga goo tomo silame goomegeliso, osoloso yo Godee mapoo mesiliso. Osoloso Yu odoo susuga oso yo tekepo deliso. Esiga Godeeyo

momaiye oso sibilesa Konelias mapoo takolone, Pita nayo Konelias mapoo Godeeyo to takee, diso. Esiga iyo no Konelias mapoo ido dilame ka simi,” diso. ²³ Osoloso diayo goo hagee taka koodobuloso, Pitaye diba o mosopoo gesi hedebe omapoo tilame ido palaso.

Osoloso diba omapoo tiesaloso, mi beeamome Konelias ee diye di odo sabolo, tei telaga odo abo Yopa mi mapoo debeli odo sabolo Pita idoloso Yopa mi maga Kasalia mi mapoo diadeeso.

Pitaye Konelias ee moso kulodu Yu dele poogoo odo dimapoo Godeeyo to taka

²⁴ Diayo dileso eli domopoo tiesaloso beeamo hee oso Kasalia mi mapoo dileso peledabaso. Konelias yo beeamo omapoo bolone, o sooso susuga sabolo, o odo susuga sabolo, gilimadoloso balaga meleeso. ²⁵ Esem Pitaye Konelias ee moso kulodu gasibume, Konelias ee Pitayo homo beiyomoo ebiso miyomoo tugusaloso yimapoo goomogalame balaboo tiaso. ²⁶ Esino Pitaye Konelias ee mapoo toloso yo tobudulone egeese takaso, “No teebee, nayo a toowa doloso amapoo na gauwe. Bei, a mosowe odo,” diso.

²⁷ Osoloso Pita dio Konelias dio to komo moso kulodu gadulone egeino, odo bei mooloogoodo egeiso. ²⁸ Esem Pitaye Yu dele poogoo oso mooloogoodoloso debei ogoloso dimapoo egeese takaso, “Niba Yu odo tei gooleedooso. Esiga Yu odo oso Yu dele poogoo sabolo hedebe doloso goo tomo silei tei. Osoloso Yu odo oso Yu dele poogoo odo dibada moso kulodu palai tei

deliso. Esino Godeeye mo howo opusomo doloso amapoo egeesee eligiso, ‘Yu odoo ibolo osoloso Yu dele poogoo nibolo Godeeyo howo woola hedebe.’ Esiga ayo Yu dele poogoo odoo maga Godeeyo howo woola odoo hee tokenee dee takalai koo tobuo. ²⁹ Esiga niyo a ime, ayo nimapoo sibilei gowoole. Esiga niyo a hamapoo sibe dee taka goo eyo bei amapoo takee,” diso.

³⁰ Esemе Koneliyaseeye yimapoo nei egeesee takaso, “A beame bakadio hedebe di poogoloso beame hee habe mapoo moso kulodu dokodoo takolone badebeiso. Esemе haga booloogelega, odoo hee dugo heliye hohodi kaloso mo mudugiyopoo sibileso tobudume egeiso. ³¹ Esemе yayo amapoo egeesee takaso, ‘Nayo Godee mapoo takemelee goo ee yayo duso. Osoloso nayo bi mauwe odoo pidimelee Godeeye ogoloso goomogoso. ³² Esiga nayo epedee odoo abo Yopa mi mapoo diye, dee takee, diayo Saimon Pita namapoo ido sibilame. Yo gala kolo sabolo tou teli odoo Saimonowo mosopoo badoso. O moso ee abei toowa palaga mapoo tegei moloso,’ diso. ³³ Esemе beame omapoo ayo odoo abo oso no hamapoo ido sibilame diye diso. Osoloso nayo hamapoo simi ogoloso a goomogo. Esiga iba hamapoo Godeeyo mudugiyopoo sibileso mooloogoodoo hagee, to susuga Godeeye namapoo tenee goo ee imapoo takee dee taka, goo ee dulame ka sibadee,” diso.

³⁴ Esemе Pitaye to taka bei mooloogoolone egeesee takaso, “A epedee gooleedoso, Godeeye egei maga odoo susuga ma kulodu odoo heeso, odoo hee dagadi molo koo ogoso. ³⁵ Osoloso

mi toowa hamapoo mi opusomo opusomo di ma kulodu edebeeyo Godeeye goomoga goo tomo silone, Godee mapoo mesimo silesibili odoo mapoo Godeeye goomegeliso. ³⁶ Esiga niba Godeeye Isalael odoo dimapoo to tekepo tenee goo ee niba duso. To tekepo ee hagooso, Yesu Kelisoye odoo susuga ma kulodu wiligi odoo toowa taba doloso badoso. Esiga Yesu Keliso maga Godeebolo hedebe doloso mesiloso badeli goo ee imapoo teneeso. ³⁷ Osoloso Yonee odoo howomoo howo sauwidili oso to takolone, odoo susuga dibada goo tokenee maga miligi pialoso howomoo howo sauwidige, dee takoloso koodobume, Gelili maga bei mooloogooloso Yudiya mi toowa mapoo peledaba goo ee, niba olo gooleedooso. ³⁸ Osoloso Godeeye Yesu Nasalet odoo hesialoso yimapoo Dio Tei sabolo osoloso kitulugu sabolo tenee, niba gooleedooso. Bei, Godeeye beeamo susuga yo pidilone yibolo badolone, yayo Yu odoowo mi susuga mapoo silone, tekepo goo susuga moodoogamo sileeso. Osoloso Saiten oso gibadili odoo susuga ee tekepo moodoogamo sileeso.

³⁹ Esiga diye di odoo, iba Yesuye Yolusalem mapoo osoloso Yu odoowo mi abo mapoo goo susuga hagee tomo silee, iyo egeiso. Osoloso Yolusalem mapoo debeli odoo oso Yesu homo bulubo magoo ma dokodoo yoguso enigaloso woolooma, iyo egeiso. ⁴⁰⁻⁴¹ Esino beeamo bakadio poogoloso see beeamo hee mapoo Godeeye Yesu ta maga hogadiso. Osoloso Yesu yo ta maga hogabuloso silone odoo susuga mapoo peledoboo dele. Esino hedebe Godeeye daga hoogoo iba hesialoso diye di odoo imapoo Yesuye ta maga

hogabuloso peledoboo demeleeso. Esemе yayo hogabuloso silee ogoloso, iyo yibolo silesibulone, wo sabolo howo sabolo nolone silesibiso. ⁴² Esiga Yesuye imapoo to kitulugu sabolo egeesee takaso, ‘Niyo odoо susuga mapoo Godeeyo to tekepo takomo silesibe diso. Osoloso Godeeye Yesu ayo odoо susuga wedia sabolo, osoloso mi toowa hamapoo hagee do sabolo, goo meedileiso,’ diso. ⁴³ Osoloso daga hoogoo Godeeyo to tosili odoо susuga oso goo hamapoo tei takoo diso. Edebeeyo Yesu mapoo tei toga, Godeeye Yesu maga o goo tokenee hapoloso boobado bigileiso,” diso.

Dio Tei oso Yu dele poogoo odoо dimapoo daga meledaba goo

⁴⁴ Pita to osee takomolome, Dio Tei oso meilesо Pitaye to takomolome dulugamelee odoо mapoo meledabaso. ⁴⁵⁻⁴⁶ Esemе Dio Tei oso kitulugu maga diayo to opusomo opusomo di ee keselone Godeeyo hu dokodoo poudooso. Esemе Yu odoо tei telaga Pitabolo sibadee oso goo hagee ogoloso dia howoogadooso. Bei, Godeeye Dio Tei Yu dele poogoo odoо sabolo dimapoo teneeso.

Esemе Pitaye dimapoo egeesee takaso, ⁴⁷ “Bei, Godeeye Dio Tei imapoo tenee egee egeesi masi dimapoo ka teneeso. Esiga diayo howomoo howo sauwidilei edebeeyo hamaga takalaime,” diso. ⁴⁸ Esemе Pitaye see egeesee takaso, “Niyo Yesu Keliso mapoo tei too goo ee eligilame, niba howomoo howo sauwidige,” diso. Osoloso diba howomoo howo sauwidigaloso, diayo Pita

beame abo mapoo dibolo hodobo badoboso dilame goomogaso. Esem Pitaye Yopa mapoo tei telaga odoo sabolo omapoo debeiso.

11

Pitaye Yu dele poogoo dia goo Yolusalem mapoo taka

¹ Diye di odoo sabolo, tei telaga odoo Yudiya mapoo debeli sabolo, oso Yu dele poogoo oso Godeeyo to duloso tei too goo ee duso. ² Esiga Pitaye Yu dele poogoo odoo sabolo badoboso, see Yolusalem mi mapoo wedi sibume, Yu odoo tei telaga odoo oso toso kitulugu sabolo yimapoo dia takolone egeese takaso, ³ “Bei kasee maga no Yu dele poogoo dia mosopoo dilesa dibolo badolone wo ka nameleeyo? Goo egee tekeponee,” diso.

⁴ Esem Pitaye goo susuga eyo bei medee dimapoo takolone bei mooloogolone egeese takaso, ⁵⁻⁶ “A Yopa mi mapoo badolone dokodoo takolone badoboome, Godeeye mo howo opusomo diso. Goo egeesi ma kulodu egeino, dugo masi eyo pee mapoo tiso bagagisaloso kei ma dokodooga holomo sibumolome egeiso. Bi oso holomo sibumolome, ayo koola mapoo tobudulone egeino, dugo masi eyo kulodu gala opusomo opusomo di susuga, homo bakadio bakadio di oso dili sabolo, osoloso beliyeso kolo dili sabolo, gala seebee sabolo, osoloso só egeiso. ⁷ Esem beame omapoo kei ma dokodooga toso amapoo egeese takaso, ‘Pita nayo gala susuga hagee ma kulodu abo woloso ne,’ diso.

⁸ Esem ayo yimapoo nei egeese takaso, ‘Haye, Lodee, a gala egeesi koo nali. Bei, nayo gala egeesi

na ne doloso daga hoogoo tei magooso. Esiga ayo gala abo woloso nalaima,' diso.

⁹ Esemе toso see nei egeesee taka, 'Godee, ayo bi susuga tekepo di, bi egee see nayo tokenee dee na takee,' diso. ¹⁰ Goo hagooso peledaba bakadio hedebe doloso see kei ma dokodoo peleso osugoboodooso.

¹¹ Esemе haga booloogelega odoo bakadio hedebe di oso Kasalia mi maga a agalame diye di odoo oso ayo tieli moso mapoo sibilesa peledabaso. ¹² Egeesee ma kulodu Dio Tei oso a Kasalia mi mapoo dibolo dilei na ebi, dee takaso. Esemе tei telaga odoo 6 hamapoo buluma hagee molo oso abolo diso. Osoloso iba dilesa Koneliyaseeyo moso kulodu hodobo paladeeso.

¹³ Esemе Koneliyaseeye Godeeyo momaiye oso moso kulodu peledoboome egei goo ee imapoo oposususo. Godeeyo momaiye oso yimapoo egeesee takabu, 'Nayo odoo abo Yopa mi mapoo diadee dee takee. Diayo dilesa Yopa mi mapoo Saimon Pita, a Koneliyas namapoo ido sibenabu.

¹⁴ Pita, ayo namapoo sibilesa nobolo, osoloso nee moso kulodu debeli odoo mapoo Godee maga gie badeli teli goo ee takalaiso,' dee takeme duso.

¹⁵ Esemе ayo dimapoo dilesa to tekepo takalame bei mooloogoome, Dio Tei daga Pentikos beeamе mapoo imapoo meledaba egeesi masi oso dimapoo meledabaso. ¹⁶ Esemе ayo Lodeeye to taka hagee gooleebuguso, yayo egeesee takaso, 'Yoneeye niba howodeeso sauwidiso, esino niba hamamee Godeeyo Dio Tei oso sibilesa nimapoo kitulugu tenelaiso,'

diso. ¹⁷ Esemе iyo daga Yesu Keliso mapoo tei teme, Godeeye Dio Tei imapoo teneeso. Egeesi masi diayo Yesu Keliso mapoo tei teme, Godeeye dimapoo Dio Tei ka tenee. Esiga ayo Godeeyo goo ee hamaga takalaime,” diso.

¹⁸ Esino Yu odo tei telaga oso Pitaye to taka dulosо diayo kamanamelee omapoo poogooso. Esemе diayo Godeeyo hu dokodoo poudolone egeesee takaso, “Godeeye Yu dele poogoo odo mapoo osulu yamagooso, diayo dibada goo to-kenee maga miligi pialoso Godee mapoo bidiga toboloso gie badeli talame,” diso.

Yu dele poogoo Antiyoka mi mapoo debeli odo oso Lodee Yesu mapoo tei too goo

¹⁹ Sitiben woolooma beame omapoo tei tele poogoo odo oso tei telaga odo mapoo dala teneli goo oso toowa moodoome, tei telaga odo susuga Yolusalem mi maga mi opusomo opusomo di mapoo kukulo diadeeso. Diayo kukulo dulone odo abo oso mi eli sage Ponisia mi toowa mapoo kukulo diadeeso. Osoloso odo abo Saiples mi te mapoo kukulo diadeeso. Osoloso odo abo Antiyoka mi mapoo kukulo diadeeso. Osoloso diba mi omapoo kukulo dilesо dobolone, to tekepo Yesu Kelisowo goo hedebe Yu odo dimapoo takomo silesibiso. ²⁰ Esino Yolusalem maga kukulo diadee odo ee ma kulodu Kulene odo abo sabolo, Saiples odo abo sabolo, Antiyoka mi mapoo sibilesо, Yu dele poogoo odo dimapoo Lodee Yesuwo goo takomo silesibiso. ²¹ Godeeyo kitulugu dimapoo molone, Yu dele poogoo odo oso dibada to mapoo tei tolosо,

dibada goo tokenee maga miligi pialoso Lodee Yesu mapoo bidiga dabaso.

²² Esememe tei telaga odo Yolusalem mapoo debeli odo oso Yu dele poogoo odo oso tei too goo ee duloso, Antiyoka mi mapoo Banabasi diye diso. ²³⁻²⁴ Esiga Banabasi odo tekepo doloso badebeiso, yo tei too kibiya Dio Tei oso kitulugu toloso badebeiso. Osoloso yo Antiyoka mi mapoo dileso badoboome, odo susuga Godeeye pidi ogoloso, yo dia goomogaso. Esememe diba Lodee Yesu mapoo hedebe doloso dobolone, tei too kibuloso badalame, yayo dimapoo kokodo takaso. Esememe Banabasiye to takomo silee diayo duloso to omapoo tei teme, tei too odo bei moodooso.

²⁵ Esememe Banabasi Talesas mi mapoo Solo esiamo diso. ²⁶ Yayo Solo ogoloso see Antiyoka mi mapoo ido simiso. Osoloso dugo hedebe ma kulodu obakadio tei telaga odo sabolo badolone, Godeeyo goo eligimeleeso. Esiga Antiyoka mi mapoo odo susuga oso daga malalo takolone tei telaga odo ee Kelisowo odo deliso.

²⁷ Esememe Banabasi dio Solo dio Antiyoka mi omapoo osee doboome, Godeeyo to tosili odo abo oso Yolusalem mi maga mi hamapoo sibadeeso. ²⁸ Esiga dima kulodu odo hee, o hu Agabus, yayo dibolo sileeso. Esiga yayo Dio Tei oso kitulugu maga egeese takaso, “Mi susuga mapoo dala goo oso siboga, nei nali bi mauwe pagalaiso,” diso. (Esiga daga hoogoo goo ha-gooso Sisa Kolodiyaseeye Loum mi toowa wiligi doloso badebei beame omapoo hodia goo toowa hageesi oso peledabaso.) ²⁹ Esememe Antiyoka mi mapoo debeli tei telaga odo oso emegei Yudiya

mi toowa mapoo debeli odoo ee pidilame molee mooloogooso. Egeesee ma kulodu bi bei odoo oso molee toowaso pidiso. Osoloso bi pepooko melee odoo oso molee pepookoso pidiso. ³⁰ Osoloso diayo molee ee toloso Banabasi dio Solo dio dimapoo teneeso. Esemе diayo Yolusalem mi mapoo tei telaga wiligi odoo tebisa mapoo todiso.

12

Helodeeye tei telaga odoo dimapoo dala tenee goo

¹ Beeame omapoo Yu odoowo wiligi odoo taba Helodee Agalipaye tei telaga odoo abo toloso dimapoo dala tonolone badebeiso. ² Egeeseelone yayo diye di odoo hee Yoneeyo emei Yemes toloso odoo mapoo tenelone, kaiya sage oso wooloome diso. Esemе diayo Yemes wooloomaso. ³ Esemе Yu odoo oso goo hagee ogoloso goomogolone tekepo dee takeme, Helodeeye odoo mapoo Pita onosee wooloomalame te doloso takeme, diayo Pita tooso. Goo moodoo hagee Isipi mi maga peegoo di ee gooleebugu wo nali beame mapoo ka moodoo. ⁴ Helodeeye goomogaso, Godeeye gababia wo nali beame ee daga dilesо, odoo howo woola mapoo goo meediloso ka wooloomalame, Pita yo epedee neliga moso mapoo toosooso. Osoloso o ha teli odoo 16 gilimadoloso diayo Pita medee gibadebee, diso.

⁵ Esino Pita yo neliga moso ma kulodu bado-boome, tei telaga odoo oso yo Godee mapoo takolone debeiso.

⁶ Helodeeye Pita neliga moso tegei ma kuloduga peegoo tamagoloso, odoo susuga eyo

howo woola goo meedilei beeamo godigi molome gesi omapoo, ha teli odo bakadio oso Pita gitilone, Pitayo dee hodio sabolo, ha teli odo eyo dee hodio sabolo, ki ti oso tialogoo, osoloso ha teli odo hee eyo dee sabolo, Pitayo dee sabolo, ki ti oso tialogoo doloso tiesaso. Osoloso ha teli odo abo oso osulu miyopoo gidebeiso. ⁷ Esem epedee omapoo Godeeyo momaiye oso Pita mapoo sibilesa peledabaso. Esem gadeebugu oso neliga moso eyo kulodu gadee magoo meleeso. Osoloso Godeeyo momaiye oso Pita tidilone egeese takaso, “Pita, no saga teebee,” diso. Esem ki ti oso o dee sabolo ha teli odo dibada dee sabolo tiegisamelee eyo mosoowe pidiga poogooso.

⁸ Esem Godeeyo momaiye oso Pita mapoo egeese takaso, “No toboloso nee dugo kolaiyoga gidili ee booloma doloso nee homo mapoo kali bi ke,” diso. Esem Pitaye bi ege kalagaso. Osoloso momaiye oso Pita mapoo see egeese takaso, “Nee dugo sage tobuduga kaloso abolo sibe,” diso. ⁹ Esem Pitaye Godeeyo momaiye sabolo neliga moso tegei debi gooboogo ma kuloduga peego dulone, Pitaye goo hagee ogoloso gooleeso, Godeeye o howo opusomo doloso goo hagee ka ogo diso. ¹⁰ Diayo egeeselone, Godeeyo momaiye sabolo osulu gidebili odo bakadio oso gidoboome, diba galagadiso. Esino diayo diba egele. Osoloso diba see ki biso moodoo osulu oso kisi hamameedee omapoo dileso tebisa molome, osulu ege eyo mosoowe yamagooso. Esem diba neliga moso ma kuloduga peego galagadileso dumolome, Godeeyo momaiye omapoo osugob-

oodooso.

¹¹ Esem e hamamee Pitaye goo omapoo ogoloso gooleedoloso eyo nediliyo egeesee takaso, “O, goo hagee teidoo diso. Esiga a epedee gooleedoso, Godeeye o momaiye ee amapoo sibe diso, yayo a Helodeeye dee maga idoloso peegoo peledabalame. Esiga epedee Helodeeye Yu odoowo mudugiyopoo a wooloomalaime,” diso.

¹² Esem e yayo egeesee goolee sabolo Yonee Makayo owee Meliyo mosopoo dileso palaso. Moso egee ma kulodu odoosuga oso mooloogoodoloso dobolone dokodoo takemeleeso. ¹³ Esem e Pitaye dileso osulu mapoo kalamadime, moso ee ma kulodu tou teli sobo obuo, o hu Loda, yayo osulu mapoo odoosuga agayo kalamadia beleso agalame diso. ¹⁴ Yayo osulu yilame dulone duno, Pitayo to duloso gooleedoloso dia goomogolone, osulu yilega see moso kulodu gasibilesa, odoosuga mapoo egeesee takaso, “Pita osulu miyopoo tobudo!” diso.

¹⁵ Esino odoosuga oso to ee duloso nei yimapoo egeesee takaso, “No boobadolone ka takoo,” diso. Esino yayo goo egee taka koodobilega osee takemeleeso. Esem e diayo egeesee takaso, “Egee Pitane, esino egee Godeeye momaiye Pita yo bali oso malaiso,” diso.

¹⁶ Pita yo peegoo osee tobudulone osulu mapoo osee kalamadimeleeso. Esem e odoosuga sibilesa, osulu yimagoloso egeino, Pita ogoloso dia howoogadooso. ¹⁷ Esem e Pitaye diba to kesamelee koodobilame deeso wabisaso. Osoloso Godeeye yo neliga moso maga idoloso peegoo di

goo ee dimapoo oposususo. Osoloso yayo see egeese takaso, “Tei telaga odoowo wiligi odo taba Yemes sabolo, tei telaga odo abo sabolo mapoo goo hagee takee,” diso. Esem Pitaye to hagee takoloso see mi hee mapoo diso.

¹⁸ Gesikolodee mapoo ha teli odo Pita gidebei oso Pita mauwe molo ogoloso goo dia tiadolone ebigas. ¹⁹ Esem Helodeeye o odo sabolo Pita dia esiaso. Esino diayo Pita egele poogoome, see wedige dileso, Pita gidebei odo mapoo woosaso. Esem yayo odo abo mapoo takolone Pita gidebei odo ee piligi diso. Goo oso dileso koodobume, Helodeeye Yudiya mi poogoloso see Kasalia mi mapoo badalame diso.

Helodee Agalipaye ta

²⁰ Esino Helodee yayo Kasalia mi mapoo badolone, Taya mosobia odo sabolo, osoloso Saidon mosobia odo sabolo, mapoo dia komonolone badebeiso. Esem Taya mosobia odo sabolo, Saidon mosobia odo sabolo, mesiloso badalame Helodee sabolo to meilame, Helodee mapoo diso. Bei, diba Helodeeyo mi toowa mapoo nei nali ka teli. Bei, Helodeeye dimapoo kamana sabolo osee badoga, diayo nei talai hamaga takeeyaga, Helodeebolo to meilame sibadeeso. Osoloso diayo sibiles Helodeeyo moso gihadili odo, o hu Balasto, sabolo emegei diso. Yo dibolo toboloso dibada goo ee Helodee sabolo to tekepo ka moodoolame.

²¹ Esem Helodeeye dibolo to meilame beame magooso. Osoloso beame omapoo Helodeeye dibolo to meilame, yayo wiligi odo taba oso

kali dugo tekepo kaloso, wiligi odo taba oso badeli debi mapoo biaso. Osoloso yayo badolone odo susuga mapoo to takaso. ²² Yayo to taka koodobume, odo susuga oso goomogolone to neligidi takolone, diso dimapoo egeese takaso, “Odo hagee Godeeye to kei masi keliso, yo edebeeyo to kei masi koo keli!” diso. ²³ Esino goo hamaga Helodeeye Godeeyo hu dokodoo poudile. Hedebe o hu ee dokodoo poudooso. Esem Godeeyo momaiye oso yimapoo paiye saga teneeso. Esem seeso o su nadoloso taso.

²⁴ Esino tei telaga odo oso Godeeyo to mi susuga mapoo takomo dime, odo susuga oso to ee duloso to mapoo tei teme, tei telaga odo bei moodooso.

²⁵ Esem Banabasi dio Solo dio Antiyoka mi mapoo tei telaga odo oso molee mooloogo ee tosibileso, Yolusalem mi mapoo tei telaga wiligi odo tebisa dimapoo teneloso, see Antiyoka mi mapoo wedi dulone diayo Yonee Maka ido diso.

13

Banabasi dio Solo dio diye di goo

¹ Antiyoka mi mapoo tei telaga odo oso mooloogoodoloso, debe ma kulodu Godeeyo to tosili odo sabolo Godeeyo goo ee eligili odo ee dibada hu hagooso: Banabasi, osoloso Simiyono (o hu hee Nigele), osoloso Kulene odo Lukiyas, osoloso Manayen (wiligi odo taba Helodee dio hodobo kauwa), osoloso Solo. ² Diba nei teyuloso, Godeeyo hu dokodoo poudolone doboome, Dio Tei oso dimapoo egeese takaso, “Banabasi dio Solo dio idoloso tou ayo hesia ee talame diba

diye dee takee,” diso. ³ Esemē diayo nei teyuloso dobolone, Godee mapoo takemelee koodobuloso, Banabasi dio Solo dio mapoo dibada deeso sigeso. Bei, diayo Godeeye kitulugu toloso o tou talame. Osoloso diba Godeeyo tou talame diye diso.

Banabasi dio Solo dio Saiples mi te mapoo diye di goo

⁴⁻⁵ Banabasi dio Solo dio Dio Tei oso diye dee takeme, Selukia mi amaga du toowa toloso Saiples mi te mapoo dulone, diba pidili odo Yonee Maka idoloso diso. Diba sibilesa Saiples mi te mapoo mi hee eyo hu Salami mi mapoo du oluguso. Osoloso diayo mi omapoo dobolone, Yu odoowo howo gisili moso mapoo peleso Godeeyo to takoo demeleeeso.

⁶⁻⁸ Osoloso mi te omapoo osee silesibulone, mi hee Papos mapoo dileso peledabaso. Diba mi omapoo egeino, Yu odo hee googoo sabolo badoboome egeiso. O hu Bale-Yesu (o hu hee Guliki dia toso hedi Elimas). Yayo mi omapoo gamenee goo eligili odo badebeiso. Mi te eyo wiligi odo taba Selegiyas Polus eyo odo. Mi te eyo wiligi odo taba yo goo goolee medee tekepo. Esiga yayo Godeeyo to dulame goomogolone, Banabasi dio Solo dio ime simiso. Esino googoo gooleedo odo Elimas yayo gowolone, wiligi odo taba oso Godeeyo to dulooso, Yesu mapoo tei talai goomegele. Esemē yayo Banabasi dio Solo dio Godeeyo to takeyaga gowolone hamaga takaso. ⁹ Esino beame omapoo Solo, o hu hee Polo, Dio Tei oso kitulugu toloso badolone, googoo gooleedo odo Elimas yimapoo howo hooda

tulugu bolone ¹⁰ egeese takaso, “No Saiteneeyo owolo! Nayo goo tekepo susuga mapoo hateliso. Nayo beame susuga ma kulodu odoo susuga mapoo wulo kukuliso. Esiga bei kasee maga nayo Godeeyo goo tekepo ee see nayo mudu opusomo doloso odoo susuga mapoo ogo t-lame ka kukumalala? ¹¹ Esiga epedee Godeeye no dala tenelaiso. Epedee no howo bakadio siloso molone, beame abo ma kulodu bi susuga agalaime,” diso. Esemee beame omapoo neliga oso o howo mapoo gidiseme, o howo siso. Esemee yo odoo heeso eli eligilame odoo esiamo sileeso. ¹² Esemee wiligi odoo taba oso Elimas mapoo goo moodoo ee ogoloso, yayo Lodee Yesu mapoo tei tooso. Bei, yayo Polo dio Banabasi dio Lodee Yesuwo goo kitulugu sabolo eligi ogoloso howoodooso.

Poloye Pisidia mi Antiyoka mapoo Godeeyo to taka

¹³ Osoloso Polo sabolo, odoo yibolo sibadee sabolo, Papos mi maga du toowa toloso abei toowa daloso see Pampilia mi toowa mapoo sibilesa peledabaso. Mi toowa ma kulodu mi hu Pelega mapoo dibada du oluguso. Esemee beame omapoo Yonee Maka diba poogoloso see Yolusalem mapoo wedi diso. ¹⁴ Osoloso Polo dio Banabasi dio Pelega mi maga see mili Pisidia mi Antiyoka mapoo dileso peledabaso. Diba omapoo dileso dobolone, Yu odoowo hasali beame omapoo, diba howo gisilame, Yu odoowo howo gisili moso ma kulodu peleso bulumaso. ¹⁵ Esemee howo gisili moso wiligi odoo tebisa

oso Moseseeye eligi goo hogugu sabolo, osoloso Godeeyo to tosili odoo oso hogugu goo sabolo, odoo susuga mapoo hesigaso. Osoloso see Polo dio Banabasi dio mapoo egeesee takaso, “Emegei, niyo imapoo pidi to takalai mologa, takee,” diso.

¹⁶ Osoloso Polo toboloso diayo to kesamelee ee koodobilame o deeso wabisulone egeesee takaso, “Emegei, Isalael odoo sabolo, Yu dele poogoo Godee mapoo mesili odoo sabolo, niba mo to hagee dui! ¹⁷ Isalael odoo ibada Godeeye ibada amawe dio hesiaso. Osoloso diba Isipi mi mapoo doboome, Godeeye diba medee gibadebeiso. Esememe Isalael odoo oso bei moodooso. Esememe Godeeye kitulugu sabolo Isipi mi maga diba gili-madoloso peegoo diso. ¹⁸ Osoloso diba dugo 40 ma kulodu miwe poogoo mapoo silesibulone, Godee mapoo diayo gowooloso yimaga miligi pialoso silesibiso, esino Godeeye diba pegele. ¹⁹ Esememe Godeeye Keinen mi ma kulodu to opusomo opusomo di kesali 7 mosobia odoo susuga peegoo hasiso buguloso, dibada mi peedee buguloso, see o odoo Isalael odoo imapoo teneeso.

²⁰⁻²¹ Esememe ibada amawe dio oso Isipi mi mapoo dobooso see mi hagee talame sibadee, dugo 450 poogooso. Osoloso ibada amawe dio oso omapoo osee doboome, Godeeye goo meedili odoo hesiaso, diba gibadalame. Esino hamamee Godeeyo to tosili odoo Samiyoloye badebei beame omapoo Isalael odoo see goomogaso, diba gibadalai wiligi odoo taba talame. Esememe Godeeye Beniyamen eyo bala ma kulodu odoo hee Kiseeyo owolo Solo wiligi odoo tabalame hesiaso. Esememe Soloye dugo 40 ma kulodu

Isalael odoowo wiligi odoo toboloso badebeiso. ²² Esem Godeeye Solo gowoolone peegoo poogooso. Osoloso see Yesiyo owolo Deibidiye dibada wiligi odoo tabalame hesiaso. Esem Godeeye Deibidiyo goo maga egeesee takaso, ‘Ayo Yesiyo owolo Deibidi mapoo ogoloso goomogoso. Bei, yayo ayo goomoga goo susuga ee talaiso.’

²³ Esiga Godeeye daga hoogoo to takoloso magolone egeesee takaso, ‘Deibidiyo amawe dima kuloduga Isalael odoo dibada gie badeli pidili odoo sibileiso.’ Esiga odoo ee olo simiso. Yo Yesu. ²⁴ Esino Yesu sibilega molome, daga Yoneeye sibileso Isalael odoo susuga mapoo Godeeyo to takomo silone egeesee takaso, ‘Niba goo su wuduloso nibada goo tokenee maga miligi pilaloso howomoo howo sauwidige,’ diso. ²⁵ Osoloso Yoneeye o tou hoo pagalame dulone egeesee takomo sileeso, ‘Niyo a odoo ogu deliyo? Godeeye hesia Keliso asonee. Esino yo ama hamamee sibileiso. Yayo kitulugu toowa ayo kitulugu yayo dagadi. Esiga a tekeponee, o homo bei mapoo gawuloso o homo bi tigamagalai,’ diso.”

²⁶ Poloye see egeesee takaso, “Emegei, Eibalaham eyo amawe dio (Yu odo) nibolo, osoloso Yu dele poogoo Godee mapoo mesili odo, niba mo to dui! Gie badeli pidili goo hamaga to ee imapoo teneeso. ²⁷⁻²⁸ Esino Yolusalem mi mapoo debeli Yu odo sabolo, dia wiligi odoo tebisa sabolo oso Yesu yo kibiya hoodo egele. Esiga diayo Yesu yo wooloomalame goomogaso. Osoloso diayo goo mauwe dilesa Paillet mapoo Yesu wooloomeye doloso tiasooso. Diayo goo hagee tomo silee ee Godeeyo to tosili odooso

daga hogugu sabolo tebiaso. O, esiga goolee, Yu odoowo hasali beame susuga mapoo wiligi odo tebisa oso, Yu odoowo howo gisili moso kulodu to hogugu ee hesigeliso. Esino diayo goo eyo bei kibiya gooleede. ²⁹ Esiga Godeeyo to tosili odo oso Yesuwo goo mapoo taka goo susuga oso dileso hosuduloso, diayo Yesu yo homo bulubo magoo dokodooga tomeilesu wulu ma kulodu magooso. ³⁰ Esino Godeeye yo ta maga see hogadiso. ³¹ Osoloso hamamee beame bei ee ma kulodu Yesu yo telega Gelili mi maga Yolusalem mi mapoo yibolo sibadee odo dimapoo o su eligimo sileeso. Osoloso odo egee bia oso diayo Yesu ta maga hogabuloso silee ogoloso goo ee, ibada odo Yu bia odo mapoo takomo ka siloso.

³²⁻³³ Esiga iyo to tekepo nimapoo tosimiso. Osoloso daga Godeeye ibada amawe dio sabolo to magoo goo oso yayo owolo Yesu ta maga see hogadi eyo goo maga epedee dibada amawe dio imapoo peledabaso. Esiga Sam booka ma kulodu, Sam bakadio mapoo Godeeye Yesuwo goo maga egeesee takooso,

‘No mo holo deeso. Epei ayo no moma deeso.’

³⁴ Osoloso Godeeye Yesu ta maga hogadiso. Esiga Godeeyo owolo Yesu see talaime. Goo hamaga Godeeye egeesee takaso,

‘Ayo daga Deibidi mapoo to magoo sabolo tei pidili goo ee nimapoo tenelaiso,’ diso.

³⁵ Osoloso Godeeye Sam hee mapoo egeesee takaso,

‘Nayo hesia odo eyo su midoo ma kulodu hunuleime,’ diso.

³⁶ Esino Godeeyo to hagee Deibidiyo goo takele. Bei, Deibidiye Godeeyo tou susuga tomo siloso hosuduloso taso. Eseme o su ee amawe dio midoosoo pee mapoo midoosooso. Osoloso o su omapoo huneso. ³⁷ Esino Yesu o su ee midoo ma kulodu molone hunule. Bei, Godeeye yo ta maga hogadiso.

³⁸⁻³⁹ Esiga emegei, niba iyo to hagee taka medee dui! Bei, Yesuye ta maga nibada goo tokenee hapoloso boobado bigileiso. Esino Mosesee ye eligi goo oso nibada goo tokenee susuga hapalaime. Esino edebeeyo Yesu mapoo tei toga, yo o goo tokenee susuga hapoloso, Godeeyo howo woola yo tekepo palaiso. ⁴⁰ Esiga niba mo to medee kibiya toloso tei too ma kulodu debee. Niyo mo to medee tele poogooga, Godeeyo to tosili odoo oso taka goo hagooso nimapoo sibileiso. Bei, diayo Godeeyo booka mapoo hageesee hoguguso,

⁴¹ Godeeye egeesee takooso, ‘Niyo debei domo omapoo ayo goo toowa moodoolaiso. Esino niyo goo hagee ogoloso tei talaime. Osoloso odoo heeso goo hageeyo bei nimapoo takooga, niyo medee tei talaime. Esiga mo to mapoo manali odoo niba goo hagee ogoloso howoogadalaiso. Esino niba wedileiso,’ diso.”

⁴² Osoloso Poloye to takoloso koodobume, Polo dio Banabasi dio howo gisili moso maga meiyadaga molome, odoo aboso sibileso dimapoo egeesee takaso, “Niba see hasali beame heeso niyo to taka goo hagee see medee takalame sibadee!” diso. ⁴³ Gooloogoo oso dileso koodobume, odoo susuga oso dia moso mapoo

diadeeso. Esem Yu odo abo sabolo, osoloso Yu dele poogoo odo oso, Yu odoowo Godee mapoo tei teli odo abo sabolo, Polo dio Banabasi dio diadaga molome hamamee diadeeso. Esem Polo dio Banabasi dio dimapoo egeesee takaso, “Niba Godeeye mesilone wulayo pidi ee ma kulodu debee,” diso.

⁴⁴ Osoloso hasali beame heeso mosobia odo susuga oso Godeeyo to Yesuwo goo maga taka ee dulame sibadeeso. ⁴⁵ Esem Yu bia oso odo goologoo toowa ogoloso Polo dio Banabasi dio mapoo dia kooso. Osoloso Poloye Godeeyo to takomolome, diayo tebisaloso, Polowo to su maga gamenee goo takoo doloso, diayo Polowo goo maga to tokenee takaso.

⁴⁶ Esino Polo dio Banabasi dio ebilega to nei dimapoo egeesee takaso, “Godeeye to kitulugu sabolo imapoo taka, malalo nimapoo Godeeyo to Yesuwo goo ee takalaiso. Esino niyo gie badeli talai gowooso. Esiga iyo niba poogoloso see Yu dele poogoo odo mapoo Godeeyo to takomo silesibileiso. ⁴⁷ Bei, Godeeye o to tosili odo hee maga Isalael odo imapoo to kitulugu sabolo hageesee takaso,

‘Ayo niba Yu dele poogoo odo dima kulodu gadeebugu masi badalame hesiaso. Esiga niyo gie badeli goo ee mipoo toowa hamapoo debeli odo susuga mapoo takomo dilame.’”

⁴⁸ Esem Yu dele poogoo odo oso Poloye to taka duloso goomogolone, Lodeeyo goo taka ee tekepo diso. Osoloso dima kulodu Godeeye gie badalame hesia odo susuga oso tei tooso.

⁴⁹ Esem mi omapoo odo susuga oso Godeeyo to ee dulugamo diso. ⁵⁰ Esino Yu odo oso Polo dio Banabasi dio dimapoo hegia toowa molone, diayo dileso Godee mapoo mesili Yu dele poogoo sobo hu toowa too sabolo, osoloso mosobia eyo wiligi odo tebisa sabolo, oso kamanalame Polo dia goo ee dimapoo gamenee takaso. Esem diayo Polo dimapoo dala teneloso mi omaga peegoo hasiso buguso. ⁵¹ Egeeseeme Polo dio Banabasi dio see Ikoniyome mi mapoo dilame dobolone, diayo dio masi eligilone, Godeeye diba poogolone dimapoo dala tenelaiso dolone, dia homo mapoo basago tidadoo Yu odoowo howo woola mapoo taso. ⁵² Esino tei telaga odo diba Dio Tei oso kitulugu toloso dobolone, dia goomogaso.

14

Polo dio Banabasi dio Ikoniyome mi mapoo debei

¹ Ikoniyome mi mapoo Polo dio Banabasi dio Yu odoowo howo gisili moso mapoo Godeeyo to takalame palaso. Omapoo diayo to kitulugu sabolo Yesuwo goo taka dulo, Yu odo susuga sabolo, osoloso Guliki odo susuga oso, Lodee mapoo tei tooso. ² Esino Yu odo abo oso Poloye Yesuwo goo taka talai gowolone, Yu dele poogoo dimapoo Polowo goo ee gamenee takomo silesibiso, Yu dele poogoo odo oso tei telaga odo mapoo kamanalame. ³ Esino ee ma kulodu, Polo dio Banabasi dio Ikoniyome mapoo beame kolopo sage debeiso. Diba omapoo dobolone ebilega, Godeeye mesilone wulayo pidi eyo goo ee

odoo mapoo takolone debeiso. Esem e debeeyo dibada to mapoo tei talame, Lodeeye Polo dio Banabasi dio mapoo goo toowa opusomo opusomo di talame kitulugu teneeso. ⁴ Egeeseeme mosobia ma kulodu odoo abo oso domo pee toowa meleeso. Odoo abo oso diye di odoo Polo dibolo tooboo, osoloso odoo abo oso Yu odoo sabolo tooboo diso. ⁵ Osoloso ee ma kulodu Yu odoo sabolo tebisa, Yu dele poogoo odoo sabolo, osoloso Yu odoo sabolo, osoloso dibada wiligi odoo tebisa sabolo, Polo dimapoo yoso enigaloso wooloomalame to tekepo moodooso. ⁶⁻⁷ Esem Polo dio Banabasi dio to hagee duloso Likaonia mi toowa mapoo kukulo diso. Osoloso omapoo kukulo dileso dobolone, Listala mi sabolo, osoloso Delebe mi sabolo, osoloso mi pepuso abo sabolo omapoo Yesuwo goo maga to tekepo takomo silesibiso.

Polo dio Banabasi dio see Listala mapoo dileso debei

⁸ Osoloso Listala mi ee ma kulodu odoo hee oweeye soomagolone homo bidiga magoo sabolo soomagooso. Esiga yo koo sili. ⁹ Esino yo badolone Poloye Godeeyo to takomolome medee dulone badebeiso. Poloye odoo homo bidiga magoo mapoo bolone gooleeso, yayo tei toso, Godeeye yo tekepo palame, diso. ¹⁰ Osoloso Poloye yimapoo to neligidi egeese takaso, “No teebee!” diso. Esem yo toboloso sileeso.

¹¹ Esino odoo mooloogoodoo oso Poloye odoo tekepo moodoo ogoloso to neligidi takolone Likaonia toso egeese takemeleeso, “Ibada godeeye odoo masi poloso kei ma dokodooga imapoo ka simidoo,” diso. ¹² Egeeseelone diayo Banabasi

yo dibada gamenee godee toowa Sus hu hediso. Osoloso Polo yo gamenee godee hee Sus o to tosili odo Helemes hu hediso. Bei, Poloye beame susuga to takomo sileeso. ¹³ Esino mosobia odo dia godee Sus eyo tei moso ee mosobia beele peegoo eyo tegei meleeso. Esiga Sus godeeyo tei moso wiligi odo taba oso bulumakau be hu sabolo, palapalawa sabolo, toloso sibilesa beele osulu mapoo maso. Bei, yibolo osoloso mosobia odo sabolo goomogaso, Polo dio Banabasi dio mapoo goomogolone, be hu woolame. Bei, diayo goolee Polo diba godee bele dolone.

¹⁴ Esino Polo dio Banabasi dio goo hagee dulo diayo gowe goo ee odo mapoo eligilone dibada dugo tologobuguso. Osoloso odo ma kulodu hoguo silesibulone to neligidi egeese takomo silesibiso, ¹⁵ “Emegei, niyo kasee maga goo hageese imapoo ka moodala? Bei, iba mi odo, niba egeesi masiso. Esiga iyo nimapoo to tekepo teneeso, niyo gamenee godee ee poogoloso see gie badeli Godee mapoo tei talame. Bei, yayo kei sabolo, osoloso mipoo sabolo, osoloso abei sabolo, osoloso bi susuga ee ma kulodu egee molo sabolo moodooso. ¹⁶ Osoloso Godeeye daga edebeeyo diso goomoga goo tomo silesibume, ogoloso hamaga takele. ¹⁷ Esino niyo ee ma kulodu doboome, Godeeye yayo sooloo dala goo ee eligilone, kei ma dokodooga howo teneliso, osoloso nei nali bi segei oso tekepo palame pidiliso. Osoloso nimapoo nei nali bi toowa teneloso, see nimapoo goomoga teneliso. Esiga Godeeye eyo nediliyo o goo yiligebugulone goo susuga hagee nimapoo teneliso,” diso. ¹⁸ Polo dio Banabasi dio

to hagee takeme, mosobia odo oso bulumakau be hu woloso goomoga dimapoo tenelame seme, Polo diayo hamaga takeme, diba hegi moodooso. Esino dimapoo tenele.

¹⁹ Esino Yu bia odo abo Pisidia mi Antiyoka maga, osoloso Ikoniyoume maga sibadeeso. Diayo sibilesos mosobia odo oso kamanalame, Polowo goo maga gamenee takaso. Esemes odo aboso kamanaloso, Polo yo yoso enigaloso, mosobia peegoo gisibado dilesos magooso. Esemes diayo Polo yo olo woolooma gooleeso. ²⁰ Esino tei telaga odo oso Poloye tiamelee mapoo dilesos mooloogoo dolosos doboome, Polo yo hogabulosos tabaso. Esemes hodobos mosobia ma kulodu wedi sibadeeso. Osolosos beemes hee mapoo Polo dio Banabasi dio Delebe mi mapoo diadeeso.

Polo dio Banabasi dio see Silia mi Antiyoka mapoo wedi di

²¹⁻²² Polo dio Banabasi dio see Delebe mi mapoo to tekepo takomos silesibumes, odoos susugas osos tei tooso. Osolosos dibas sees Delebe mi magas sees mi abos Listala sabolos, osolosos Ikoniyoume sabolos, osolosos Pisidia mi Antiyoka mapoo tei telagas odoos sees tobu Godeeyos to sabolos pidimos silesibilames disos, diayos tei toos mas kuloduos dobolonos kibiya dabalames. Egeeseelones diayos egeesees takomos silesibisos, “Tei tolosos badalais goos ees dias kodias. Esigas tei telagas odoos osos dalas mas kulodugas Godeeyes wiligis dolosos badelis mapoo gasibileisos,” disos. ²³ Osolosos Polos dios Banabasi dios osos sosees susugas mapoo wiligis odoos tebisalames hesigamos diadeesos. Osolosos neis teyulosos dobolonos, dibas Lodeeyos dees mapoo magalames dokoduos takelisos.

Bei, diba Lodee mapoo tei tooso. ²⁴⁻²⁵ Osoloso diba Pisidia mi maga see Pampilia mi Pelega mapoo sibadeeso. Omapoo Godeeyo to takoloso koodobuloso see Atalia mi mapoo mouso.

²⁶ Osoloso Atalia mi maga du toloso see Silia mi Antiyoka mapoo soowaso. Osoloso mi hamapoo daga tei telaga odoo oso Polo dio Banabasi dio diba toloso, mi abo mapoo Godeeyo to takomo diye dolone egeesee takaso, “Godeeye niba mesilone wulayo pidi,” diso. Esem di-ayo Godeeyo to olo toloso mi abo mapoo dileso siloso tou hosudoome, see wedi sibilesos dibada mi Antiyoka mapoo peledabaso. ²⁷ Osoloso Polo dio Banabasi dio sibilesos Antiyoka mapoo peledoboloso tei telaga odoo susuga gilimadoloso hodobo goologoodooso. Osoloso diayo Godeeyo to toloso mi susuga mapoo takomo silone, diayo goo tomo sileeme, Godeeye diba pidi goo ee odoo mapoo oposususo. Osoloso Godeeye Yu dele poogoo odoo oso tei talai osulu yamagoo goo sabolo oposususo. ²⁸ Osoloso koodobuloso Polo dio Banabasi dio tei telaga odoo sabolo mi omapoo beame kolobo sage debeiso.

15

Yolusalem mapoo Yu dele poogoo odoowo goo maga to mou

¹ Osoloso egeesee ma kulodu, odoo abo oso Yudiya mi maga Antiyoka mi mapoo sibilesos, Yu dele poogoo tei telaga odoo mapoo eligilone egeesee takaso, “Niba Moseseeye imapoo kolo koolai goo eligi, ee dedelega poogooga, niba gie badeli talaime,” diso. ² Esem Polo dio Banabasi

dio eligi hagee duloso gowolone dibolo toso dia agadigaso. Egeeseeme sosee odoo oso Polo dio Banabasi dio, osoloso tei telaga odoo abo sabolo, toloso Yolusalem mapoo diye diso, diayo dileso diye di odoo sabolo, osoloso Yolusalem sosee eyo wiligi odoo tebisa sabolo, goo hamaga to medee meilame. ³ Diba sosee odoo oso diye deme diadolone, Ponesia mi maga osoloso Samalia mi maga diadeeso. Omapoo diadolone, sosee odoo susuga mapoo Yu dele poogoo odoo oso dibada gamenee godee poogoloso, see Yesu mapoo tei too goo ee oposususo. Esemte tei telaga odoo susuga oso goo hagee duloso dia goomogaso. ⁴ Esiga diayo sibilesa Yolusalem mapoo peledoboome, sosee eyo wiligi odoo tebisa sabolo, osoloso tei telaga odoo susuga oso diba ogoloso dia goomogaso. Esemte Polo dio Banabasi dio Godeeye dimaga tou too goo ee oposususo.

⁵ Esino tei telaga odoo abo Pelisi odoo gooloo-goo ma kuloduga tebisaloso egeese takaso, “Niyo Yu dele poogoo tei telaga odoo mapoo to kitulugu sabolo takee, ‘Diba odoo heeso dibada kolo kooloso Moseseeye eligi goo ee dedee,’ dee takee,” diso.

⁶ Egeeseeme diye di odoo sabolo, sosee wiligi odoo tebisa sabolo, to hagee eyo bei medee to meilame hodobo mooloogoodooso. ⁷ Beame sage ma kulodu goo hagee to moumeleso Pitaye toboloso egeese takaso, “Emegei niba goolee! Daga Godeeye nima kuloduga, ayo Yu dele poogoo odoo mapoo to tekepo takomo dilame, a hesiaso. Esemte diayo amaga Godeeye to duloso tei tooso. ⁸ Esemte Godee, odoo sooloo ma ku-

lodu egeli oso Yu dele poogoo odoo oso tei too goo hagee ogoloso, tekepo diso. Bei, yayo goo hagee tei dolone, Dio Tei ee imapoo tenee egeesi masi dimapoo teneeso. ⁹ Esiga Godeeyo howo woola mapoo iba Yu odoo sabolo, osoloso Yu dele poogoo odoo sabolo opusomonee. Esiga diayo tei teme, Godeeye dibada goo tokenee hapoloso boobado buguso. ¹⁰ Niyo Yu dele poogoo odoo oso Moseseeye eligi goo ee dadalame pupu maga niyo Godeeye kamanalai goomogolo? Niyo egeeseega, niyo dimapoo hegi bi masi kadalame teneeso. Osoloso ibolo ibada amawe dio sabolo hegi bi masi ee kadalai tebilena. ¹¹ Esino iba tei toso, ibada Lodee Yesuye imapoo mesilone wulayo pidi maga gie badeli tenee ee. Egeesee maga Yu dele poogoo odoo sabolo eli hedebe amaga gie badeli ka toso,” diso.

¹² Esemee gooloogoo toowa oso Pitayo to dulososo to mauwe bulumaso. Osoloso diayo to mauwe bulumume, Polo dio Banabasi dio Yu dele poogoo odoo ma kulodu silone, Godeeye dimaga goo toowa opusomo opusomo di moodoo goo ee dimapoo oposususo. ¹³ Diayo oposusu koodobume, see Yemeseeye toholoso egeesee takaso, “Emegei, mo to dui! ¹⁴ Saimon Pitaye imapoo olo takaso, Godeeye daga malalo yayo sooloo dala goo Yu dele poogoo odoo mapoo eligiso. Esiga Godeeye Yu dele poogoo odoo dima kuloduga odoo abo yayo owolo dalame hesiaso. ¹⁵ Esiga goo hagooso Godeeyo to tosili odoo oso taka to sabolo tobuoso. Bei, Godeeyo to booka mapoo Godeeye to taka hogugu egeesee moloso, ¹⁶ ‘Goo hagee koodobuoga, a see wedi sibileiso.

Bei, wiligi odoo Deibidiye gibadebei mi goo ee moso egeesi masi guodobuloso moloso. Esino ayo sibilesi moodooloso see tobu tegelaiso. ¹⁷ Egeeseega odoo susuga sabolo, osoloso Yu dele poogoo odoo ayo hesia sabolo, oso Godee amapoo sibileiso. ¹⁸ Esiga odoo abo oso goo hagee gooleedalame Godeeye daga hoogoo takaso.'

¹⁹ Esiga Yu dele poogoo Godee mapoo gie tei too odoo oso, Moseseeye eligi goo ee dadalame pupu maga iyo hegi goo dimapoo tenelai, a koo goomogoso. ²⁰ Esino iyo wulo to hogugu ono Yu dele poogoo odoo dimapoo tenelone egeese takalaiso, 'Niba gamenee godee mapoo nali bi tenee toloso na ne. Bei, nali bi egee Godeeyo howo woola olo tokenee paso. Osoloso odoo hee mapoo giba na ne. Osoloso sawo na ne, osoloso hwei sawo sabolo mologa na ne,' diso. ²¹ Esiga Yu dele poogoo odoo diba kibiya goo hagee dodolone dabalai tekepo. Bei, daga hoogoo Yu odoo oso mi susuga ma kulodu diayo howo gisili moso mapoo goo egeesi na teye dolone woola olo takaso. Bei, diayo Moseseeye tei hogugu ee hasali beame susuga mapoo odoo mapoo olo hesigaloso eligiliso," diso.

Yu dele poogoo tei telaga odoo mapoo to hogugu tenee

²² Osoloso diye di odoo sabolo, osoloso sosee wiligi odoo tebisa sabolo, osoloso tei telaga odoo susuga oso goomoga magoloso odoo abo toloso, Polo dio Banabasi dio see Antiyoka mapoo diye

diso. Egeeseelone diayo wiligi odoo mooloo-goodoo ma kuloduga odoo bakadio Yudas Balasabas dio osoloso Sailesi dio hagee hesigaso. ²³ Esemé diayo hodobo Antiyoka mapoo diadolone to hogugu hagee toloso diadeeso:

Esiga emegei, iba diye di odoo sabolo, osoloso sosee wiligi odoo tebisa sabolo, to hagee ka hoguga. Esiga iyo to hagee Yu dele poogoo tei telaga odoo susuga Antiyoka mapoo, osoloso Silia mapoo, osoloso Kilikia mapoo debeli odoo nimapoo ka hoguga.

²⁴ Esiga ibada mooloo-goodoo ma kuloduga odoo abo oso dilesó nimapoo to abo takeme, niyo goo tiadoo goo ee iba duso. Esino iyo dimapoo to takeme ka moodoole. ²⁵⁻²⁷ Esiga iba see Polo dio Banabasi dio see nimapoo wedi diye deeso. Bei, odoo hagee bia Lodee Yesu Kelisowo goo mapoo dibada su tenelai koo goweli. Egeesee ma kulodu iyo goomoga maga ibada mooloo-goodoo ma kulodu Yudas sabolo, Sailesi sabolo, Polo dio Banabasi dio dibolo diye dalame, iyo diba hesiaso. Esiga diayo nimapoo sibilesó to hedebe iyo hogugu hagee takalaiso. ²⁸ Bei, iba Dio Tei sabolo goo goolee olo hedebe doloso magooso. Esiga iyo nimapoo hegi hee tenelaime. Esino niba wulo goo hedebe hagoonó deede. ²⁹ Niba gamenee godee mapoo nali bi tenee toloso na ne. Osoloso sawo na ne, osoloso hwei sawo sabolo mologa na ne. Osoloso odoo hee mapoo giba na ne.

Niba goo hagee telega dogo, niba tekepo dabal-aiso. Epe-ee emegei, ibada to oso.

³⁰ Esiga odoo hagee bia oso to hogugu hagee toloso, Yolusalem maga see Antiyoka mi mapoo diadeeso. Osoloso diba Antiyoka mapoo dileso peledoboloso, tei telaga odoo susuga gilimadoloso, to hogugu ee dimapoo teneeso. ³¹ Esem Antiyoka tei telaga odoo oso pidi to hogugu hagee hesigaloso dia goomogaso. ³² Osoloso Godeeyo to tosili odoo Yudas dio Sailesi dio oso, tei telaga odoo mapoo diayo tei too kibilame pidi to takaso. ³³ Osoloso beame abo Antiyoka mapoo dooso, tei telaga odoo oso Yudas dio Sailesi dio see Yolusalem mapoo medee obeammo wedi diadeeye diso. ³⁴ [Esino Sailesi yo Yudasbolo Yolusalem mapoo wedi dile, esino yo Antiyoka mapoo badebeiso.]* ³⁵ Esem Polo dio Banabasi dio Antiyoka mi mapoo osee dobolone odoo abo sabolo, Godeeyo to Yesuwo goo maga takolone debeiso.

Polo dio Banabasi dio domo pee

³⁶ Hamamee beame heeso Poloye Banabasi mapoo egeesee takaso, “Iba see wedi dileso, iyo daga Lodeeyo to takomo di mi pepuso susuga ee ogogomo dimo. Bei, tei telaga odoo mi omapoo egee do ee ayo dia gooleega, iyo dileso diba agalai, a goomogo,” diso. ³⁷ Esino Banabasiye Yonee Maka dibolo ido dilame goomogaso. ³⁸ Esino Polo yo Yonee Maka diayo ido dilei tekeponee

* **15:34:** To hagee odoo abo oso taka, “Lukaye hogugu,” dee takeliso. Esino odoo abo oso taka, “Lukaye hogugule, odoo heeso hamamee hogugu,” dee takeliso.

diso. Bei, diayo daga di ma kulodu Yonee Maka hesiano, yayo o tou dibolo tele poogooso. Bei, Yonee Makaye diba poogoloso Pampilia mi maga diso. ³⁹ Esem Polo dio Banabasi dio toso dia agadigameleso, hodobo silesibi maga domo puloso diadeeso. Esem Banabasiye Yonee Maka idoloso du toowa maga Saiples mi te mapoo soowaso. ⁴⁰ Esem tei telaga odoo oso Poloye Sailesi ido dilame hesime egeese takaso, “Diye, Lodeeye mesilone wulayo pidi nibolo malaiso!” diso. ⁴¹ Esem diayo dilesio Silia mi sabolo, osoloso Kilikia mi sabolo, omapoo tei telaga odoo mapoo Godeeyo to takomo silesibume, diayo to ee duloso, diayo tei too kibiaso.

16

Timotiye Polo dio Sailesi dibolo di goo

¹ Polo dio Sailesi dio Delebe mi mapoo dilesio peledoboloso, see Listala mi mapoo dilesio egeino, tei too odoo hee badoboome egeiso, o hu Timoti. Timotiyo owee ee tei too Yu sobo. Esino ama ee Guliki odoo. ² Osoloso tei telaga odoo oso Listala mi mapoo debeli sabolo, Ikoniyyome mi mapoo debeli sabolo, oso takolone Timoti yo odoo medee tekepo dee takeliso. ³ Egeese ma kulodu Poloye Timotibolo silame goomogaso. Esino Yu odoo susuga omapoo debei oso, Timotiyo ama ee Guliki odoo doloso gooleedooso. Esiga Poloye Yu odoo goomogalame, Yu odoowo adaga dia goo ee

dodolone Timoti idoloso kolo kooso.* ⁴ Esem Polo diayo diye di odoo sabolo, osoloso sosee wiligi odoo tebisa sabolo, oso Yolusalem mapoo to hogugu ee odoo susuga oso dadalame mi susuga mapoo to hogugu hagee takomo silesibiso. ⁵ Esem beame susuga ee ma kulodu odoo aboso tei teme, tei telaga odoo bei moodoolone, sosee susuga ma kulodu odoo susuga oso tei too kitulugu sabolo debeiso.

Godeeye Polo Makedonia mi mapoo diye di

⁶ Poloye o odoo abo sabolo dilesa Asia mi toowa mapoo Godeeyo to takalai, Dio Tei oso hamaga takaso. Esiga diayo dulone Piligia mi ogo, osoloso Galesia mi ogo doloso domo anaga diadaga meleeso. ⁷ Osoloso diayo Misia mi koola mapoo sibilesa peledoboloso, see Bitinia mi mapoo dilame seme, Yesuwo dio oso hamaga takaso. ⁸ Esiga diba Misia mi dagadilesa see Tolowasee mi mapoo mousa. ⁹ Diba Tolowasee mi mapoo sibilesa, gesi domopoo Polowo howo opusoma doloso, Makedonia mapoo badeli odoo egeiso. Odoo oso yimapoo howolone egeese takaso, “No abei daloso Makedonia mi hamapoo sibilesa iba pidi,” diso. ¹⁰ Polowo howo opusoma doloso melee koodobuloso hamamee, iba Makedonia mi omapoo dilame mopoodoo dooso. Egeese ma kulodu, Godeeye iba Makedonia odoo

* **16:3:** Yu odoowo howo woola mapoo, Timoti yo Yu odoo. Bei, owee Yu sobo. Esiga Yu odoowo adaga dia goo ee dodolone, Timoti o kolo koolai tekepo diso.

dimapoo to tekepo takomo diye doloso taka goo ee iba gooleedooso.†

Lidiaye tei too goo

¹¹ Iba du toowa toloso Tolowasee mi poogoloso, Samoteleisee mi te mapoo dalo soowaso. Osoloso omapoo tialoso, beame hee mapoo Neyapolisi mi mapoo soowaso. ¹² Osoloso iba see abaga mili Pilipai mi mapoo diso. Mi hagee Makedonia mi eyo kulodu mi toowa hee hagooso. Loum odo sabolo mi hamapoo debeliso. Osoloso iba beame abo mi hamapoo debeiso.

¹³ Osoloso iba Yu odoowo hasali beame mapoo mosobia beelee peegoo dileso howo palaga omapoo meiyadeeso. Bei, Yu odo omapoo howo gisilei malaiso doloso, iba gooleedooso. Esem ibe omapoo meilesa sobo abo sabolo mooloogoodoloso omapoo dobolone dimapoo to takemeleeso. ¹⁴ Diayo to ee dulone debei ma kulodu Tayatila mi mapoo badeli sobo hedebe badebeiso, o hu Lidia. Sobo yo o dugo tia bige odo abo mapoo nei sabolo teliso. Osoloso yayo Yu odoowo Godee mapoo tei toloso mesiliso. Osoloso Poloye to takomolome, Godeeye sobo hagooso Polowo to mapoo medee tei talame pidiso. ¹⁵ Osoloso yibolo o moso kulodu mapoo debeli odo sabolo howomoo howo sauwidigaso. Osoloso yayo iba o moso ma kulodu gilimadolone egeese takaso, “Niyo a Lodee mapoo tei too sobo daga, niba dileso mo moso ma kulodu debee,”

† **16:10:** Polobolo Makedonia mi mapoo diadee odo hagooso: Sailesi, Timoti, osoloso Luka (Lukaye Diye di odo booka hagee hoguguso).

diso. Esemé yayo egeesee takeme, iba o moso ma kulodu peleso debeiso.

Polo dio Sailesi dio neliga moso mapoo toosoo goo

¹⁶ Beeame heeso iba howo gisilame howo palaga maga diadaga meleeno, odoo heeyo tou teli sobo oso iba eli domo tugodooso. Osoloso sobo hagooso sa holo oso yimapoo polome, goo peledabalai odoo mapoo olo malalo takomo siliso. Yayo egeeseemo silone, o gibadili odoo tebisa eyo molee toowa teliso. ¹⁷ Osoloso sobo hagooso ima hamamee sibulone, to neligidi egeesee takomo sileeso, “Odoo hagee bia dokodoo badeli Godeeyo tou teli odoo oso, esiga diayo epei gie badeli talame ka takomo siloso,” diso. ¹⁸ Yayo beeame susuga ma kulodu osee takomo siliso. Osoloso yayo osee takomo sileeme, Poloye dia gowolone, bidi ogolone sa holo o kulodu pala omapoo egeesee takaso, “Ayo Yesu Kelisowo hu maga namapoo ka taka, no yimaga peegoo gadi!” diso. Esemé epedee omapoo sa holo oso yimaga peegoo gadiso.

¹⁹⁻²⁰ Esemé sobo ee gibadili oso diayo molee teli eli pee ogoloso, sibilesi, Polo dio Sailesi dio tolosi gamalee odoo mapoo iyado diso. Diayo Polo dio Sailesi dio iyado dilesi mosobia domo woola mapoo holoogoloso Loum gamalee odoo dimapoo egeesee takaso, “Odoo hagee bia Yu odoo. Esiga diayo ibada mi hamapoo goo tiadili goo eligimo silesibo. ²¹ Esiga diayo eligi goo oso Loum odoo ibada adaga dia tei goo sabolo koo tobuo. Esiga

Loum odoo iyo diayo eligi goo ee talai tekeponee,” diso.

²² Egeeseelone mosobia odoo susuga oso Polo dio Sailesi dio dia goweso. Esem gamalee odoo oso dibada odoo mapoo Polo dio Sailesi dio dia dugo ee tologo buguloso, tigamagoloso homoso weeye, diso. ²³ Osoloso gamaleeyo odoo oso diba neligidi wologaloso, neliga moso ma kulodu huyasooso. Osoloso diayo neliga moso gibadili odoo mapoo egeese takaso, “Medee gibadebee,” diso. ²⁴ Esem yayo egeese taka duloso, neliga moso gibadili odoo oso moso kulo hodu osulu kisi ee yamagoloso, Polo dio Sailesi dio moso kulodu iyado dileso, dibada homo homo ou soduga ma kulodu galaga dileso kiso kisiso.

²⁵ Esem gesi domo mapoo Polo dio Sailesi dio dokodoo takolone dobolone, Godee goomogolone kosaiya poulone debeiso. Esem mesiya neliga moso tegei ma kulodu debeli odoo abo oso duso. ²⁶ Esem epedee omapoo mibia toowa saga simi oso neliga moso halabuso. Egeeseeme neliga moso osulu susuga yiligamagooso. Osoloso ki ti oso neliga moso ma kulodu debeli odoo tiegisa ee eyo pidiga poogoloso mouso. ²⁷ Egeese ma kulodu neliga moso gibadili odoo oso toboloso egeino, neliga moso osulu susuga yiligamagoloso molome egeiso. Egeese ogoloso yayo goolee, neliga moso ma kulodu debeli odoo susuga kukulo didoo doloso, kaiya toloso eyo nediliyo wooloomalame siso. ²⁸ Esino Poloye neligidi takolone egeese takaso, “No nediliyo na wooloome! Iba susuga hagee doso!” diso.

²⁹ Esemel neliga moso gihadili odoo oso o odoo yimapoo keme tosibe, diso. Esemel yayo keme toloso neliga moso kulodu hoguo dilesa, obulone kikiliga sabolo Polo dio Sailesi dio dibada homo beiyomoo ebiso miyomoo tugusaloso balaboo tiaso.

³⁰ Osoloso yayo Polo dio Sailesi dio peegoo iyado dilesa dimapoo egeese takaso, “Wiligi odoo, ayo ogo goo toga, gie badeli ka talaiyo?” diso.

³¹ Esemel Polo dio Sailesi dio yimapoo egeese takaso, “No Lodee Yesu mapoo tei te! Egeeseega no gie badeli talaiso. Esiga nobolo osoloso nee moso kulodu debeli odoo oso Lodee Yesu mapoo tei toga, niba gie badeli talaiso,” diso. ³² Esemel yayo Polo dio Sailesi dio o mosopoo ido diso. Esemel diayo yibolo osoloso o moso kulodu debeli odoo sabolo mapoo to tekepo Lodeeyo goo maga takaso. ³³ Esemel gesi omapoo neliga moso gihadili odoo oso Polo dio edebeeyo wei oso kolo koogoo ee howo hapooso. Osoloso omapoo Polo diayo neliga moso gihadili odoo sabolo, osoloso o moso kulodu debeli odoo sabolo, howomoo howo sawwidigaso. ³⁴ Diba howomoo howo sawwidigime, neliga moso gihadili odoo oso Polo dio Sailesi dio o mosopoo iyado dilesa nei teneeso. Osoloso yibolo, osoloso o moso kulodu debeli odoo sabolo, diayo Godee mapoo tei too goo maga dia goomogaso.

³⁵ Osoloso gesikolo gamalee odoo oso dibada odoo ee neliga moso gihadili odoo mapoo diye dolone egeese takaso, “Polo dio see peegoo tamagee,” diso. Esemel diayo dilesa neliga moso

gibadili odoo mapoo Polo dio peegoo tamagalame, gamalee odoo oso taka to ee yimapoo takaso. ³⁶ Esem neliga moso gibadili odoo oso to hagee duloso dilesa, Polo mapoo egeese takaso, “Gamalee odoo oso takolone niba diyena, esiga niba medee diadee,” diso.

³⁷ Esino Poloye gamalee odoo oso diye di odoo mapoo dilesa egeese takaso, “Nibada wiligi odoo tebisa oso ibada goo ee medee meedile. Egeeseelone diayo nimapoo kitulugu teneme, niyo iba odoo howo woola mapoo wooloogaso. Esiga diba Loum mi toowa mapoo debeli odoo mapoo goo egeese moodolai tekeponee. Bei, Sailesi asalo iba Loum mi toowa mapoo debeli odoo. Esino niyo iba wooloogaso. Osoloso nibada wiligi odoo tebisa oso iba neliga moso ma kulodu tooso. Osoloso see diayo iba neliga moso maga mada peegoo iyado dilame ka sala? Egeese salai tekeponee. Esiga dieso sibilesa iba neliga moso hamaga iyadoloso peegoo dilei tekepo,” diso.

³⁸ Esem gamalee odoo oso diye di odoo ee see wedi dilesa, Poloye to taka ee gamalee odoo dimapoo takaso. Esem gamalee odoo oso Polo dio ee tei Loum mi toowa odoo, dee taka duloso, dia dio dulone ebigaso. ³⁹ Esem gamalee odoo oso dieso sibilesa Polo dimapoo emegeidi to takaso. Osoloso diba neliga moso ma kuloduga peegoo iyado dilesa howolone egeese takaso, “Niba epei mi hamaga peegoo diadee,” diso.

⁴⁰ Esem Polo diba neliga moso ma kuloduga peegoo dilesa, Lidiayo mosopoo diadeeso. Omapoo dilesa tei telaga odoo mapoo pidi to takoloso diadeeso.

17

Polo dio Sailesi dio Tesalonika mi mapoo di

¹ Polo diba Tesalonika mi mapoo diadolone, Ampipolis mi sabolo, osoloso Apolonia mi sabolo, ma kuloduga diadeeso. Egeesee ma kuloduga Yu odoowo howo gisili moso ee Tesalonika mi mapoo meleeso. ² Polo see mi omapoo eyo goo moodeli egeesi moodoolone, Yu odoowo howo gisili moso mapoo palaso. Osoloso Yu odoowo hasali beame bakadio hedebe di ma kulodu, Poloye Godeeyo to booka ma kuloduga, Kelisowo goo ee Yu odo mapoo medee eligi meleeso. ³ Yayo odo mapoo Godeeyo to eligilone goo eyo bei woola egeesee takaso, “Godeeye to takoloso magooso, yayo hesia Kelisoye dala toloso, toloso ta maga see hogabileiso. Esiga ayo nimapoo Yesuwo goo hagee takoo odo ee Godeeye hudi magoo Keliso oso,” diso. ⁴ Esem Yu odo abo oso Polo dio Sailesi dio dibada to duloso tei toloso dibada mooloogoodoo sabolo hedebe diso. Osoloso Godee mapoo mesili Guliki odo susuga sabolo, osoloso sobo hu toowa too abo sabolo, tei toloso dibada mooloogoodoo sabolo hedebe diso.

⁵ Esino Yu odo Polowo to mapoo tei tele poogoo odo oso Polo dimapoo dia kooso. Egeeseelone diayo tokenee teli odo mi domo silesibili, diba gilimadoloso mooloogoodoloso diba dia kamanalame toso dia pupuso. Esem odo susuga oso dia komonolone, Yosaneeyo mosopoo toso agadigamo hoguga dilesio, Polo dio Sailesi dio toloso, odo howo woola mapoo dibada goo meedilame esiamo diso. ⁶ Esino diayo Polo dio koo egeme, Yosan sabolo tei telaga odo

abo sabolo toloso, mi wiligi odoos tebisa mapoo iyado diso. Esem kamanalame bei mooloogoo odoos oso wiligi odoos tebisa dimapoo to neligidi takolone, Polo dibada goo maga egeesee takaso, “Odoos hagee bia oso mi susuga mapoo goo to-kenee talame pupugamo silesibo. Esiga epedee hamapoo diba ibada mi hamapoo simiso. ⁷ Esem Yosan hagooso diba toloso o moso mapoo gili-mado peleso doso. Esiga odoos hagee bia oso ibada wiligi odoos taba Sisaye tei goo ma ee gabagamo silesibo. Bei, diayo takolone, Sisa ee ibada wiligi odoos toowa taba osonee, esino odoos hee Yesu ono ibada wiligi odoos deliso,” diso. ⁸ Esem mosobia odoos sabolo, wiligi odoos tebisa sabolo, to hagee dulosos, kamana sabolo dia to boowoogaso. ⁹ Osolosos wiligi odoos tebisa oso molee nei meye deme, Yosan diayo wiligi odoos tebisa dimapoo molee malosos peegoo diadeeso.

Polo dio Sailesi dio Beleya mi mapoo di

¹⁰ Osolosos gesi domo omapoo tei telaga odoos oso Polo dio Sailesi dio Beleya mi mapoo diye diso. Esem diayo Beleya mi mapoo peledobolosos, Yu odoos howo gisili moso mapoo palaso. ¹¹ Osolosos egeesee ma kulodu, Poloye Tesalonika mapoo badebei domo omapoo Yu odoos omapoo debeli oso o to dulei gowesos. Esino Beleya mi hamapoo Yu odoos oso Poloye Godeeyo to takeme goomoga sabolo o to dulosos, to eyo goo bei esielisos. Osolosos diayo Poloye eligi tei belesos, beame susuga Godeeyo to booka mapoo hogugu medee hesigelisos. ¹² Esiga Yu odoos bei sabolos,

osoloso Guliki sobo hu toowa too abo sabolo, osoloso giso abo sabolo oso tei tooso.

¹³ Esino Tesalonika mapoo debeli Yu odo oso Polo diayo Beleya mapoo Godeeyo to takomolosogo di dulosu, diba see Beleya mapoo sibadeeso. Diba Beleya mapoo sibilesu, diayo mosobia odo oso Polo dibada goo maga kamanalame toso dia pupuso. ¹⁴⁻¹⁵ Esem Sailesi dio Timoti dio Beleya mi omapoo osee doboome, tei telaga odo oso Polo ono du dali mapoo saga ido mousu, yayo omaga du tolosu Atene mi mapoo dilame. Osoloso diba Atene mi mapoo dilesu peledoboo, Polo yo ido di odo dimapoo egeese takaso, “Niba wedi dilesu Timoti dio Sailesi dio dimapoo takee, diba see ayo bado mapoo saga sibeye,” diso.

Poloye Atene mi mapoo Godeeyo to taka

¹⁶ Polo Atene mapoo Sailesi dio Timoti dio bamelesu. Yo omapoo diba bolone badolone egeino, mosobia ma kulodu edebeeyo deeso dedebayo moodoo gamenee godee bei molo egeiso. Egeese ogoloso yo sooloo ma kulodu hegi toowa molone dia goolesu. ¹⁷ Osoloso Yu odoowo howo gisili moso mapoo Yu odo abo sabolo, osoloso Godee mapoo mesili Guliki odo sabolo to melisu. Osoloso beame susuga ma kulodu mi domopoo gamenee silesibili odo sabolo to takomo silesibilisu. ¹⁸ Esem goo goolee toowa odo, Epikulia mooloogoodoo mapoo debeli odo sabolo, osoloso Sitoiki mooloogoodoo mapoo debeli odo sabolo, oso sibilesu Polobolo to moulone toso agadigaso. Osoloso Poloye Yesuwo goo sabolo,

osoloso odoo wedia see ta maga hogabilei goo ee takeme, goo goolee toowa odoo abo oso egeesee takemeleeso, “Odo hagee yayo taka goo eyo bei yo gooleede. Yo ogo goo eligilame ka silabele?” diso. Osoloso odoo abo oso egeesee takemeleeso, “Yayo imapoo mi abo dibada godeeyo goo ee eligilame ka sulo,” deliso. ¹⁹ Osoloso diayo Polo yayo eligimo silee goo ee medee takalame, Aleopagi esia dokodoo wiligi odoo tebisa oso to moumelee mapoo ido diso. Omapoo ido dileso diayo Polo mapoo egeesee takaso, “Nayo eligi goo dia egee takomo sulo imapoo medee takee. ²⁰ Bei, nayo eligimo silee iba gooleede. Esiga iba nayo eligi goo eyo bei gooleedalai goomogoso,” diso. ²¹ (Osoloso goo ee ma kulodu Atene mapoo debeli odoo sabolo, osoloso mi abo maga sibadee odoo sabolo, beame susuga diayo goomoga goo talai beame ee poogoloso, see gamenee eligi goo maga to dia meliso.)

²² Osoloso Poloye mooloogoodoo ma kuloduga toboloso egeesee takaso, “Atene bia odoo, niba mo to dui! Niba eli bei maga godee susuga mapoo goomoga tenelai gooleedoona. ²³ Bei, ayo nibada mi ma kulodu ogogomo silone egeino, niyo goomegeli godee opusomo opusomo di egegeiso. Osoloso ee ma kulodu, godee heeyo goo maga to egeesee hogugu yo mapoo molo egeiso, ‘Mi hamapoo edebeeyo gooleedele poogoo godee o hu dokodoo poudiliso,’ ee egeiso. Esiga niyo gooleedele poogoo godee mapoo goomoga goo teneliso. Esino ayo nimapoo Godeeyo goo hagee takalaiso.

²⁴ “Esiga niba goolee, Godee hagooso mipoo

toowa sabolo, kei dokodoo sabolo eyo wiligi doloso badoso. Bei, mipoo toowa sabolo, osoloso kei dokodoo sabolo, osoloso ee ma kulodu bi susuga egee molo sabolo, yayo moodooso. Esiga yo moso edebeeyo tegei mapoo koo badeli. ²⁵ Esiga Godee hagooso gie badeli sabolo, bi susuga sabolo, odoo mapoo teneliso. Esiga iyo yo pidilei eli mauwe. Bei, yimapoo bi susuga yibolo tobuloso badoso. ²⁶ Esiga Godeeye daga hoogoo odoo hedebe moodooso. Osoloso odoo hedebe yimaga odoo opusomo opusomo di susuga oso mipoo susuga mapoo diayo dabalame moodooso. Osoloso Godeeye mi diayo dabalai sabolo beame diayo dabalai oso hoo pagalai magooso. ²⁷ Bei, Godeeye odoo howo si masi oso esiameloso yo agalame goomogaso. Esino yo imaga hoogoo koo badoso. ²⁸ Bei, yayo imapoo gie badeli teneeso. Osoloso iba yayo kitulugu maga silone ka doso. Esiga to hagee nibada odoo oso taka to sabolo tebia. Bei, daga nima kulodu badebei odoo heeso egeesee takaso, ‘Iba nose Godeeyo owolo dio,’ diso.”

²⁹ “Iba Godeeyo owolo dio doloso dobolone egeesee na goolee, ‘Godee yo edebeeyo dedebayo yoso, osoloso bi abo sabolo oso deeso moodoona,’ dee na goolee. ³⁰ Godeeye daga hoogoo odoo ee egeesi goo ma kulodu osee doboome dimapoo takele. Bei kasee magayo, diba Godee gooleedelega debeiso. Esino epedee hamapoo Godeeye egeesee takooso, ‘Odoo susuga mi susuga ma kulodu nibada goo tokenee maga miligi pie!’ diso. ³¹ Bei, yayo mi odoo susuga dibada goo ee meedilei beame olo magooso. Esiga yayo medee

meedileiso. Egee yayo daga hesia odoo oso ka salai. Esiga Godeeye to hamapoo tei dolone, yayo hesia odoo ee ta maga hogadiso,” diso.

³² Poloye eligi goo maga odoo oso Yesuye ta maga hogabia duloso odoo abo oso maneso. Esino odoo abo oso Polo mapoo egeese takaso, “Iba goo hagee beame hee mapoo see tobu dulei goomogo,” diso. ³³ Osoloso Polo to takoloso koodobuloso diba poogoo diso. ³⁴ Esino ee ma kulodu, odoo abo oso Polowo to duloso Yesu mapoo tei tolone, yibolo hedebe diso. Polowo to mapoo tei telaga odoo eyo kulodu odoo hee Dionisiyas, Aleopagi mooloogoodoo ma kulodu badeli odoo. Osoloso sobo hee Damalis, osoloso odoo abo sabolo tei tooso.

18

Poloye Kolin mi mapoo badebei

¹ Hamamee Polo Atene mi mapoo badoboso see Kolin mi mapoo diso. ² Yo mi omapoo dileso Yu odoo hee tugodooso, o hu Akwila, o middee Pontus. Odo hageeyo osobo Plisila dio, epedee Itali mi toowa ee ma kulodu Loum mi maga Kolin mi mapoo sibadeeso. Bei, Sisa Kolodiyaseeye Yu odoo susuga ee Loum mi maga peegoo hasiso buguso. ³ Esino Poloye dileso Akwila dio osobo Plisila dio dibada moso mapoo hodobo debeiso. Bei, diba hodobo dugoso moso tegegeli tou temeliso. ⁴ Yu odoowo hasali beame susuga mapoo Poloye Yu odoo sabolo, Guliki odoo sabolo, Yesu mapoo tei talame, Yu odoowo howo gisili moso mapoo Yesuwo goo ee to meliso.

⁵ Esemе Sailesi dio Timoti dio Makedonia maga Poloye badebei mapoo sibume, Poloye o tou poogoloso beeame susuga mapoo hedebe Godeeyo to takalai bei mooloogoloso sileeso. Egeeseelone yayo Yu odoo dimapoo, Yesuwo goo woola mapoo eligimo silone, Yesu yo Godeeye hudi magoo Kelisoso deliso. ⁶ Esino diayo Poloye eligi to talai gowolone, see Polo mapoo duwa takemeleeso. Esemе Poloye Godeeye kamanali goo ee dimapoo eligilone, o dugo megegu pilidibuguloso dimapoo egeesee takaso, “Ayo niba goolone tou toowa tooso. Esino niyo gie badeli tele poogooga, ee nibada goo. Esiga a epedee domo hamaga see Yu dele poogoo odoo mapoo Godeeyo to takomo dileiso,” diso.

⁷ Osoloso Polo Yu odoowo howo gisili moso poogoloso, see koola mapoo Yu dele poogoo odoo Titiyos Yustus eyo moso mapoo badalame diso. Odoо hagee Yu odoowo Godee mapoo mesili odooso. ⁸ Osoloso howo gisili moso wiligi odoo taba Klispas sabolo, osoloso o moso kulodu debeli odoo sabolo, Lodee Yesu mapoo tei tooso. Osoloso Kolin mi mapoo debeli odoo abo sabolo Polowo to duloso tei teme, diba howomoo howo sawwidigasoo.

⁹ Osoloso gesi heeso Lodeeye Polo howo opusomo doloso yimapoo egeesee takaso, “No haga na ebi! Osoloso nayo to takomo sili ee na koodobie! ¹⁰ Bei, a nobolo badalaiso. Esiga odoo heeso namapoo dala tenelaime. Bei, Kolin mi toowa hama kulodu ayo hesiga odoo susuga doso,” diso. ¹¹ Esemе Poloye Kolin mi mapoo Godeeyo to eligilone, dugo hedebe poogoloso,

osoloso see dugo hee bei mooloogoloso dulone a 6 badebeiso.

Yu odoo oso Polo yo gamalee odoo Galiyo mapoo ido di

¹² Loum odoo Galiyoye Kolin mi mapoo badolone, Akaya mi toowa gibadebeiso. Esino Poloye Kolin mi ee ma kulodu Godeeyo to eligimo silime, Yu odoo susuga oso gowolone goo goolee hedebe doloso, Polowo goo meedilame, yo Galiyo mapoo ido simiso. ¹³ Egeeseelone, diayo Polo ido sibilesa Galiyo mapoo egeesee takaso, “Odoo hagooso eli hee maga Godee mapoo goomogalai eligimo silone, ibada tei magoo goo sabolo koo tobuo,” diso.

¹⁴ Osoloso Poloye epedee to hee takalame molome, Galiyoye Yu odoo dimapoo egeesee takaso, “Yu odoo, edebeeyo goo tokenee toowa too diepi o, Loum gamaleeyo tei gababia diepi, ayo o goo medee meediliyo. ¹⁵ Esino nibada tei goo maga goo pepooko tosimiga, niso meedilei tekepo! Esiga a goo egeesi meedilei gowoo,” diso. ¹⁶ Eseme yo to hagee dimapoo takoloso goo meedili moso maga diye diso. ¹⁷ Eseme goo meedili moso ma kulodu odoo susuga oso howo gisili moso wiligi odoo Sostene toloso weiso. Esino Galiyoye goo hagee ogoloso yimapoo goonee diso.

Poloye Antiyoka mapoo see wedi di

¹⁸ Polo Kolin mi mapoo tei telaga odoo sabolo beame bei badebeiso. Osoloso yo Silia mi mapoo wedi dilame badolone, Akwila sabolo Plisila sabolo hodobo Kenekeleya mi mapoo sibadeeso. Omapoo Polo yayo Godee sabolo to

magoo dodolone, o wudu waso.* 19 Osoloso diba du toloso see Epeses mi mapoo soowaso. Epeses mapoo dileso peledoboloso, Plisila dio Akwila dio omapoo holoogooso. Polo Epeses mapoo osee badolone, Yu odoowo howo gisili moso mapoo peleso, Yesuwo goo maga Yu odo sabolo to moumeleeso. 20 Esemte tei telaga odooso Polo mapoo egeese takaso, “No beame sage ibolo badalai tekepo,” diso. Esino Polo yo mi omapoo badalai goomegele goo takoloso see egeese takaso, 21 “Godeeye goomogoga, a see nimapoo wedi sibileiso,” diso. Osoloso yo du toowa toloso Epeses mi maga Kasalia mi mapoo diso. 22 Polo Kasalia mapoo sibileso du oluguloso see Yolusalem mapoo palaso, tei telaga odo mapoo emegei di to takalame. Poloye Yolusalem tei telaga odo dimapoo emegei di to takoloso, see Antiyoka mapoo wedi diso.

23 Osoloso Antiyoka mapoo beame deiyepo badoboso, see Galesia mi sabolo osoloso Piligia mi sabolo mapoo silone, tei telaga odo diayo tei too kibilame pidimo sileeso.

Apoloseeye Epeses mi mapoo to taka

24 Domo omapoo Yu odo Apolosee, Alesendilia mapoo badeli odo ee Epeses mapoo simiso. Yo Godeeyo to booka mapoo hogugu dia gooleedoo. Esiga yayo Godeeyo to taka domo mapoo medee tekepo takeli. 25 Odo hagee Lodee

* **18:18:** Yu odooso wudu wali eyo goo bei hagooso. Yu odooso Godee sabolo to magolone beame hesieliso, yayo beame hesia ee ma kulodu Godeeyo tou tolone o wudu woolega badalame. Osoloso hamamee o tou oso dileso koodobuoga o wudu waliso.

Yesuwo goo ee odoo heeso eligiso. Esiga yayo Yesuwo goo ee kitulugu sabolo tekepo eligiliso. Esino yo odoo Yesuwo hu maga howomoo howo sauwidili goo ee gooleedelega badolone, wulo Yoneeye odoo susuga howomoo howo sauwidiga goo ono gooleedoloso badebeiso. ²⁶ Osoloso Apoloseeye Yu odoowo howo gisili moso mapoo peleso, ebilega, Godeeyo to ee kitulugu sabolo takemeleeso. Esem Plisila dio Akwila dio o to dulone dobolone, yo dibada moso mapoo ido dileso, Godeeye odoo mapoo gie badeli teneli eyo goo maga yimapoo medee eligiso.

²⁷ Osoloso hamamee Apolosee Akaya mapoo dilei goomogaso. Esem tei telaga odoo oso tekepo dolone, to hogugu ee Akaya tei telaga odoo mapoo teneeso, yo sibilesi dibolo badolone diba pidilame siboga, diayo yimapoo goomoga to tenelame. Esem yayo omapoo dileso tei telaga odoo medee pidimeleeso. Osoloso odoo hagee diayo Yesu mapoo Godeeye mesilone wulayo pidi goo maga olo tei tooso. ²⁸ Bei, yayo Yu odoo sabolo Yesuwo goo ee odoo howo woola mapoo o toso kitulugulone Yu odoo oso to kookooliso. Egeeseelone yayo Godeeyo to booka maga eligilone, Yesu tei Godeeye hudi magoo Keliso doloso bado goo ee dimapoo woola eligiliso.

19

Poloye Epeses mi mapoo di

¹⁻² Apolosee Kolin mi mapoo badoboome, Polo mili dileso Epeses mi mapoo peledabaso. Polo omapoo dileso tei telaga odoo abo tugodoloso

dimapoo egeesee takaso, “Niba tei teme, Dio Tei oso nimapoo meledabasomo?” diso.

Eseme diayo nei egeesee takaso, “Nayo ogoogo mapoo ka takala? Iba Dio Tei eyo goo ee gooleedele,” diso.

³ Eseme Poloye dimapoo egeesee takaso, “Niba odoo agayo eligi maga howo ka sauwidigayo?”

Esino odoo abo oso Polo mapoo egeesee takaso, “Iba Yonee odoo howomoo howo sauwidili oso eligi dodolone howomoo howo sauwidigaso.”

⁴ Eseme Poloye dimapoo egeesee takaso, “Yonee odoo howomoo howo sauwidili oso eligi goo ee egeesee moloso. Edebeeyo Kelisoye sibilei goo mapoo moodoolone, diayo dibada goo tokenee maga miligi pume, howomoo howo sauwidigaso. Esino yayo egeeseelone egeesee takeliso, ‘Ama hamamee egee sibo odoo omapoo tei te,’ dee takeliso. Odo ee Yesu,” diso. ⁵ Eseme diayo goo ee duloso Yesuwo hu maga howomoo howo sauwidigaso. ⁶ Osoloso Poloye dimapoo o deeso sigolone dokodoo takeme, Dio Tei oso dimapoo meledabaso. Eseme diayo to opusomo opusomo di kesameleeso. Osoloso diayo Godeeye taka duloso odoo mapoo takemeleeso. ⁷ Esino mooloo-goodoo hagee ma kulodu odoo 12 oso goo hagee ka moodoo.

⁸ Egeesee ma kulodu Yu odoo oso tei talame, Poloye dibada howo gisili moso mapoo peleso, a bakadio hedebe di ma kulodu ebilega, Godeeye wiligi doloso badeli eyo goo maga takemeleeso.

⁹ Esino Yu odoo abo oso tei talai goo mapoo mesilega dobolone, odoo howo woola mapoo Yesuwo goo maga to tokenee takaso. Eseme Poloye diba

poogoloso tei telaga odoo gilimadoloso, Tilano sukulu moso mapoo diso. ¹⁰ Osoloso omapoo Poloye dugo bakadio ma kulodu beame susuga Lodeeyo goo ee takeliso. Egeesee ma kulodu Asia mi toowa mapoo debeli Yu odoo susuga sabolo, osoloso Guliki odoo susuga sabolo, Godeeyo to Yesuwo goo maga taka dulugaso.

¹¹ Godeeye Polo maga goo toowa opusomo opusomo di moodoogaso. ¹² Esem ebebeeyo Poloye debia tali dugo sabolo, osoloso tou tolone kali dugo abo sabolo, toloso dileso odoo paigiga ma dokodoo mome, odoo paigiga susuga wegigadooso. Egeeseelone bo holo odoo ma kulodu paladee sabolo peegoo hasiso buguso.

¹³ Esino Yu odoo abo wulo domo silesibili odoo oso bo holo odoo ma kuloduga peegoo hasiso bigiliso. Diayo Poloye Yesuwo goo taka duloso, see Lodee Yesuwo hu sabolo bo holo peegoo hasiso bugulone silesibilame bei mooloogooso. Egeeseelone diayo bo holo mapoo egeesee takeliso, “Iba Poloye egee eligimo silo Yesuwo hu maga nimapoo ka taka, niba peegoo gasibe!” deliso. ¹⁴ Goo egeesee tomo silee ee Yu odoowo tei moso wiligi odoo taba Sikibayo owolo dio 7 oso egeesee ka moodoomo silesibiso. ¹⁵ Egeesee moodoogamo silesibi ma kulodu, beame hee mapoo diayo bo holo peegoo hasisa molome, bo holo oso nei dimapoo egeesee takaso, “A Yesu gooleedooso, osoloso a Polo gooleedooso. Esino niba odoo ogumo?” diso. ¹⁶ Esem odoo bo holo pala oso diba toloso neligidi kitulugu sabolo diba wooloogaso. Esem diayo o moso maga sawo sabolo bododidiwe kukulo diadeeso.

¹⁷ Esemе Epesеs mapoo debeli Guliki odoo sabolo, Yu odoo sabolo goo hagee duloso dia obulone hedebe Lodee Yesuwo hu dokodoo poudooso. ¹⁸ Osoloso tei telaga odoo susuga oso dibada goo tokenee ee woola yiligebuguso. ¹⁹ Esemе dima kulodu googoo gooleedoo odoo oso goo moodoomo silee odoo egeesi masi oso dibada googoo hogugu booka ee howo woola mapoo hodobo mooloogoo magoloso dou gigaloogooso. Diayo googoo booka susuga hagee odoo mapoo tenee diepi, eyo nei molee ko toowa 50,000* egeesi teliyo. ²⁰ Egeesee ma kulodu Godeeyo to Lodeeyo goo maga mi toowa mapoo diayo kitulugu sabolo takomo diadeeso.

²¹ Goo hagooso dilesо hoo poogoome, Polo yo Makedonia mi sabolo Akaya mi sabolo mapoo dilesо see omaga Yolusalem mapoo dilame goomogaso. Egeeseelone yayo see egeesee takaso, “A Yolusalem mapoo dilesо see Loum mapoo dileiso,” diso. ²² Osoloso Polo yo pidili odoo bakadio Timoti dio Elasta dio Makedonia mi mapoo diba malalo diye doloso, yo Asia mi mapoo epedee badebeiso.

Epesеs mi mapoo odoo susuga oso kamanali goo toowa poudoo

²³ Polo Epesеs mi mapoo epedee badoboome, odoo susuga oso Yesuwo goo maga kamanali goo toowa poudooso. ²⁴ Bei, Epesеs mi mapoo gamenee godee Atames mapoo goomegeli moso

* **19:19:** molee ko toowa 50,000: Molee ko toowa hageeyo hu dalakamas. Edebeeyo beame hedebe mapoo tou toga, yo nei molee ko toowa hagee hedebe nei teliso.

tegei meleeso. Esemе odoо hee Demetiliyuseeye o odoо gilimadoloso, yoso gamenee godee masi moodoo egeesi masi dia dee oso pepuso moodoogaloso, odoо mapoo tenelone nei diayo molee toowa teliso. ²⁵ Osoloso Demetiliyuseeye o odoо sabolo, osoloso odoо abo dibolo tou hodobo teli odoо egeesi sabolo, gilimadoloso to mouso. Osoloso Demetiliyuseeye to moulone dimapoo egeesee takaso, “Mo odoо, niba dui! Iyo tou hagee tolone badolone molee toowa teliso. ²⁶ Esino niba odoо Poloye goo tomo egee silo, niba gooleedooso. Yayo takolone edebeeyo deeso moodoo godee ee tei godeenee, dee takomo silime, odoо susuga Asia mi mapoo debeli sabolo, osoloso Epeses mapoo debeli sabolo, oso yima hamamee dadagamo silesibiso. ²⁷ Esiga iba obeeamo! Odoо susuga oso Poloye eligi goo omapoo hamamee dodolone, iba gowooga, iyo tou too maga molee toowa hagee tomolo pagalai malaiso. Osoloso goo hee hagooso, odoо susuga hamapoo debeli odoо sabolo, osoloso mi abo mapoo debeli odoо sabolo, oso ibada godee hedebe Atames mapoo tei tolone goomegeliso. Esino odoо susuga oso Poloye eligi mapoo tei toga, see diayo ibada godee Atames ee gamenee godee dalaiso. Osoloso yimapoo goomegeli moso ee gowoolaiso,” diso.

²⁸ Demetiliyuseeye goo hagee takomolome, o to dulone debei odoо oso kamanaloso toso dia agadilone egeesee takaso, “Epeses odoо ibada godee Atamesee hedebe yayo toowa ka badoso!” diso. ²⁹ Goo hagooso Epeses mi toowa ma kulodu debeli odoо susuga oso dia kamaso. Egeesee lone odoо susuga oso mi ee ma ku-

lodu to neligidi agadilone, edebeeyo gooloogoo doloso debeli mi omapoo hoguga diadeeso. Diayo hoguga dulone, Polowo odoo Makedonia mi mapoo debeli Gaiyus dio Alistakus dio iyadoloso diadeeso. ³⁰ Esem Polo yayo odoo gooloogoodoo mapoo dilesa to takalame goomogaso. Esino tei telaga odoo oso yo hamaga takaso. ³¹ Osoloso Polowo odoo abo Asia mi mapoo wiligi odoo tebisa oso yo dilame goomegele. Egeeseelone Poloye mi omapoo dilega pagalame, yo diyaga to teneeso.

³² Egeeseeme gooloogoodoo ee ma kulodu odoo aboso toso agadilone, goo opusomo takoo, osoloso odoo aboso goo opusomo takoo, diso. Egeeseelone odoo susuga oso diayo gooloogoodoo goo eyo bei kibiya gooleedele. ³³ Esiga Yu odoo oso odoo hee, Alesenda yo malalo mapoo pupumo dilesa holoogooso, yayo odoo gooloogoodoo mapoo to takolone, goo hagee Yu odoo dibada goo tokenee nee, dee takalame. Esem yayo odoo susuga oso to kesamelee omapoo koodobilame, o dee wabisaso. ³⁴ Esino gooloogoodoo oso Alesenda yo Yu odoo doloso gooleedoloso, gowoolone to agadi sabolo see tobu egeese takaso, “Epeses odoo ibada godee Atamee-see hedebe yayo toowa ka badoso!” diso. Diayo toso agadigamelee ososee, osoko howo bakadio poogooso.

³⁵ Esem mi omapoo gamaleeyo tou teli odoo heeso keese tabano, gooloogoodoo toowa oso to kesamelee omapoo koodobiaso. Egeeseeme yayo egeese takaso, “Epeses odoo, niba dui! Odoo susuga ibada godee toowa Atames mapoo

goomegeli moso ee iyo gihadili, diba gooleedooso. Osoloso kei ma dokodooga Atames egeesi masi imapoo homodobia, diba gooleedooso. ³⁶ Esiga edebeeyo goo hamaga gamenee takalai tebile. Esiga niba kamanaga epedee hamapoo koodobie, osoloso goo tokenee hee na te. ³⁷ Osoloso niyo odo hagee bia ee goo mauwe hamapoo iyado sibadeeso. Esino diayo ibada godee mapoo to tokenee takele. Osoloso diayo ibada godee mapoo goomegeli moso ma kulodu bi hee heli tele. ³⁸ Esiga Demetiliyus nobolo, osoloso nayo gowe odo sabolo, goo meedili moso mapoo dileso nibada goo meedilei tekepo. Bei, goo meedili odo osee doso. ³⁹ Esino nimapoo goo hee maga to kalai mologa, mosobia oso to keli beame omapoo tosibilei tekepo. ⁴⁰ Esiga iba susuga obeeamo. Epei iyo goo moodoo hamapoo Loum odo oso imapoo tokenee nei teneeyaga. Esiga Loum odo oso imapoo goo egeese moodooga, iba iso nediliyo pidilei eli agalaime. Bei, epei iyo kamana goo eyo bei mauwe,” diso. ⁴¹ Osoloso mosobia gamaleeyo tou teli odo oso to hagee takoloso koodobuloso mosobia odoo diba diadee diso.

20

Poloye Makedonia mi sabolo Akaya mi sabolo mapoo di

¹ Epeses mi mapoo kamanali goo toowa poudoo oso koodobume, Poloye tei telaga odo susuga gilimadooso. Poloye diba gilimadoloso dimapoo pidi to takoloso see Makedonia mi mapoo dulone emegeidi to takaso. ²⁻³ Yayo Makedonia mi toowa

ma kulodu silone, mi omapoo tei telaga odoo oso debei mapoo dibada tei too kibilame dimapoo pidi to takaso. Osoloso see Akaya mi mapoo dileso badolone a bakadio hedebe di poogooso. Osoloso Polo a bakadio hedebe di Akaya mi mapoo poogoloso, see Silia mi mapoo dalo soowoolame badoboome, Yu odoo oso yo wooloomalame to mou duso. Esino yo goo egee duloso Akaya mi maga du tolosa dilega, see Makedonia mi mapoo wedi dileso du tolosa Silia mi mapoo dilei diso. ⁴ Esiga odoo hagee bia oso Polobolo diadeeso, Pilusuwo owolo Sopata, yo Beleya mi mapoo badeli. Osoloso Tesalonika odoo, Alistakus dio Sekundus, osoloso Delebe odoo Gaiyus, osoloso Timoti. Osoloso Asia mi toowa odoo Takikus dio Tolopimus dio. ⁵ Esiga odoo hagee bia oso malalo dileso Tolowasee mi mapoo iba balaga meleeso. ⁶ Esem e iba mili dileso Pilipai mi mapoo dobolone, Isipi mi maga peegoo peledaba beame gooleebugu wo nali omapoo debeiso. Osoloso wo ne beame ee poogoloso, Pilipai mi maga du toowa tolosa Tolowasee mi mapoo dalo soowoolone, abei domo mapoo beame dee tiadoo poogooso. Osoloso Tolowasee mi mapoo dileso odoo hagee bia tugodoloso mi omapoo dobolone beame 7 poogooso.

Poloye Tolowasee mosobia odoo mapoo Godeeyo to hamameedee taka

⁷ Iba Tolowasee mi mapoo dobolone, Sadee toowa beame mapoo Yesu gooleebugu wo nalame tei telaga odoo susuga sabolo hodobo mooloogoodooso. Esem Poloye mooloogoodoo

mapoo Godeeyo to takaso. Esino Polo yo mi beeamoga mi hee mapoo dilame badolone, gesi omapoo Godeeyo to sage taka gesi domo mapoo koodobiaso. ⁸ Esem eba moso egi doko tegei debi pooba gooboogoo ma kulodu keme bei pegiga magoloso dobolone, Polowo to duluga meleeso. ⁹ Moso ee ma kulodu giso kadiga hee Yutikus, poo osulu mapoo dokodoo badebeiso. Yo Poloye Godeeyo to sage takeme ee dulone badolone, tilasapoo meleeso. Yo egeesee tilasapoolone moso dokodooga miyomoo homodobiaso. Yo miyomoo homodobume, edebeeyo meilesa yo tolosa egeino, yo olo tana. Bei, moso egee dia egi doko tegei. ¹⁰ Osoloso Polo yo miyomoo meilesa ebiso miyomoo tugusaloso, yo tolosa badolone egeesee takaso, “Goo haga na koude. Yo see gie badeli toso,” diso. ¹¹ Osoloso Polo see moso dokodoo peleso nei naloso*, see tobu Godeeyo to takemelee ososee mi beeameso. Osoloso see gesikolodee mapoo mi egee poogoloso diso. ¹² Esem odoo susuga oso giso kadiga Yutikus ee gie badeli teme, goomoga sabolo o mosopoo ido diso.

Polo diayo Tolowasee mi maga Miletus mi mapoo di

¹³ Osoloso iba Tolowasee mi maga Asos mi mapoo dilame doboome, Poloye egeesee takaso, “Niba malalo du toowa tolosa Asos mi mapoo dalo soowee. A mili dilesa Asos mi mapoo nibada du mapoo ka dabagalaiya,” diso. ¹⁴ Esem iba du

* **20:11:** Odoo aboso egeesee takeliso, “Beeame omapoo Polo diayo Yesu gooleebugu wo neso,” diso.

maga soowooleso Asos mi mapoo yo tugodoloso, yo see du ma kulodu dabagaso. Osoloso see amaga Mitilene mi mapoo dalo soowaso. ¹⁵ Osoloso see mi beeamome, Mitilene mi maga see Kiyos mi te mapoo dalo soowaso. Osoloso omapoo tialoso, see mi beeamome, du toowa toloso Samos mi te mapoo dalo soowaso. Osoloso omapoo tialoso, mi beeamome, see du toloso Miletus mi mapoo dalo soowaso. ¹⁶ Esino Polo yo see Epeses mi mapoo dilei goomegele. Bei, yo Asia mi ee saga poogoo dileso, Yolusalem mapoo Pentikos wo ne beeamo mapoo badalame goomogaso.

Poloye Epeses sosee wiligi odoo tebisa sabolo to kei

¹⁷ Esiga Polo Miletus mi mapoo badolone, Epeses sosee wiligi odoo tebisa oso yo agalame sibilame to teneeso. ¹⁸ Osoloso Epeses sosee wiligi odoo tebisa oso yayo badebei mapoo sidademe, yayo dimapoo egeesee takaso, “Niba ayo beeamo susuga nibolo Asia mi mapoo badolone goo tomo silee gooleedooso. ¹⁹ A beeamo susuga ma kulodu Godeeyo tou talai mapoo koo goweli. Egeeseelone mawo nediliyo dokodoo koo poudoomo sili. Osoloso Yu odoo oso a wooloomalame dala teneme, ee ma kulodu didawo sabolo Godeeyo tou tomo sileeso. ²⁰ Esiga ayo niba pidilame ebilega Godeeyo goo susuga nimapoo woola taka, niba gooleedooso. Egeeseelone ayo goo hee mada koo mageli. Esino odoo susuga goologoodoo toowa ma kulodu, osoloso nibada moso ma kulodu, Godeeyo goo susuga ee nimapoo takeliso. ²¹ Esiga a Guliki odoo sabolo, Yu odoo sabolo, oso goo

goolee su wuduloso Godee mapoo bidigadoboloso ibada Lodee Yesu mapoo tei talame to takaso.

²² “Esiga a Dio Tei eyo to mapoo mesiloso Yolusalem mapoo dileiso. Esino omapoo dileso badoga, amapoo goo peledabalai, a gooleedele.

²³ Esino goo hedebe hagoonno a gooleedooso. Ayo mi susuga mapoo siloga, Dio Tei oso ayo dala talai goo sabolo, neliga moso ma kulodu husalai goo sabolo, amapoo eligiliso. ²⁴ Esiga mo gie badeli haga koo gooleeso. Esino a hedebe Lodee Yesuye amapoo tou tenee susuga ee temeleso hosudalai dia gooleeso. Tou hagee to tekepo Godeeye mesilone wulayo pidi goo odoo mapoo takalai oso.

²⁵ Esiga a nima kulodu Godeeye wiligi doloso badeli goo ee takomo sileeso. Esino nima kulodu odoo heeso a see agalaime. ²⁶ Esiga epedee ayo nimapoo taka, nima kulodu odoo heeso gie badeli telega, dou mi mapoo duga, mo goo tokenee nee. ²⁷ Bei, ayo goo susuga Godeeye taka goo ee niyo gooleedalame olo takaso. ²⁸ Esiga niba niso nediliyo medee bamelee. Egeeseelone Dio Tei oso nimapoo tenee sipi be hu masi medee bamelee. Esiga niba sipi be hu bali odoo masi dobolone, Godeeyo sosee ma kulodu debeli odoo medee bamelee. Bei, Godeeyo owolo Yesuye ta maga o sosee ma kulodu debeli odoo ee tooso.

²⁹ A gooleedooso, a di mapoo hamamee, game-nee eligili odoo oso nimapoo sibilesi tei telaga odoo mapoo dala tenelaiso. Gamenee eligili odoo hagooso dobu so masi sibilesi sipi be hu masi wooloomaloso nalaiso. ³⁰ Osoloso nima kulodu nibada odoo abo oso tebisaloso tei goo

ee see bidigaloso gamenee goo ee takomo sile-sibileiso. Egeeseelone diayo niba domo puloso tei telaga odo abo ee peegoo gilimado dileiso. ³¹ Esiga niba to hagee goolee sabolo dobolone, medee bolone debee. Bei, ayo dugo bakadio hedebe di ma kulodu beeamе susuga, osoloso gesi susuga mapoo goo hamapoo nimapoo pisa sabolo eligimo sileeso. Esiga ayo eligi goo hagee na boobado bigi!”

³² “Esiga epedee ayo niba Godeeyo dee mapoo ibedileiso. Osoloso Godee yayo sooloo dolone pidi to tekepo maga nibada tei too kibilame kitulugu tenelaiso. Osoloso to oso nibolo, osoloso Godeeye hesiga odo susuga mapoo gie badeli tenelaiso. ³³ Esiga niba goolee, ayo nibolo silee mapoo, a odo abo dia bi sabolo, molee sabolo, osoloso dugo tekepo kali bi sabolo ogoloso bi ee talame koo gweli. ³⁴ Esino niba olo gooleedooso, ayo goomoga goo sabolo, osoloso abolo silesibi odo oso goomoga goo sabolo tebilame tou kitulugu sabolo teliso. ³⁵ Esiga a beeamе susuga ma kulodu egeesi goo maga niba see eligimo sileeso. Egeesee maga niyo tou tolone dobolone, odo kitulugu mauwe pidimo silesibilame. Bei, Lodee Yesuye to egeesee takaso, “Teneli beeamе omapoo goomoga toowa oso moloso, esino teli beeamе omapoo goomoga pepooko oso moloso,”” diso. ³⁶ Poloye to hagee takoloso koodobuloso dibolo ebiso miyomoo tugusaloso dobolone dokodoo takaso. ³⁷⁻³⁸ Osoloso diba susuga pupisigaso. Bei, Poloye dimapoo taka, “Niba see a agalaime,” deme. Osoloso hamamee Polo bolomaloso adameleso, diba yibolo du dali

mapoo mousou.

21

Poloye Yolusalem mapoo di

¹ Iba Miletus mi maga dilame du dali mapoo meilesu, du toowa mapoo tebisaloso, dila poogolone, Epeses sosee wiligi odoo dimapoo emegeidi to takaso. Osoloso Kos mi te mapoo dalo soowaso. Omapoo tialoso beame hee mapoo see Lodes mi te mapoo dileso peledoboloso, see abaga Patala mi mapoo diso. ² Iba Patala mapoo dileso egeino, du toowa Ponesia mapoo dilame molo egeiso. Esemu iba du omapoo daboogoloso diso. ³ Osoloso iba Saiples mi te dobusu dokolo poogoloso, see Silia mi Taya mapoo diso. Bei, du toowa eyo kulodu bi ma mubiyodoo malame. ⁴ Iba omapoo dileso tei telaga odoo abo ogoloso, dibolo beame 7 debeiso. Iba dibolo omapoo doboome, Dio Tei oso eligi maga diayo Polo mapoo Yolusalem mapoo na diye, dee takemeleeso. ⁵ Esino iba Taya mi mapoo dobosu see dilame bei mooloogooso. Esemu tei telaga odoo susuga sobo sabolo, holaiso sabolo, iba du dali mapoo gilimado mousou. Osoloso omapoo iba hodobo ebisu miyomoo tugusaloso dobolone dokodoo takaso. ⁶ Iba takoloso du ma kulodu tebisaloso dulone emegeidi to takeme, diba see dia moso wedi diadeeso.

⁷ Iba Taya mi amaga see Tolemais mi mapoo diso. Mi omapoo tei telaga odoo abo tugodoloso, dibolo beame hedebe badebeiso. ⁸ Osoloso beame hee mapoo iba Tolemais mi poogoloso see Kasalia mapoo diso. Iba omapoo odoo to

tekepo takeli Pilipiyo moso mapoo dabalame diso. Pilipi yo daga odoo pidili dikon odoo 7 hesia eyo kulodu hee yoso. ⁹ Egeesee ma kulodu Pilipiyo owolo sobo obuo bakadio bakadio di, diba Godeeyo to tosili odoo debeiso.

¹⁰ Beame abo omapoo doboome, Godeeyo to tosili odoo Agabus Yudiya maga simiso. ¹¹ Yayo sibilesa Polowo gudu tamagoloso see eyo nediliyo o dee sabolo o homo sabolo tialogoloso egeesee takaso, “Dio Tei oso egeesee takooso, ‘Yolusalem mapoo debeli Yu odoo oso gudu sodu ti oso ama hageesi tialogoloso magoloso Yu dele poogoo odoo mapoo tenelaiso,” diso.”

¹² Ibolo osoloso omapoo debeli odoo abo sabolo goo hagee duloso, Polo mapoo howolone egeesee takaso, “No Yolusalem mapoo na diye,” dee takemeleeso. ¹³ Esino Poloye imapoo egeesee takaso, “Bei kasee maga niyo pupusiga sabolo amapoo goohela ka tonowala? A Yolusalem mapoo tiso tialogoloso magalai goo hedebe mapoo mopoodoo dele. Esino Yesuwo goo maga talai sabolo mopoodoo dooso,” diso. ¹⁴ Osoloso ee ma kulodu iba yayo Yolusalem mapoo dilei hamaga taka eli egele. Esiga haga na goolee doloso egeesee takaso, “Hagee Lodeeye goomoga goo daga, goo hagooso peledabalai tekepo,” diso.

¹⁵ Iba goo hagee koodobuloso, ibada bi toloso Yolusalem mapoo diso. ¹⁶ Iba Yolusalem mapoo sibilesa peledoboome, tei telaga odoo abo oso ibolo iba Kasalia maga sibadee odoo oso iba Nasoneeyo mosopoo iyado diso. Yo Saiples mi te mapoo badeli. Osoloso yo daga hoogoo tei toloso badebeiso.

17 Iba Yolusalem mapoo dileso peledoboome, tei telaga odo oso iba ogoloso dia goomogaso. 18 Osoloso omapoo tialoso beame hee mapoo Polobolo hodobo Yemes agalame diso. Esem iba omapoo dileso egeino, sosee wiligi odo susuga oso yibolo badoboome egeiso. 19 Osoloso Poloye diba ogoloso, dimapoo emegeidi to takoloso, Godeeye yimaga Yu dele poogoo odo mapoo goo toowa moodoo susuga ee medee opusususo.

20 Osoloso diayo goo hagee duloso Godee mapoo dia goomogaso. Esem diayo Polo mapoo egeese takaso, “Emegei, nayo mi hagee ege. Yu odo susuga oso olo tei telagaso. Esino diba see Moseeeye eligi goo ee dadalai ono goo toowa deliso. 21 Osoloso odo aboso dimapoo nee goo maga gamene takolone egeese takaso, ‘Poloye Yu odo mi abo mapoo debeli dimapoo takolone: Moseeeye eligi goo sabolo, osoloso holaiso kolo koolai goo sabolo, osoloso Yu odo ibada adaga dia goo abo sabolo na deede, dee takomo silo,’ diso. 22 “Esiga goo diayo du hagee tei goonee daga, iyo kasee moodolaisomo? Bei, diayo no hamapoo peledaba duga, namapoo kamanalaiso. 23 Esiga no iyo goo takooga, no goo hagee medee te. Goo ee ma kulodu sosee eyo kulodu odo bakadio bakadio di oso tou hee talame Godee mapoo to magooso. 24 Esino diayo Godeeyo tou tomo silee beame oso koodobilei koola toobooso. Esiga no diayo tei moso mapoo wudu walame mopoodoo dalame duga, no dibolo diye. Osoloso diayo mopoododo oso koodobuoga, niba susuga Moseeeye eligi goo ee dodolone, Godee mapoo emegeidi bi tenee. Esino nayo diayo emegeidi bi

tenee ee eyo nei molee tenee. Osoloso goo susuga hagee koodobuoga, diayo wudu walai tekepo. Esiga nayo goo hagee medee deedeega, Yu odoo susuga oso ogoloso, diayo no Moseseeye eligi goo ee deedeemo silo dee gooleedalaiso. Osoloso diayo nee goo maga taka du ee tei goonee dee gooleedalaiso. ²⁵ Esino goo hagee Yu dele poogoo tei too odoo dibada goonee. Bei, iyo dimapoo to hogugu olo teneeso. Osoloso iyo to hogugu ee ma kulodu egeesee hoguguso, ‘Niba gamenee godee mapoo nali bi tenee toloso na ne. Osoloso sawo na ne, osoloso hwei sawo sabolo mologa na ne, osoloso odoo hee mapoo giba na ne,’ diso.”

²⁶ Osoloso beame hee mapoo Poloye odoo bakadio bakadio di gilimadoloso wudu walame mopoodo dalai beame bei mooloogooso. Esem Poloye tei moso mapoo peleso wiligi odoo taba mapoo egeesee takaso, “Iba beame 7 ee ma kulodu mopoodoo koodobuloso, hamamee Godee mapoo emegeidi bi tenelaiso,” diso.

Polo neliga moso mapoo todilame too

²⁷ Osoloso beame 7 hagee koodobilei koola tooboome, Yu odoo abo Asia mi maga sibadee odoo oso Polo tei moso kulodu badoboome egeiso. Osoloso diayo mosobia ee ma kulodu kamanali goo toowa poudoloso Polo tooso. ²⁸ Osoloso diayo toso agadigilone egeesee takaso, “Isalael odoo, niyo iba pidi! Odo hagooso mi susuga mapoo silone, Moseseeye eligi goo sabolo, Isalael odoowo goo sabolo, osoloso ibada tei moso sabolo maga gamenee takeliso. Osoloso epei Guliki odoo ee ibada tei moso mapoo ido pala oso ibada tei

moso Godeeyo howo woola tokenee paso,” diso.
²⁹ (Yu odoo hagee bia oso Yu dele poogoo odoo Epeses mapoo badeli, Tolopimus, Polo dio Yolusalem mapoo silee ogoloso, diayo goolee, Poloye yo dibada tei moso mapoo ido palabele dolone egeesee taka.)

³⁰ Osoloso Yolusalem odoo susuga oso dia komonolone, hodobo hoguo sibilesa Polo tei moso maga peegoo pupumo dileso, tei moso osulu saga kisiso. ³¹⁻³² Osoloso diayo Polo wooloomalame debeiso. Esino Loum ha teli wiligi odoo taba Yolusalem mapoo kamana goo ee duloso, ha teli odoo sabolo, osoloso dia gibadili odoo sabolo gilimadoloso, odoo mooloogoodoo mapoo saga hoguga sibadeeso. Esemé odoo Polo woomelee ha teli odoo oso sibadee ogoloso, omapoo koodobiaso.

³³ Osoloso ha teli wiligi odoo taba oso Polo tolosa, o odoo oso ki ti bakadio oso tialeegée doloso, yayo Yu odoo mapoo egeesee takaso, “Odoo hagee ogumo? Osoloso yo goo tokenee kasee toga ka woolaiyo?” diso. ³⁴ Osoloso odoo susuga oso goo opusomo opusomo di takolone to neligidi takaso. Egeeseelone ha teli wiligi odoo taba oso dia to medee tele. Esiga o odoo mapoo Polo tolosa, Polo yo ha teli odoowo mosopoo ido di, diso. ³⁵⁻³⁶ Hateli odoo oso Polo dia moso mapoo todime, odoo abo oso hamamee sibulone, to neligidi egeesee takomo sibadeeso, “Yo wooloome! Yo wooloome!” diso. Osoloso Polo yo bo maga palame tobudume, ha teli odoo oso yo imado palaso. Bei, edebeeyo Polo wooloomalame dia alabume.

³⁷⁻³⁸ Esino ha teli odo oso Polo dia moso kulodu ido dilame doboome, Poloye ha teli wiligi odo taba mapoo egeese takaso, “Ayo namapoo to takalai tekepowa?” diso.

Hateli wiligi odo taba oso Poloye yimapoo Guliki toso taka duloso egeese takaso, “No Guliki to kasee gooleedoowo? Ayo goolee, no Isipi odo beame hee hamamee hagoo ibada gamalee odo sabolo hatomo silone odo wooloomali odo 4000 gilimadoloso miwe poogoo mapoo gilimadodi odo oso beledde.”

³⁹ Esino Poloye egeese takaso, “Odo egee anee. A Yu odo Kilikia mi toowa ee ma kulodu Talesas mi mapoo badeli. Mo mi hu toowa moloso. Esiga ayo odo susuga hagee bia mapoo to takalai tekepowa?” ⁴⁰ Esem ha teli wiligi odo taba oso Poloye to takalai soowa, dee takeme, yo toboloso bo mapoo tobudulone, odo to koodobilame odo mapoo dee wabisaso. Osoloso odo susuga oso to koodobuloso doboome, yayo Hibulu toso dimapoo to takalai bei mooloogooso.

22

Poloye Yu odo mapoo o goo taka

¹ Poloye to takalai bei mooloogolone egeese takaso, “Ma dio, ei dio, osoloso molo dio, niba ayo mawo pidi to takooga, medee dui!” diso.

² Osoloso Yu odo Poloye dia Hibulu toso taka duloso, to koodobuloso medee dobolone dumeleeso.

³⁻⁴ Poloye egeese takaso, “A Yu odo Kilikia mi toowa ee ma kulodu Talesas mi mapoo soomago. Esino Yolusalem mi hamapoo badolone kawudooso. Osoloso Gamaliyoye a eligime, ayo

ibada amawe diayo tei magoo medee gooleedooso. Esino epei niyo goolee Godeeyo tou bele dolone, komonolone a wooloomalame ka seeso. Osoloso daga a see goo ee Godeeyo tou bele dolone, ayo kitulugu toowa magolone, Yesu mapoo tei telaga odoo wooloomalame dimapoo dala toowa teneliso. Osoloso ayo giso sabolo, sobo sabolo, toloso neliga moso ma kulodu huyaseliso. ⁵ Osoloso tei moso wiligi odoo taba sabolo, Yu odoowo wiligi odoo tebisa sabolo, oso mo goo hagee diba gooleedooso. Bei, diayo tei telaga odoo Damasko mapoo debeli toloso neliga moso mapoo toosoolame, amapoo to hogugu tenelone egeesee takaso, ‘Niba dilesa Damasko wiligi odoo tebisa mapoo to hogugu tenelone, tei telaga odoo toloso Yolusalem mapoo iyado sibadee, diba dala toowa talame,’ diso.

⁶ “Ayo egeeseemo silone, beame heeso Damasko mi mapoo tei telaga odoo talame diso. Domo mapoo osoko oo domo mapoo Damasko mi koola mapoo dimeleeno, kei ma dokodooga gadeebugu sibilesa a tooso. ⁷ Esem a mi mapoo homodobuloso tiamolome, toso egeesee takeme duso, ‘Solo, Solo, nayo kasee maga amapoo dala ka tonowala?’ diso.

⁸ “Esem ayo nei yimapoo egeesee takaso, ‘Wiligi odoo, no ogumo?’ Yayo nei egeesee takaso, ‘A Nasalet odoo, Yesu. Nayo tei telaga odoo dimapoo dala egee tenemolo ee nayo amapoo tenemoloso,’ diso. ⁹ Ee ma kulodu odoo abolo diadee diba gadeebugu egeiso, esino to yayo taka medee dule.

¹⁰ “Esem ayo egeesee takaso, ‘Lodee, ayo ogoo goo talaisomo?’ diso.

Eseme Lodeeye amapoo nei egeesee taka, ‘No toboloso Damasko mi mapoo di. Mi omapoo ayo goomoga goo nayo talai ee takalaiso,’ diso. ¹¹ Esino gadeebugu oso mo howo sime, odo abolo diadee oso Damasko mi mapoo dulone, mo dee mapoo toloso ido diso.

¹² “A Damasko mapoo dileso peledoboome, odo hee Ananayaseeye a agala simiso. Yo Moseseye eligi goo ee medee dodomo sili odo. Osoloso Yu odo Damasko mi omapoo debeli oso yo tekepo odo, dee takeliso. ¹³ Osoloso yayo sibilesa ama koola hapoosee tobudulone egeesee takaso, ‘Solo, emegei, no see tobu ege!’ diso. Eseme epedee omapoo mo howo see tekepo poome, ayo yo egeiso. ¹⁴ Eseme yayo amapoo egeesee takaso, ‘Ibada amawe dia Godeeye goomoga goo ee gooledalame, yayo no olo hesiaso. Osoloso nayo odo tekepo Keliso ogoloso o to medee dulame. ¹⁵ Esiga nayo o goo ee odo susuga mapoo nayo du sabolo, osoloso nayo egei sabolo, yiligamo sileiso. ¹⁶ Esiga no ogo bamalala? No saga toboloso howomoo howo sauwidi. Osoloso Yesu mapoo takee, yayo nee tokenee hapoloso boobado bigilame,’ diso.

¹⁷ “Hamamee a Yolusalem mapoo wedi dileso tei moso mapoo dokodoo takomolome, Lodeeye mo howo opusomo diso. ¹⁸ Mo howo opusomo deme, Lodeeye amapoo to takomolome egeiso. Egeeseelone yayo amapoo egeesee takaso, ‘No saga toboloso Yolusalem poogoo di! Bei, odo hamapoo egee do oso, nayo mo goo takemelee dulos, tei talai megona,’ diso.

19 “Esino ayo Lodee mapoo nei egeesee takaso, ‘Odo susuga, diba gooleedooso, ayo howo gisili moso susuga mapoo silone, tei telaga odo toloso neliga moso kulodu toosooli, osoloso diba wooloogali goo ee. 20 Osoloso diba gooleedooso, nee tou teli odo, Sitiben, woolooma beame mapoo a badebeiso. A dibolo goo goolee hedebe diso. Osoloso dibada kekeisu dugo tigadoo ayo bameleeso.

21 “Esino Lodeeye amapoo egeesee taka, ‘No epedee di. Bei, no ayo mi hamaga eli sage Yu dele poogoo odo oso debeli mi mapoo diye dalaiso,’ diso.”

22 Osoloso Polo daga o to bei mooloogoloso takomo silee domo mapoo odo mooloogoodoo oso o to medee dulone debeiso. Esino see yayo Yu dele poogoo odooso goo takomolome, diayo duloso komonolone to neligidi egeesee takaso, “Wolome! Wolome! Yo mipoo hamapoo badalai tekeponee!” 23 Egeeseelone diayo to neligidi takolone, kamana goo eligilone, dia kekeisu dugo tigadoloso mogoukee deeso keesee doloso dokodoo togobuguso. 24 Esem ha teli wiligi odo taba oso Polo dibada mosopoo ido dileso wosolone, yo ka woolame o odo mapoo takaso. Bei, odo mooloogoodoo oso Polo mapoo komonolone, to neligidi taka goo eyo bei Poloye yimapoo takalame yo goomogaso. 25 Osoloso ha teli odo oso Polo woolame, ki tiso o dee homo mapoo tialogo molome, Poloye ha teli odo ee gibadili hee koola mapoo tobudume, yimapoo egeesee takaso, “Esiga nibada tei magoo oso takolone, niyo tei Loum odo goo mauwe

mosoowe weeye, dee taka molosomo? Haye! Mauwe. Bei, niyo mo goo medee meedile,” diso.

²⁶ Esemе ha teli odoо ee gibaдili oso to hagee duloso, dileso o wiligi odoо mapoo egeesee takaso, “Nayo goo tomo silee gooleedoso? Bei, odoо hagee tei Loum mi mapoo badeli. Esiga ibada teiso egeesee takooso, ‘Loum mi mapoo badeli odoо ee mosoowe goo mauwe woolai tei,’ deliso, diso.”

²⁷ Esemе dibada wiligi odoо taba yo dio dulone, yayo Polo mapoo dileso egeesee takaso, “Nayo amapoo takee, no tei Loum odoowo?”

Poloye nei egeesee takaso, “O, a tei Loum odoо,” diso.

²⁸ Egeeseme ha teli wiligi odoо taba oso nei yimapoo egeesee takaso, “A tei Loum odoо dalame, nei molee toowa magooso.”

Esino Poloye yimapoo egeesee takaso, “A tei Loum odoо dalame nei molee toowa ka magele. Bei, a soomagoo beame mapoo a tei Loum odoо paso,” diso.

²⁹ Esemе ha teli odoо oso Polo woolame dobolone, to hagee duloso peegoo diadeeso. Osoloso dibada wiligi odoо sabolo dia ebigaso. Bei, diayo tei Loum odoо ki tiso tialogoloso woolame seme.

Polo o goo meedilame Yu odoо oso to mou mapoo ido pala

³⁰ Osoloso beame hee mapoo ha teli wiligi odoо taba oso Polowo goo medee gooleedalame, tei moso wiligi odoо tebisa sabolo, osoloso Yu odoowo wiligi odoо tebisa sabolo, to meilame gilimaso. Osoloso diayo Polo ki tiso tialogoo

puobuguloso, odo mooloogoodoo dia mudugiy-opoo tebidiso.

23

¹ Osoloso Poloye wiligi odo tebisa oso mooloogoodoo mapoo bolone egeesee takaso, “Emegei, ayo badebei beame susuga mapoo, a Godeeyo howo woola silone, mo sooloo ma kuloduga goo goolee oso goolee ayo tomo sili goo ee tekepo gooleeso,” diso. ² Esem tei moso wiligi odo taba Ananayaseeye to hagee duloso, odo abo Polo koola ogolone debei dimapoo egeesee takaso, “Polo maga mapoo wee!” diso. Esem odo heeso Polo maga mapoo weiso. ³ Esino Poloye Ananayas mapoo egeesee takaso, “Nayo a wei eyo nei Godeeye no woolaiso. Esiga no goo goolee bakadio gweli odo. Bei, nayo Moseseeye tei magoo sabolo mo goo meediliso. Esino epedee nayo a wei oso no tei magoo gababiaso,” diso.

⁴ Esem Poloye tei moso wiligi odo taba mapoo egeesee takeme, odo Polo koola ogolone tebisa melee oso nei egeesee takaso, “Nayo Godeeyo tei moso wiligi odo taba mapoo to egeesee na takee!” diso.

⁵ Poloye nei egeesee takaso, “Emegei, odo hagee tei moso wiligi odo tobagodi, a gooleede. Godeeyo to booka mapoo hogugu hagooso, ‘Nibada odoowo wiligi odo taba mapoo to tokenee na takee,’ diso.”

⁶ Osoloso mooloogoodoo ee ma kulodu Poloye Sedisi odo abo sabolo, osoloso Pelisi odo abo sabolo egeiso. Esem yayo to neligidi egeesee takaso, “Emegei, a Pelisi odo, osoloso mo ma

nosee Pelisi odoo. Esino ayo odoo wedia maga hogogabilei goo mapoo tei teme, goo meedili mapoo todilesa hagee badoso,” diso. ⁷ Esem Poloye egeesee takeme, mooloogoodoo abo puloso toso agadigaso. ⁸ Bei, Sedisi odoo diba toloso hogabilei goo mapoo tei koo teli. Osoloso diayo tei tolone, Godeeyo momaiye sabolo dio sabolo mauwe, dee takeliso. Esino Pelisi odoo susuga goo hamapoo tei teliso.

⁹ Esem ee ma kulodu wiligi odoo oso mooloogoodoo abo puloso toso dia agadigaso. Osoloso Godeeye tei magoo ee eligili odoo abo Pelisi odoo dia mooloogoodoo ee ma kulodu badeli oso toboloso kitulugu sabolo egeesee takaso, “Iba odoo hamapoo goo tokenee koo ogo. Iba gooleedele, dioso o, Godeeyo momaiye oso yimapoo to taka molodoo,” diso. ¹⁰ Esem toso agadiga toowa deme, Pelisi odoo sabolo Sedisi odoo sabolo abo puloso, biliga toowa bei mooloogooso. Osoloso ha teli wiligi odoo taba oso o odoo mapoo Polo wooloomeyaga, dibada mosopoo ido diye diso.

¹¹ Osoloso gesi mapoo Lodee sibilesa, Polo koola ogolone tobudulone egeesee takaso, “No haga na ebi! Nayo Yolusalem mapoo mo goo taka egeesi masi Loum mapoo mo goo takalaiso,” diso.

Yu odooso Polo wooloomalame to magoo

¹² Osoloso gesikolo Yu odoo aboso Polo wooloomalame to kitulugu magolone egeesee takaso, “Iyo Polo wooloomelega doga, nei sabolo howo sabolo nalaima. Esino iyo yo wooloomalaso, nei sabolo howo sabolo ka nalai,” diso. ¹³ Mooloogoodoo ee ma kulodu,

Yu odo 40 egeesi masi oso to egee ka magoo. ¹⁴ Osoloso diayo dileso tei moso wiligi odo tebisa sabolo, Yu odoowo wiligi odo tebisa sabolo, dimapoo egeese takaso, “Iyo Polo wooloomalame to kitulugu olo magooso. Esiga iba nei sabolo howo sabolo nelega doso. Osoloso Polo wooloomaloso hamamee nei sabolo howo sabolo ka nalai. ¹⁵ Esiga niyo ha teli wiligi odo taba mapoo to hagee todilei, iba goomogoso. Niyo yimapoo egeese takee, ‘Nayo Polo toloso hamapoo ido sibe, iyo yimapoo woosalaiya,’ diso. Esino iba eli domopoo bameleso Polo siboga, yo wooloomalaiso,” diso.

¹⁶ Esino Polo o besiga oso to hagee duloso, ha teli odoowo moso mapoo dileso, Polo ogoloso yo wooloomalame to magoo yimapoo takaso. ¹⁷ Osoloso Poloye ha teli odo gihadili gili-madoloso yimapoo egeese takaso, “Mo besiga hagooso nibada wiligi odo taba mapoo to toodagalame simina, esiga yimapoo ido di,” diso.

¹⁸ Esem ha teli gihadili odo oso Polowo besiga ido dileso, o wiligi odo mapoo egeese takaso, “Neliga moso ma kulodu badeli Poloye a idoloso o besiga hagee namapoo ido sibena. Bei, yayo namapoo to toodagala simigona,” diso.

¹⁹ Osoloso wiligi odo taba oso Polowo besiga dee mapoo toloso, obusomo peegoo ido dileso dobolone, yimapoo egeese takaso, “Nayo amapoo ogo goo takalame ka simiyo?” diso.

²⁰ Esem Polo besigaye nei egeese takaso, “Yu odo abo diba goomogogona, godigi dibada wiligi odo tebisa oso to mou mapoo nayo Polo ido dilame. Osoloso omapoo diayo Polo mapoo see

woosalai doloso gamenee takalaiso. ²¹ Esino no dia to mapoo tei dee na see! Egeeseelone, no Polo omapoo na ido di. Bei, odoo bei, 40 egeesi eli domopoo yo wooloomalame dabalaiso. Esiga odoo hagee bia to kitulugu magoloso Polo wooloomalame nei sabolo howo sabolo nalai teyuloso doso. Esiga diba olo mopoodoo doloso nayo to nei taka dulame doso,” diso.

²² Osoloso wiligi odoo taba oso Polowo besiga diye dolone, yimapoo egeese takaso, “Nayo dileso odoo mapoo takolone, nayo amapoo taka goo ee ayo takago, dee na takee,” diso.

Polo Kasalia mapoo toti

²³⁻²⁴ Osoloso ha teli wiligi odoo taba oso ha teli odoo gibadili bakadio gilimadoloso dimapoo egeese takaso, “Niba epedee Polo Kasalia mapoo ido di. Omapoo dulone, odoo 200 kaiya talaga sabolo, osoloso odoo 200 tio talaga sabolo, osoloso odoo 70 be hosee maga dilei toloso, Kasalia mapoo dilame mopoodee. Niba egeese mopoodoo doloso, epei gesi odoo susuga tiesaga, Kasalia mapoo ka dilei. Niyo egeeseelone, Polo mapoo be hosee hee yimapoo tenee, yo gamalee odoo Peliks mapoo medee ido dileso peledabalame,” diso.

²⁵ Egeeseelone yayo gamalee odoo Peliks mapoo to hageese hoguguso:

²⁶ Emegei, gamalee odoo Peliks hu toowa too, a Kolodias Lusiyas,

²⁷ Yu odoo oso odoo hagee toloso wooloomalame seeso. Esino yo tei Loum odoogo di duloso, ayo mo odoo sabolo yo toloso mada pegoo

ido diso. ²⁸ Osoloso ayo o goo dulame, Yu odoowo wiligi odoo tebisa diayo to mou mapoo ido diso. ²⁹ Yu odoo oso taka Poloye dibada tei magoo gababiaso, diso. Esino yayo Loum odoowo tei toowa magoo gababile. Esiga yo wooloomalai o, neliga moso ma kulodu husilei yimapoo goo hee mauwe. ³⁰ Esino Yu odoo abo oso Polo wooloomalame mopoodoo doo duloso, yo namapoo ido diye, diso. Osoloso ayo Yu odoo abo sabolo namapoo diye diso, diayo yo gowe goo ee takalame. Mo to oso.

³¹ Osoloso gesi ha teli odoo oso dia wiligi odoowo to duloso, Polo Kasalia mi mapoo ido dulonge, eli domopoo Antipatilis mi mapoo sibilesos peledabaso. ³² Beame hee mapoo be hosee maga dili odoo oso Polo Kasalia mi mapoo ido dumolome, ha teli odoo abo Yolusalem mapoo wedi diadeeso. ³³ Odoo be hosee maga dili oso Kasalia mapoo sibilesos peledoboloso, gamalee odoo Peliks mapoo dia wiligi odoo taba oso to hogugu teneeso. Osoloso Polo yimapoo teneeso. ³⁴⁻³⁵ Esemegamalee odoo oso to hogugu hagee hesigaloso, Polo mapoo egeesee takaso, “No mi kamapoo badeliyo?” Esino Poloye yimapoo egeesee takaso, “A Kilikia mi toowa mapoo badeli,” dee takeme, yayo nei egeesee takaso, “Odoo namapoo kamanali hamapoo peledobooga, ayo nee goo meedileiso,” diso. Esemegayayo o odoo mapoo Polo Helodeeye moso toowa tegei mapoo ido dileso, medee bamelee, diso.

24

Yu odooso Polowo goo Peliksiyo howo woola taka

¹ Beeame dee tiadoo poogoloso hamamee, tei moso wiligi odoo taba Ananayas sabolo, osoloso Yu odoowo wiligi odoo tebisa abo sabolo, Kasalia mapoo gamalee odoo Peliksiyo howo woola Polowo goo meedilame sibadeeso. Di-ayo sibulone, goo meedilei mapoo Polowo goo takalame, odoo hee Loumowo tei magoo gooleedoo odoo Teletulus ido simiso. ² Osoloso diayo goo meedili moso mapoo polomologa, Peliksiye Polo hamapoo sibeye, diso. Esem Poloye goo meedili moso mapoo sibilesa badoboome, Teletuluseeye Polowo goo takalame bei mooloogolone egeesee takaso, “Peliks, no ibada wiligi odoo hu toowa too. Bei, nayo ibada mi toowa bamologa, mesie ka doso. Osoloso goo tokenee susuga ee nayo pidi maga medee tekepo moodeliso. ³ Esiga iyo goo susuga ogoloso, namapoo emegeidi sabolo goomoga to sabolo ka takooso. ⁴ Esiga iyo namapoo hegi goo teneeyaga beeame sage nobolo to kalai koo goomogo. Esino ayo namapoo howolone ka taka, no wulo beeame deiyepo mapoo to hagee dui,” diso.

⁵ Osoloso Teletuluseeye egeesee takaso, “Odoo hagee tokenee goo eligimo sili. Bei, yayo mi toowa susuga mapoo goo eligimo sili maga Yu odoo oso kamanaliso. Osoloso yinosee Nasalet odoo Yesu deedeeli dia wiligi odoo taba. ⁶ Osoloso yayo goo hee moodooso. Esino yayo ibada tei moso Godeeyo howo woola tokenee palame

seme, iyo yo tooso. [Osoloso iyo ibada teiso o goo meedilame goomogaso. ⁷ Esino ha teli wiligi odoo taba, Lusiyaseeye kitulugu sabolo sibilesa Polo imaga ido diso. ⁸ Osoloso Lusiyaseeye Peliks namapoo sibilesa Polowo goo meediye doloso imapoo egeesee takaso.]* Esiga no nosee Polo mapoo wosalo ogoga, to nei yayo taka dulo, nayo tei goo iyo Polowo goo taka dulo gooleedaiso,” diso. ⁹ Osoloso Yu odoo abo Teletulusbolo sibadee oso Peliks mapoo takolone egeesee takaso, “O, Teletuluseeye egee takoo tei takoo,” diso.

Goo meedi mapoo Poloye o goo eyo nediliyo taka

¹⁰ Osoloso gamalee odoo oso Polo no to takee neme, nei Poloye egeesee takaso, “Peliks, a gooleedooso, no dugo susuga ee ma kulodu ibada mi hamapoo badolone goo meediliso. Esiga ayo to nei namapoo takalai, a goomogo. ¹¹ Nayo medee dui. Nayo goo hagee odoo abo mapoo takooga, diayo namapoo goo hedebe hagoonosee takalaiso. Goo ee ayo Godeeyo hu poudalame, Yolusalem mapoo di beame 12 poogoloso ka badoso. ¹² Esiga a Yolusalem mapoo badolone, Yu odoowo tei moso mapoo odoo hee sabolo koo agadigeli. Osoloso howo gisili moso ma kulodu, osoloso Yolusalem mi mapoo silone, odoo kamanalame koo moodeli. ¹³ Esiga Yu odoo

* **24:8:** 6-8: To hagee odoo aboso taka, Lukaye hogugu, deliso. Esino odoo aboso taka, Lukaye hogugule, odoo heeso hamamee hoguguna, dee takeli.

hamapoo egee do oso mo goo namapoo to opusomo opusomo di taka goo susuga ee tei goonee. ¹⁴ Esino diayo taka eyo kulodu, goo heeno tei goo. Ee, ibada amawe dia Godeeyo hu poudalame, ayo Yesu mapoo tei teliso. Esino Yu odooso takeliso, Yesuwo goo eligi sabolo diayo eligi sabolo hedebeene. Esino a Moseseyee eligi goo sabolo, osoloso Godeeyo to tosili odooso to hogugu mapoo tei teliso. ¹⁵ Esiga Godeeye tekepo odooso sabolo tokenee odooso sabolo ta maga see hogabidilei goo mapoo Yu odooso tei toloso egee do, goo hedebe mapoo anosee tei teliso. ¹⁶ Esiga goo hageesee maga, a Godeeyo howo woola osoloso odooso howo woola goo tekepo talai goomegeliso.

¹⁷ “A Yolusalem poogoo dileso mi abo mapoo silone dugo abo poogooso. Omapoo siloso, see Yolusalem mapoo wedi simiso, bi mauwe odooso mapoo emegeidi bi molee tenelame, osoloso Godee mapoo emegeidi bi tenelame. ¹⁸⁻¹⁹ Esino a tei moso mapoo badolone, Godee mapoo emegeidi bi tenelai ee mopoodoo dolone badebeiso. Omapoo badolone, odooso susuga badele, osoloso kemenele. Osoloso ee ma kulodu Yu odooso oso sibilesa a egeiso. Esino dima kulodu, Asia mi maga sibadee Yu odooso oso mo goo maga dia kamanaso. Esiga bei kasee maga odooso hagee bia hamapoo mauwe ka dosomo? Odooso hagee bia oso sibilesa mo goo namapoo takalai tekepo. ²⁰ Esino odooso egee bia hamapoo mauwe. Esiga Peliks, nayo Yu odooso hagee do mapoo woosalai tekepo, diayo a Yolusalem mapoo dibada wiligi odooso tebisa oso to mou mapoo ido peleso dogo, mo goo tokenee edebeeyo egei ee takalai tekepo.

²¹ Esino ayo goo hedebe hagee diayo to mou ma kulodu to kitulugu sabolo egeese takas, ‘Esino niyo wedia maga see hogogablei mapoo tei teme goo ka meediso,’ diso.”

²² Esino Peliks yo Lodeeyo goo ee olo duloso badebeiso. Osoloso odo mooloogoodoo mapoo egeese takaso, “Iba Polowo goo meedilei epedee hamapoo koodobileiso. Esiga see ha teli wiligi odo taba Lusiyas siboga, Polowo goo see meedileiso,” diso. ²³ Osoloso Peliksiye ha teli gibadili odo hee mapoo egeese takaso, “Niba Polo medee bolone, yimapoo hegi goo hee na tenee. Osoloso emegei odo heeso yo pidilei na hamaga takee,” diso.

²⁴ Osoloso beame abo poogoloso, Peliksiye osobo Dulusila dio Polo agalame sibadeeso. Peliksiyo osobo Dulusila ee Yu sobo. Osoloso diayo sibiles ogeese takaso, “Polo yo hamapoo ido sibe,” diso. Esem Poloye sibiles Yesu Keliso mapoo tei talai goo ee takomolome, Peliksiye medee dumeleeso. ²⁵ Yayo dulone badolone, Poloye yimapoo tekepo badalai goo sabolo, osoloso tokenee goo teyaga su kookoodalai goo sabolo, osoloso Godeeye beame hamameedee mapoo goo meedilei goo sabolo takaso. Esem Peliksiye to hagee duloso obulone, yimapoo egeese takaso, “Oso, omapoo koodobie! Amapoo beame hee mologa, no see sibe dalaiso,” diso. ²⁶ Egeese ma kulodu Peliksiye mada egeese gweliso, “Poloye amapoo molee teneega, molee oso ayo nei Polo ee neliga moso ma kuloduga peegoo ido dileiso,” diso. Yayo egeese goolone

badolone, beame abo mapoo Polo sabolo to kalame yo iliso.

²⁷ Esino dugo bakadio poogoloso hamamee Peliksiye o gamalee tou teli maga peegoo dime, see odoo heeso badebeiso, o hu Posiyus Pestus. Esino Yu odoo oso goomogalame, Peliks o tou teli maga peegoo dilega badolone, yayo Polo neliga moso mapoo osee badebee, diso.

25

Polo o goo Sisaye meedilame taka

¹ Pestuseeye gamalee hu toloso beame bakadio hedebe di poogoloso, see Kasalia mi maga Yolusalem mapoo simiso. ²⁻³ Yayo omapoo simi beame mapoo, tei moso wiligi odoo tebisa sabolo, osoloso Yu odoowo wiligi odoo tebisa abo sibilesa yimapoo Polowo goo egeese takaso, “Polo yo goo tokenee tooso. Esiga no iyo goomoga goo ee moodee. Egeeseelone Polo see Yolusalem mapoo ido sibeye, dee takee,” diso. Bei, diba Polo Yolusalem mapoo sibumologa, mada eli domopoo wooloomalame goomogaso. ⁴ Esino Pestuseeye egeese takaso, “Haye, Polo yo Kasalia omapoo osee badalaiso. Yolusalem mapoo ido sibileime. Esino a beame abo poogoloso hamamee see Kasalia mapoo wedi dileiso. ⁵ Esiga nibada wiligi odoo tebisa see abolo dilei tekepo, diayo tei Poloye goo tokenee too egei omapoo takalame,” diso.

⁶ Pestus beame 10 egeesi Yolusalem mapoo poogoloso, see Kasalia mapoo wedi diso. Yo Kasalia mapoo dilesa, tialoso beame hee mapoo

goo meedili moso mapoo peleso, yayo badeli debi mapoo badolone, Polo yo sibeye doloso odo abo mapoo to teneeso. ⁷ Esem ebebeeyo Polo yo goo meedili moso mapoo ido polome, Yolusalem maga sibadee Yu odoowo wiligi odo tebisa oso Polo tobudume, pee maga tebisaloso silodoboloso, Polowo goo mapoo to opusomo opusomo di takolone, Polo yo dia tokenee odo dee takagameleeso. Esino diayo to opusomo opusomo di taka ma kulodu, Pestuseeye tei goo egele.

⁸ Esem Poloye eyo nediliyo pidilei to takolone egeese takaso, “A Yu odoowo tei hee gababile. Osoloso ayo ibada tei moso eyo hu mapoo tokenee goo takele. Osoloso Loum mi toowa wiligi odo taba Sisayo goo mapoo tokenee goo takele,” diso.

⁹ Esino Yu odo oso goomogalame, Pestuseeye Polo mapoo egeese takaso, “Iba susuga oso Yolusalem mapoo dileso nee goo omapoo meedilei tekepowa?” diso.

¹⁰ Esem Poloye nei egeese takaso, “A Yolusalem mapoo dileime. Bei, a Loum odoowo goo meedili moso mapoo olo badoso. Esiga hamapoo mo goo meedilei tekepo. Esino Pestus, no olo gooleedooso, ayo Yu odo mapoo tokenee goo hee moodoole. ¹¹ Egeese ma kulodu ayo goo tokenee too diepi, tei ee dodolone, a talai tekepo. Esino Yu odo oso mo goo wulo gamenee taka maga, odo heeso a Yu odoowo dee mapoo tenelai tekeponee. Esiga a Loum mi wiligi odo taba Sisaye mo goo meedilei goomogo!” diso.

¹² Esem Pestuseeye yimapoo kokodo takeli odo sabolo goo hamapoo to mouloso, Polo

mapoo egeese takaso, “No Sisaye nee goo meedilei goomoga magooga, no Sisa mapoo ido dileiso,” diso.

Pestuseeye Agilipa mapoo Polowo goo taka

¹³ Beame abo poogoloso hamamee Yu odoowo wiligi odo taba Agilipaye omolo sobo holo, Benis sabolo Pestus mapoo emegeidi to takalame Kasalia mapoo sibadeeso. ¹⁴ Osoloso beame bei diba Pestus sabolo omapoo debeiso. Osoloso omapoo osee doboome, Pestuseeye Polowo goo ee Agilipa mapoo oposususo. Yayo oposusulone egeese takaso, “Odo hee, Polo ee Peliksiye neliga moso mapoo toosoo osee badoso. ¹⁵ Esino a Yolusalem mapoo dileso peledoboome, Yu odoowo tei moso wiligi odo tebisa sabolo, osoloso wiligi odo tebisa abo sabolo, sibilesa amapoo Polowo goo egeese taka, ‘Polo ee tokenee odo, esiga yo wooloome,’ diso.

¹⁶ Esino ayo dimapoo egeese takaso, ‘Loum odo iyo odo hee goo mauwe koo wooloomali. Esino iba Loum odo oso goo meedili ee egesi. Odo hee ee goo meedi mapoo yimapoo goweli odo oso o goo takoloso koodobuoga, nei odo o goo eyo nediliyo takeliso. Osoloso hamamee goo meedili odo oso yimapoo goo tokenee melee ogoga, yo wooloome, dee takeliso,’ diso. ¹⁷ Esiga Yolusalem wiligi odo tebisa abo abolo hodobo hamapoo ka simi. Beame omapoo mo goo meedilei booloogoole. Esino a sibilesa, tialoso beame hee mapoo goo meedili moso mapoo peleso badolone, Polo yo hamapoo ido sibeye, diso. ¹⁸⁻¹⁹ Ee ma kulodu ayo goolee, Polo yo tokenee goo

toowa toobeele, diso. Esino Yu odo oso gamenee dibada howo gisili tei goo sabolo, osoloso odo hee Yesu, diayo olo taso deli, see Poloye odo ee see gie badoso, dee taka goo omapoo toso agadigaloso o goo meedilame ido pala egeiso. ²⁰ Esino a goo hagee medee gooleedelega badolone, Polo mapoo egeese woosaso, ‘No Yolusalem mapoo dileso nee goo meedilei soowayo?’ diso. ²¹ Esino yo Yolusalem mapoo dilei goomegele. Esem yo Sisaye o goo meedilame goomogaso. Esiga yo wulo epedee hamapoo badalaiso. Osoloso ayo beame tekepo ogoga, yo Sisa mapoo o goo meedilame ido diye dalaiso,” diso.

²² Esem Agilipaye Pestus mapoo egeese takaso, “A odo hagooso taka goo mawo duleiyasa,” diso.

Esem Pestuseeye yimapoo egeese takaso, “No godigi yayo takooga duleiso,” diso.

Polo yo Agilipa dio Benis dio mapoo ido simi

²³ Osoloso beame hee mapoo Agilipa dio, Benis dio, hu toowa too odo masi, dugo medee tekepo kalagaloso, goo meedili moso mapoo paladeeso. Diba goo meedili moso mapoo galaga dulone, ha teli odoowo wiligi odo tebisa sabolo, osoloso Kasalia mi wiligi odo tebisa sabolo galaga diso. Osoloso diba susuga goo meedili moso mapoo mooloogoodoloso doboome, Pestuseeye Polo ido sibe, diso. ²⁴ Esem Poloye goo meedili moso mapoo sibilesa tobudume, Pestuseeye egeese takaso, “Wiligi odo taba Agilipa nobolo, osoloso odo susuga sabolo, odo hagee ege! Yu odo

hamapoo egee do sabolo, osoloso Yu odo Yu-lusalem mapoo debeli sabolo, oso odo hamapoo dia gowolone, amapoo to neligidi takolone, yo wooloomalai tekepo, dee takeliso. ²⁵ Esino ayo yo teli mapoo magalai o goo tokenee hee mauwena. Esino yo eyo goomoga oso Sisaye o goo meedi diga, ayo yo Sisa mapoo ido di, diso. ²⁶ Esino goo hamapoo ayo ibada wiligi odo taba Sisa mapoo Polowo goo maga to hoguguloso tenelai to mauwe. Esiga ayo yo nibada howo woola mapoo ka ido simi. Esiga Agilipa nayo yimapoo wose. Egeeseega to yayo nei taka ee ayo hoguguloso Sisa mapoo ka tenelaiya. ²⁷ Bei, neliga ma kulodu badeli odo oso moodoo goo ee hogugule mosoowe sabolo Loum wiligi odo taba Sisa mapoo diye dalai tekeponee,” diso.

26

Poloye wiligi odo taba Agilipayo howo woola mapoo o goo taka

¹ Agilipaye Polo mapoo egeese takaso, “Ayo epedee no nediliyo pidi to takalame namapoo beame teneeso.”

Eseme Poloye dee dokodoo poudoloso, to takalai bei mooloogoolone egeese takaso, ² “Wiligi taba Agilipa, a epei Yu odooso mo goo mapoo goo opusomo opusomo di taka mapoo nei ayo mawo a pidi to namapoo takalai goomogo. ³ Bei, no Yu odo ibada adaga dia goo susuga sabolo, osoloso ima kulodu to agadigeli goo sabolo no gooleedooso. Esiga ayo namapoo howaso, mo to hagee takoo medee dui.

⁴ “Egeesee ma kulodu, Yu odoo susuga oso ayo daga Yu odoo sabolo Yolusalem mapoo badebei goo ee, diba olo gooleedooso. ⁵ Esiga Yolusalem odoo susuga oso mo goo diba gooleedooso. Esiga diayo namapoo mo goo takalai dee takooga, diayo ayo Pelisi odoo toboloso badebei goo ee takalaiso. Egeesee mapoo Yu odoo ma kulodu Pelisi odoo oso Moseseeye eligi goo hogugu medee deedeeliso. ⁶ Esino Godeeye mawe dimapoo to takoloso magoo mapoo ayo tei teme, a epedee goo meedi mapoo ka badoso. ⁷ Osoloso ibada Yu odoo bala 12 susuga oso beame susuga Godeeyo hu poudolone dobolone, diba to magoo hedebe ee bamoloso. Esiga mo wiligi odoo taba Agilipa, abolo epedee to magoo hedebe omapoo tei teme, Yu odoo oso a wooloomalame goomogoso. ⁸ Egeesee ma kulodu, Yu odoo niba bei kasee maga Godeeye wedia odoo ee see hogogabileiso dee taka goo mapoo tei telega ka pegiliyo?

⁹ “Esiga a niyo egee gooloomolo egeesi masi goolone, ayo Yesu Nasalet odoo mapoo tei telaga odoo mapoo hegia toowa molone, ayo dimapoo dala tenelame goomogo meleeso. ¹⁰ Egeeseelone tei moso wiligi odoo tebisa oso amapoo kitulugu teneme, ayo Godee o odoo esialoso toloso neliga moso ma kulodu tooseliso. Osoloso tei telaga odoo abo ee olo pilugume, ayo goo omapoo tekepo doloso, goomegeliso. ¹¹ Osoloso a Yu odoowo howo gisili moso susuga mapoo silone, tei telaga odoo mapoo dala tenelone, ayo dimapoo toso pupulone, to tokenee takoloso Yesuwo goo mapoo miligi pie, dee takeliso. Osoloso ayo dimapoo dia komonolone, mi abo

mapoo dileso, tei telaga odoo toloso dala teneliso.

¹² “Ayo egeeseemo silone, beame heeso tei moso wiligi odoo tebisa oso amapoo kitulugu teneme, Damasko mi mapoo tei telaga odoo talame diso. ¹³ Esino osoko oo domo taba mapoo a eli domopoo dimeleeno, kei ma dokodooga gadeebugu oso pouneme egeiso. Gadeebugu ee dia toowa, osokoso gadeebugu egeesinee. Esiga odoo abolo hodobo di gadeebugu oso tooso. ¹⁴ Osoloso iba susuga miyomoo misikedoobuloso tiesamolome, kei ma dokodooga ibada Hibulu toso amapoo egeesee takeme duso, ‘Solo, Solo, nayo bei kasee maga amapoo dala ka tenemalala? Esiga no medee goolee. Nayo egeeseemo siloga, no Godee sabolo ha taso. Esiga eyo nei no dala talaiso,’ diso.

¹⁵ “Eseme ayo egeesee takaso, “Wiligi odoo, no ogumo?” diso.

Eseme Lodeeye amapoo nei egeesee taka, ‘A Yesuso. Nayo tei telaga odoo mapoo dala egee tenemolo, amapoo tenemoloso. ¹⁶ Esiga no tee-bee! Ayo namapoo sibilesa peledobooso. Bei, ayo no olo hesiaso, nayo mo tou teli odoo doloso badolone, ayo namapoo eligi sabolo, osoloso eligilei goo sabolo, odoo mapoo eligilame. ¹⁷⁻¹⁸ Esiga nayo Yu odoo sabolo, osoloso Yu dele poogoo odoo sabolo ma kulodu mo to takomo siloga, ayo no medee balaiso. Egeesee ma kulodu diayo no dala teneega, ayo no pidileiso. Esiga diayo tei goo ee gooleedoga, diayo neliga maga miligi pialoso, gadeebugu mapoo bidiga dabalame, osoloso Saiten oso gibadolone debei poogoloso, see Godee mapoo bidiga dabalame, ayo no dimapoo diye deeso. Egeeseega ayo dibada goo tokenee

hapoloso boobado bigileiso. Egeeseega diayo amapoo tei too goo maga, Godeeye hesia odo oso egee do sabolo hodobo dabalaiso,' diso.

¹⁹ “Eseme wiligi odo taba Agilipa, mo howo opusomo doloso, kei ma dokodooga to taka dulososo, to omapoo mesieso. ²⁰ Osoloso ayo Damasko mapoo, osoloso Yolusalem mapoo, osoloso Yudiya mi toowa ma kulodu, osoloso Yu dele poogoo dia mi susuga mapoo, Godeeyo to egeese takomo sileeso, ‘Nibada goo goolee su wuduloso, nibada goo tokenee maga miligi pialoso Godee mapoo sibadee! Osoloso niyo Godee mapoo sibadee goo ee eligilone, odo susuga eyo howo woola tekepo goo ee tomo silesibe,’ dee takeliso. ²¹ Esiga ayo goo hagee tomo silime, Yu odo oso ayo dibada tei moso ma kulodu badoboome, diayo a wooloomalame keliso. ²² Esino Godeeye pidi toowa maga, a see epedee nibada howo woola mapoo tobudulone, wiligi odo tebisa nimapoo, osoloso odo abo susuga nimapoo, Godeeyo to takolone ka badoso. Esino ayo taka to susuga ee Moses sabolo Godeeyo to tosili odo sabolo oso Godeeye hudi magoo Keliso mapoo peledabalai goo taka sabolo hedebe. ²³ Esiga to hagee eyo bei hagooso, Keliso dala toloso talaiso. Osoloso yayo daga malalo ta maga hogabuloso, gadeebugu ee Yu odo sabolo, osoloso Yu dele poogoo odo sabolo mapoo tosibileiso,” diso.

²⁴ Esino Polo to osee takomolome, Pestuseeye to neligidi yimapoo egeese takaso, “Polo, no boobadolone wulo halaboo! Nayo dia goolee oso no ka boobadoo,” diso.

²⁵ Esemé Poloye to nei Pestus mapoo egeesee takaso, “Wiligi odoo taba Pestus, a wulo koo halabooso. Bei, ayo to taka susuga hagee tei goo. Esiga goo eyo bei moloso. ²⁶ Esiga wiligi odoo taba Agilipaye goo susuga hagee yo gooleedooso. Ayo goo susuga hagee yimapoo takooga, ayo to takalai koo obuso. Bei, goo susuga hagee mada moodoole. Haye! Odoo susuga eyo howo woola ka moodoo,” diso. ²⁷ Esemé Poloye wiligi odoo taba Agilipa mapoo egeesee takaso, “Agilipa, no Godeeyo to tosili odoo susuga oso to hogugu mapoo tei telisomo? O, a gooleedoso, no tei teliso,” diso.

²⁸ Esino wiligi odoo taba Agilipaye egeesee takaso, “No beame deiyepo hamapoo ayo Keliso mapoo tei talame amapoo to egeesi masi ka takamalala?” diso.

²⁹ Poloye to nei egeesee takaso, “A nayo tei talai beame deiyepo o, beame sage koo magooso. Esiga ayo nobolo osoloso epedee hamapoo mo to dulone hagee do odoo susuga oso Godeeyo to mapoo tei tolosa ayo hagee bado egeesi masi badalame dokodoo ka takooso. Esino nibada dee mapoo ki ti oso tialagalaime,” diso.

³⁰ Esemé wiligi odoo taba Agilipa sabolo, osoloso Pestus sabolo, osoloso Benis sabolo, osoloso odoo susuga Polowo to dulone debei ee tebisaloso diadeeso. ³¹ Diayo diadulone dieso dimapoo egeesee takaso, “Odoo hagee goo tokenee hee tele. Esiga iyo yo neliga moso mapoo toosooloso wooloomalai tekeponee,” diso.

³² Esemé Agilipaye Pestus mapoo egeesee takaso, “Iyo odoo hagee goo meedili maga diye

dalai tekepo. Esino yo Sisaye o goo meedilei goomogaga, yo Sisa mapoo ido diye, dee takee,” diso.

27

Poloye du maga Itali mi mapoo dilame bei mooloogoo

¹ Pestuseeye Polo Sisaye badebei mapoo ido dilame goomoga magoloso, yayo Loum ha teli gihadili odoo hee Yuliyes iso. Osoloso yimapoo egeese takaso, “Polo sabolo, osoloso neliga moso ma kulodu debeli odoo abo sabolo, du maga Itali mi mapoo Sisaye badebei mapoo iyado di,” diso. Yuliyes hagee ha teli odoo mooloogoodoo hee, o hu Sisayo mooloogoodoo dee takeli eyo kulodu badeli. ² Esem e iba Adalamatia odoo dia du toowa ee Kasalia mi maga see Asia mi ma kulodu mi opusomo opusomo di mapoo dilame molome egeiso. Esem Yuliyeseeye iba du omapoo dalaga peegeena. Osoloso Makedonia mi ma kulodu Tesalonika mapoo badeli odoo hee, Alistakus du omapoo ibolo hodobo bulumaloso, see Saidon mi mapoo dulone domopoo tiesaso.

³ Osoloso beame hee mapoo Saidon mi mapoo sibilesi peledabaso. Esino iba Saidon mi mapoo sibilesi peledoboome, Yuliyeseeye Polo yo dia goolone yimapoo egeese takaso, “Nee odoo oso biso pidilame, no peegoo di,” diso. ⁴⁻⁵ Osoloso iba see Mila mi mapoo dalo soowoolone, Saiples mi te koola mapoo poo toowa meneme abaga daso. Bei, abei toowa woola mapoo poo toowa oso sibulone, howo ki toowa siba. Esem iba osee Saiples mi te maga gulugumo sibilesi, Kilikia sabolo Pampilia

sabolo daga dileso, Lisia mi Mila mapoo sibiles peledabaso. ⁶ Iba omapoo dileso doboome, ha teli gibadili odo Yuliyeseeye Alesendilia odo dia du toowa Itali mapoo dilame molome egeiso. Esemе yayo iba du omapoo dalaga peegeena. ⁷⁻⁸ Esemе iba du omapoo dalaga poogoloso, Nidus mi mapoo obeeamo dulone, beame bei abei domopoo poogooso. Iba Nidus mi ee daga dime, poo toowa simi oso, howo ki toowa sibume, see Kiliti mi te mapoo dalo soowaso. Bei, omapoo poo toowa meneme. Osoloso iba Kiliti mi te su Salomone koola abaga obeeamo gulugumo dulone, Lasia mi koola mapoo du dali omapoo oluguso. Du dali eyo hu Du Oluguli Medee Tekepo deli.

⁹ Iba du oluguli omapoo dobolone, egeesee goolone debeiso, “Iba beame toowa olo hosudooso. Osoloso Yu odo oso nei teyuloso badeli beame olo daga dileso badoso. Esino dugo beame olo bei mooloogooso. Egeesee ma kulodu iyo dugo beame mapoo abei toowa maga dilei tekeponee. Bei, howo ki toowa oso sibulone, iba tokenee peya,” diso. Esemе Poloye odo susuga mapoo egeesee taka, ¹⁰ “Emegei, dugo beame mapoo abei toowa maga duga, ibolo osoloso ibada bi sabolo, osoloso ibada du sabolo tokenee palai, a gooleedooso. Esiga iba hamapoo osee dabalai tekepo,” diso. ¹¹ Esino du wiligi taba sabolo osoloso duwo ama sabolo diba egeesee salai goomegele. Esemе ha teli gibadili odo oso Polowo to mapoo tei telega poogoloso, odo baka-dio hageeyo to mapoo deedeeso. ¹² Esemе odo susuga oso egeesee takaso, “Iba dugo beame

mapoo hamapoo dobolone du oluguloso dabalai du oluguli tokenee,” diso. Egeeseelone diba saga Poiniks mi mapoo dilesa doge, dugo beeamo ee koodobilame goomogaso. Kiliti mi te mapoo Poiniks hagee du oluguli tekepo hee oso. Bei, du oluguli omapoo poo toowa haga koo sibili.

Poo toowa sabolo howo ki toowa sabolo ma kulodu di

¹³ Osoloso beeamo heeso poo toowa koodobume, see poo pepooko oso abei toowa domo abaga pee maga sibilame bei mooloogooso. Esemu du toowa tosilesibili odoo oso egee ogoloso tekepo dolone, hegi biso du gidoloso howo kulomoo melee giligadoloso du ma kulodu maso. Osoloso iba Kiliti mi te mapoo soowooleso widi pee maga gulugumo diso. ¹⁴ Iba mi te widi pee maga obeeamo gulugumo dumolome, haga booloogelega mi te abaga poo toowa simi oso ibada du ee see abei toowa domopoo todiso. ¹⁵ Egeeseeme iba du balamelega, ibada du pooso todime, wulo balaga meleeso. ¹⁶⁻¹⁷ Esino pooso ibada du ee Kauda mi te mapoo poo toowa meneme hodiokooga todi molome, du tosilesibili odoo oso du toowa tokenee poga pidili du pepooko, du toowa eyo osio mapoo bagagoloso melee ee dia kitulugu sabolo toloso du toowa ma kulodu magooso. Osoloso howo ki oso sibilesi ibada du mapoo woolone du toowa gadilega pagalame, diayo du ee tiso tialoogooso. Osoloso du tosilesibili odoo ee Libia mi hodio abaga dulone, howo soo mapoo du doguyaga dia ebigaso. Egeeseelone, diba pooso sibilesi weli dugo du ma dokohodoo bagadoo ee du medee

dilame miyomoo bagagooso. Eseme pooso ibada du ee abei domopoo wulo todimeleeso. ¹⁸ Osoloso beame hee mapoo poo toowa oso see dia sibume, du tosilesibili odoo oso du popeeya dalame, bi abo du toowa ma kulodu melee toloso howomoo sooso. ¹⁹ Osoloso see beame hee mapoo, bi abo egeesi masi du ma kulodu melee howomoo sooso. Pooso sibleso weli dugo sabolo, osoloso homo tialogoo sabolo, osoloso dugo bagagili ti sabolo, osoloso bi abo egeesi masi sabolo howomoo sooso. ²⁰ Iba poo toowa oso simi ma kulodu, osoloso howo ki toowa simi ee ma kulodu beame bei poogoomo dulone, osoko sabolo giwo sabolo egele. Egeese ma kulodu dulone, iba dabalai goole. Esino wulo wedilei gooleeso.

²¹ Esino iba beame bei ma kulodu nei nelega sibulone, Poloye toboloso imapoo egeese takaso, “Emegei, niba kasee maga mo to dulega Kiliti mi te poogoloso ka simiyo? Iba omapoo debei diepi, goo hageese imapoo sibile pegeliyo. ²² Esino niba goo hamapoo haga na ebi. Bei, odoo susuga nima kulodu odoo hee talaime. Esino hedebe ibada du ee tokenee palaiso. ²³ Bei, mo Godee ayo o hu dokodoo poudili o momaiye oso amapoo sibeye dee takeme, eiyo gesi amapoo sibleso egeese taka, ²⁴ Polo, no haga na ebi, bei no wulo gamenee dile, wiligi odoo taba Sisayo mudugiy-opoo nee goo meedilame duso. Esiga Godeeye nimapoo mesie maga nobolo hodobo egee du odoo sabolo, abei domo hamapoo wedileime,’ diso. ²⁵ Esiga odoo susuga, niba to hagee duloso na ebi. Bei, Godeeye o momaiye oso goo taka goo ee tei moodolai doloso, a tei toso. ²⁶ Esino iba

omapoo dulone, mi te hee koola mapoo dileso, yo mapoo godee bigileiso,” diso.

²⁷ Iba Adiliyati abei domopoo silesibulone, beame 14 poogoloso see gesi hee mapoo gesi domopoo du tosilesibili odo oso goolee widi pee koolabelee, diso. ²⁸ Egeeseelone diayo howo kasee boubeleso howo bou tebili ti toloso tebiaso. Osoloso egeino, howo bou ee tebia ibada bagi sabolo tebia 40 egeesi masi mala. Osoloso hoogoo pepooko dileso, see tobu tebiaso. Osoloso egeino, howo bou ee tebia ibada bagi sabolo tebia 30 egeesi masi mala. Esem diayo goolee widi pee olo koola tooboo, diso. ²⁹ Esem diba gesi dulone, du howo soo maga duga, yo mapoo godee bigiyaga dia ebigaso. Egeeseelone du dilega omapoo malame, diayo hegi bi bakadio bakadio di du osio mapoo bagagoloso howomoo toosooso. Osoloso gesi omapoo dobolone, du tosilesibili odo oso saga mi beama beleso ee bolone de-beiso. ³⁰ Egeeseelone dobolone, diayo du toowa maga mada kukolo dilame, du toowa tokenee poga pidili du pepooko ee howomoo ti sabolo gisibasoloso olugu molone imapoo egeesee taka, “Iba du wiligi maga hegi bi abo howomoo toosoowag-ona,” diso. ³¹ Esino Poloye ha teli gibadili odo sabolo, o odo sabolo mapoo egeesee takaso, “Du tosilesibili odo oso kukulo duga, iba susuga wedileiso,” diso. ³² Esem ha teli odo oso du toowa tokenee poga pidili du pepooko ee ti koo poogoom, pooso todiso.

³³ Osoloso olo mi beeamalai koola tooboome, Poloye diba nei nalame howolone odo susuga mapoo egeesee takaso, “Niba beame 14 ma ku-

lodu ebia sabolo sibulone nei medee nele. ³⁴ Esiga niba wedilega pagalame, epedee hamapoo nei medee ne. Osoloso niba goolee, nima kulodu odoo hee dala talaime,” diso. ³⁵ Osoloso Poloye to hagee takoloso, wo toloso goomoga to Godee mapoo takoloso, odoo susuga eyo howo woola mapoo wo po doloso neso. ³⁶ Esem Poloye nei namelee ogoloso, odoo susuga oso yibolo nei nalame goomogaso. ³⁷⁻³⁸ Diba nei ne koodobuloso, du popeeya dalame, nei abo susuga howomoo togobisaso. Esiga iba 276 odoo oso du ee ma kulodu debeiso.

Duso dileso yo mapoo godee buguloso gagabugu goo

³⁹ Osoloso gesi mi beeamome egeino, du tosile-sibili odoo oso widi pee egeiso. Osoloso diayo widi pee ee medee ogoloso gooleede. Esino omapoo dileso du olugumo, diso. Bei, diayo widi pee ee du olugulei tekepo goolee. ⁴⁰ Egeeseelone, diba widi pee mapoo dilame hegi bi du ma bagagisaloso melee, ee howomoo kookoo sooso. Osoloso du osio mali suda masi howomoo wusuloso, pooso du todilame, du wiligi mapoo dugo bagagoloso meli hee poudoloso bagagooso. Osoloso iyo widi pee egei mapoo diso. ⁴¹ Esino iba widi pee mapoo dulone, du wiligi oso dileso howo soo mapoo dougaso. Esem howo ki oso sibilesio, du osio mapoo woome, du gagabuguso.

⁴² Egeesee ma kulodu ha teli odoo oso neliga ma kulodu debeli odoo ee howo tabuloso kukulo diyaga, dia gooleeso. Egeeseeyaga neliga ma kulodu debeli odoo ee diayo du ma kulodu wooloomalame goomogaso. ⁴³ Esino ha teli

gibadili odoo Yuliyes yo Polo wooloomalai goomegele. Esiga yayo ha teli odoo dimapoo egeesee takaso, “Niyo neliga ma kulodu debeli odoo ee na wooloome,” diso. Esemе yayo egeesee takaso, “Niba howo tabili gooleedoo daga, niba widi pee mapoo howo tigebie! ⁴⁴ Osoloso odoo howo koo tabili daga, niba du gagabugu mapoo toloso deeso widi pee mapoo sumo di,” diso. Egeesee see maga odoo susuga medee tigebuloso widi pee mapoo daboogoloso gie badeli tooso.

28

Poloye Malata mi te mapoo sibilesa peledaba

¹ Osoloso iba howo tigamo dilesa, mi te mapoo dalaga poogoloso dobolone duno, mi te eyo hu Malatagona. ² Iba omapoo sibilesa peledoboome, mi te mapoo debeli odoo oso iba medee pida. Esiga beeamе omapoo howo toowa simi oso kekepie meleega, mi te mapoo debeli odoo oso iyo dou halame, dou toowa tooloso ka daba. ³ Osoloso Polo noseе dou kaka tosibilesa, dou toomeleeno, hebise sa masi dou ma mapoo kulodu tiamelee ee dia dei moodoome, dou kaka ma ma kuloduga gasibilesa Polo dee mapoo paso. ⁴ Esemе mi te mapoo debeli odoo oso Polo hebisesa dee mapoo poloso sooloogoosoo melee ogoloso diba diesono egeesee takaso, “Odoo hagee odoo wooloomali odoo osobele. Bei, yo abei domopooga simi oso yo tele. Esiga epedee nei dala teneli godee oso Polowo goo tokenee maga nei ka teneeso. Esiga hebisesa yo dee mapoo ka pana”, diso. ⁵ Esino Polo hebisesa o dee mapoo pome, o dee keesee

heyadigebuguno hebise dou mapoo toodooso. Ee ma kulodu goo hee yimapoo pelededebe. ⁶ Esino mi te mapoo debeli odoo oso egeesee goolone debeiso, “Polowo dee papoloso, miyomoo homodobuloso talaiso,” dee gooleeso. Esino beeamme sage ma kulodu goo heeso Polo mapoo pelededebe. Esemme mi te mapoo debeli odoo oso goo hagee ogoloso, Polo yo godee hee molodoo, dee takaso.

⁷ Osoloso ee ma kulodu iyo dou halaga melee mi maga Malata mi te mapoo debeli odoowo wiligi odoo taba, Pubiliyeseeyo mi haga hoo-goonee. Esiga yayo iba ogoloso, o moso mapoo ido dileso, beeamme bakadio hedebe di omapoo doboome, yayo iba medee pidiso. ⁸ Moso ee ma kulodu Pubiliyeseeyo ama kolo dei sabolo osoloso su paiye sabolo tiameleeso. Esemme Poloye yayo tiamelee mapoo gadilesa, dokodoo takoloso, o deeso yimapoo sigime, paiye weidooso. ⁹ Hamamee odoo paigiga mi te mapoo debeli odoo oso goo hagee duloso sibademe, Poloye diba tekepo moodoo demeleeso. ¹⁰⁻¹¹ Egeesee ma kulodu iyo mi omapoo doboome, mi te mapoo debeli odoo oso imapoo hu toowa tenelone emegeidi bi teneemeleeso. Osoloso a bakadio hedebe di omapoo dobosu, see dilame doboome, mi te mapoo debeli odoo oso iyo eli domo dulone nalai, nei sabolo osoloso bi abo sabolo imapoo tosibadeeso.

Poloye Loum mi mapoo dileso peledaba

Osoloso iba Alesendilia odoo dia du toowa dugo beeamme mapoo Malata mi te mapoo melee mapoo dabagaso. Du ee tosilesibili odoo oso dedebayo

gamenee godee masi bakadio moodooloso du wiligi mapoo tugusa molome egeiso. ¹² Iba du amaga dileso Silakusa mi mapoo du oluguloso, beame bakadio hedebe di omapoo debeiso. ¹³ Osoloso see abaga Legiyome mi mapoo dalo soowaso. Omapoo tialoso beame hee mapoo poo iyo simi hamamee abaga sibilame bei mooloogooso. Esemee pooso ibada du saga todilame pupu buguso. Osoloso beame heeso Putiyoli mi mapoo dileso peledabaso. ¹⁴ Iba dileso Putiyoli mapoo du oluguloso, tei telaga odo abo egeiso. Esemee diayo iba beame 7 dibolo debeeyena. Osoloso omapoo dobooso see mili Loum mapoo diso. ¹⁵ Osoloso tei telaga odo Loum mapoo debeli oso iba sibogodi duloso, eli domopoo iba tugodalame simina. Ee ma kulodu odo abo sibilesa, iba Apiyus Polum mi mapoo tugodooso. Osoloso aboso mi hee, o hu Odo Soowo Moso Bakadio Hedebe deli mapoo sibilesa tugodooso. Esemee Poloye diba ogoloso dia goomogolone, Godee mapoo goomoga toowa poudooso. ¹⁶ Esemee iba Loum mi mapoo sibilesa peledoboome, ha teli gihadili odo oso Polo mapoo egeese takaso, “No neliga moso mapoo dileime. Esino no wulo moso hee mapoo badoga, ha teli odo hedebe oso no ka gihadalaigona,” diso.

¹⁷ Osoloso beame bakadio hedebe di poogoloso hamamee, Poloye Yu odoowo wiligi odo tebisa Loum mi ee ma kulodu debeli susuga yimapoo sibilame to teneeso. Diba olo sibilesa doboome, Poloye dimapoo egeese takaso, “Emegei, ayo goo tokenee hee Yu odo mapoo moodoole. Osoloso ibada adaga dia tei

hee gababile. Esino Yolusalem mapoo Yu odooso a goo mauwe toloso Loum odo mapoo teneeso. ¹⁸ Osoloso nei diayo amapoo woosali to bei woosano, amapoo goo tokenee hee egele. Esiga diayo a teli mapoo magalai goomegele. Esino diayo a neliga moso maga peegoo tamagalame goomogaso. ¹⁹ Esino Yu odooso a neliga moso maga peegoo tamagalai tekeponee, dee takeme, ayo mo goo Sisaye meedilei a goomogo, dee takaso. Esino ayo mo odo, Yu odo mapoo gigidilei goo mauwe. ²⁰ Esiga ayo goo hagee nibolo medee to meilame ka gilimadoo. Osoloso a epedee ki tiso tialogoloso moloso. Bei, ayo Isalael odooso ayo dulone egee bamolo, odo yimapoo tei too goo maga,” diso.

²¹ Esem wiligi odo tebisa oso Polo mapoo nei egeese takaso, “Iyo Yudiya maga nee goo maga to hogugu teneme tele. Osoloso Yu odo abo amaga sibadee oso nee goo maga tokenee goo taka, iba dule. ²² Esino goo nayo egee eligimo silo imapoo takalai goomogo. Bei, mi susuga eyo kulodu, edebeeyo Yesuwo goo eligili goweli,” diso.

²³ Osoloso Polo sabolo Yu odo sabolo beame hedebe magooso, diayo see tobu Polobolo Yesuwo goo maga to kalame. Osoloso diayo beame hedebe magoo mapoo Yu odo susuga Yesuwo goo maga to kalame Polo mapoo sibadeeso. Esem Poloye gesikolo bei mooloogoloso abaga dino habe mapoo Godeeye wiligi doloso badeli eyo goo ee eligilone, Moseseeye eligi goo sabolo, osoloso Godeeyo to tosili odooso to hogugu maga Yesuwo goo eligiso, diayo Yesu mapoo tei talame.

²⁴ Esem odo abo oso Polowo to duloso tei tooso.

Esino odoo abo tei tele. ²⁵ Egeesee ma kulodu diesono abo puloso toso agadigaso. Osoloso diba dilame doboome, Poloye tei tele poogoo odoo mapoo to hedebe hagee takaso, “Dio Tei oso tei goo Godeeyo to tosili odoo Aisaya maga nibada amawe dio mapoo egeesee takaso,

²⁶ ‘Nayo dilesa odoo hagee bia dimapoo egeesee takee,

“Niyo medee hodu dilesa to taka duleiso.

Esino goo eyo bei niyo medee gooleedalaime.

Osoloso niyo medee hodu dilesa agalaiso, esino goo eyo bei niyo ogoloso gooleedalaime.”

²⁷ Bei, diba goo eyo bei gooleedalai koo goomogo. Osoloso diba dulu tabagado, osoloso howo gisiga diga.

Esino diayo ogoloso, osoloso duloso goo goolee tekepo toloso, amapoo wedi simi diepi, ayo dibada tokenee hapoloso boobado big-iliyo,’ diso.

²⁸ Esiga niba medee goolee, Godeeye gie badeli hedebe Yu odoo mapoo tenele. Haye, yayo Yu dele poogoo odoo sabolo mapoo teneeso. Esiga diayo goomoga sabolo Godeeyo to medee duleiso,” diso. ²⁹ [Osoloso Yu odooso Polowo to duloso, dibada mooloogoodoo ma kulodu disono toso dia agadigamo diso.]* ³⁰ Osoloso Polo dugo bakadio ee ma kulodu moso nei molee magoloso tieli mapoo badoboome, odoo abo yo agalame simi, yayo o mosopoo goomoga sabolo ido palaso.

* **28:29:** To hagee odoo aboso taka, Lukaye hogugu, deliso. Esino odoo aboso taka, Lukaye hogugule, odoo heeso hamamee hoguguna, dee takeli.

³¹ Osoloso yayo dimapoo Godeeye wiligi doloso badeli goo ee eligilone, Lodee Yesu Kelisowo goo takalai ebile. Osoloso ee ma kulodu odoo heeso yimapoo hamaga takele.

Godeeyo To Tekepo
Portions of the New Testament in the Odoodee
language of Papua New Guinea
Sampela hap Nupela Testamen long tokples Odoodee
copyright © 2006, 2015, 2017 Wycliffe Bible Translators, Inc.

Language: Odoodee

Translation by: Wycliffe Bible Translators

This translation is made available to you under the terms of the Creative Commons Attribution-Noncommercial-No Derivatives license 4.0.

You may share and redistribute this Bible translation or extracts from it in any format, provided that:

You include the above copyright and source information.

You do not sell this work for a profit.

You do not change any of the words or punctuation of the Scriptures. Pictures included with Scriptures and other documents on this site are licensed just for use with those Scriptures and documents. For other uses, please contact the respective copyright owners.

2015-01-05

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 11 Nov 2022 from source files dated 9 Oct 2020

ffb0eddd-0f6e-5201-89ab-6fcbfcaebeba